

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemam:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5.50
na mesec 2—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafova ulica št. 5, (I. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pisma naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6.50	četrt leta 6.50
na mesec 2.30	na mesec 2.30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knafova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

Mogočnost kapitalizma.

Znameniti nemški sociolog profesor Sombart prireja sedaj v Berlinu predavanja o židovstvu in o kapitalizmu. Ta predavanja so v nemškem oziru evropska senzacija in se slika z njimi vsa javnost. Židje pa v prav vzemirjenji, kakor je to videti iz njihovih najboljših del.

Bistvo Sombartovih izjav je, da so židje ustvaritelji in še danes glavni nositelji sedanega gospodarskega sistema, slonečega na kapitalističnem temelju. Razvoj kapitalističnega sistema se je začel, ko so italijanski, španski in portugalski židje začeli seliti. Izgnani iz italijanske in španske ozemlja se bežali v Nizozemsko in na Angleško in privedli popolno preobrazbo dotedanjih gospodarskih razmer. Bogati židjski trgovci so bili provizorji evropskega trgovanja in kolonizacije razvoja Nizozemske in Angleške. Njihov vpliv je bil povsod močan. Židje so provzročili, da si je evropska pridobila velikanskih bogov. Židje so odločevali v vzhodni azijski kompaniji, bili torej vladarji Indije, židje so razkrili in zagledali Ameriko. Z židovskim denarjem je Kristof Kolumb priredil svojo ekspedicijo, med njegovim močjem je bilo mnogo židov in židje so najprej naselili onstran oceana, nato pa v južni od tam pa tudi v severni Ameriki. Kristijan je vzel puščico in sekuro v roko, ter je šel in se boril. Žid pa ga je spremljal in kupčeval. Pač so se ti židje posoma pokristjanili in poizgubili med drugimi naselenci, a njihov duh obvladal vse prebivalstvo. Vsa Amerika je prepolna židovskega duha in v tem duhu se vrši vse gospodarsko življenje tistih dežel.

Tudi v Evropi si je židovstvo pridrglo vse narode. Razdejal je pri gospodarski red in ustvarilo moderne države. Brez židovskega denarja bi se evropske države ne bile tako razvile in organizirale, kot so danes. Židje so namreč stvarili materijalni temelj teh držav, da so vladarjem omogočili vzdrževati svoje armade. V 16. in 18. stoletju so bili vsi liferanti židje in ker jim države niso mogele plačati, so jim dajali zadolžila. Iz teh zadolžnic so nastali vrednostni papirji, ki se ne glase na nobe-

no ime, iz njih se je razvil izdajanje državnih papirjev in pridobitev posojil in preskrbljevanje denarja natakopirje posredovanjem borze. Borzne kupčije so ustvarili židje in židje so ustvarili tudi trgovino na kredit, teoretično žid Pinto, praktično žid Lav.

A židovstvo se ni omejilo samo na kupčevanje. V 19. stoletju se je začelo polasčati tudi produkcije in sicer najprej velike industrije. Kolikor bolj se industrija komercializira, toliko bolj narašča vpliv židovstva na industrijo.

Sombart je zaključil svoje prvo predavanje z dokazom, da so židje pionirji kapitalizma in da so uvedli prej totalno neznano načelo, da je kupčijo voditi na ta način, da se skuša z velikim prometom po nizkih cenah izpodrinuti tekmovalce in potem velikega prometa z malim dobičkom zaslužiti kar mogoče mnogo.

Kapitalistični gospodarski sistem se vse bolj in bolj razvija. S tem je zadobila prvenstvo v gospodarskem življenju večja zmoglost. Primatv gospodarskem življenju ima danes inteligenca.

Sombart je kapaciteta, in Sombart ni nikak antisemit — vsled tega tudi židje priznavajo, da je njegovo stališče utemeljeno, dokazano in resnično.

Kapitalizem je dal v roke posameznim ljudem strahovito moč, ki jo brezobzirno izkoriščajo, naj bodo ti ljudje že židovske ali katerekoli vere. Veliki kapital tlačijo vsi Avstrijo ne le gospodarsko, nego tudi politično in narodno. Vsa trgovinska politika Avstrije je več ali manj urejena po interesih komercializirane veleindustrije, v razvoju industrije, ki producira več kakor je za domačo rabo potrebno in je torej navezana na prodajo v tuje dežele, torej v spekulativni trgovini vidijo avstrijski državniki spas in v pospeševanje te trgovine in industrije sili Avstrija na Balkan in dela politiko, s katero postavlja v nevarnost življenje stotisočev svojih sinov, milijarde ljudskega premoženja in celo svojo eksistenco.

Strahovito moč tega kapitalizma smo mogli spoznati prav sedaj pri razpravi o proračunskem provizoriju v poslanski zbornici. Finančni minister Bilinski, gotovo eden prvih močnikov v državi, je moral napraviti »Kotav« pred velikim kapitalom, da je odvrnil od sebe njegovo nemilost.

Veliki kapital in z njim združena orjaška moč — to je faktor, kateremu danes ne more kljubovati nobena sila. Roosevelt in Taft sta poskusila strmoglaviti ameriške gigante, takozvane truste, a oba sta podlegla in ravno ta teden se je zgodilo v Ameriki nekaj, kar je največjega svetovnega pomena. Milijardar Rockefeller se je združil s Pierpont Morganom in danes je Pierpont Morgan denarni imperator, kateremu je podvržena skoro polovica sveta. Vsi zakoni, vsi boji, vsi napori Tafta in Roosevelta niso nič, a že čisto nič zalegli, denar je vse premagal in vrgel vse ob tla. Večjega triumfa, kakor je proklamiranje Pierpont Morgana za nekronanega denarnega imperatorja, kapitalizem še ni doživel. Tu so pač židje že stopili v ozadje, a ta zmaga je čisto gotovo zmaga židovskega duha.

V Avstriji je veliki kapital v nemških rokah, naj so že kristjanske ali židovske. To moč so Nemci brezobzirno in brezvestno izkoriščali proti Slovanom, ne le gospodarsko, nego tudi politično in narodno. Kdor si more predstavljati, kako velikanška moč je kapital, ta si more napraviti sliko, kako gigantskega napora je bilo treba, da so si slovanski narodi ekonomično le malo pomagali. A pomagali so si znatno. Danes so gospodarski faktor, močan faktor, ki sicer še ne odločuje, ki pa se ga je začelo vpoštevati, kakor priča v zvezi vsem ugovorom storjen sklep dunajskega Börsenvereina, kandidirati bančnega ravnanja Špitalskega v borzni odbor.

V gospodarskem napredku, v pridobitvi bogastva tiči vsa prihodnost avstrijskih Slovanov in tudi Slovencev. Le če si bomo gospodarsko pomagali, če bomo prišli kot narod do premoženja, bomo mogli živeti in kljubovati narodnim nasprotnikom, ki nam strežejo po življenju, drugače nas veliki kapital zaduši.

Slovensko bogstvo in tržaška duhovniška ilka

Pred kakima dvema tednoma smo ožigosali najhujši atentat tržaškega škofa Nagla na starodavno pravico glede bogoslužja v slovenskih cerkvah tržaško-koperske škofije.

Kritizirali smo odredbo nemškega škofa dr. Nagla z narodnega stališča, kajti naš princip je in bo

vsikdar, braniti vse, kar je našega, kar je narodnega, torej tudi — slovensko bogoslužje. Da je pa iztiravanje te naše svetinje tudi veri in cerkvi le v škodo, to priča skoraj soglasni sklep hrvatskih škofov v tem pogledu.

Nemškim in italijanskim preganjalcem našega jezika v cerkvi, so se s častivredno energijo postavili po robu skoraj brez izjeme vsi hrvatski škofje, ter niso hoteli priobčiti ljudstvu niti od papeža izdane odredbe iz leta 1906, s katero je le-ta prepovedal slovensko bogoslužje. Škofje so glasno izjavili, da se v tem pogledu papežu ne pokore, ker jim je ljube ljubav in udanost ljudstva, kakor »milost« in krivica — papeževa.

Pač pa je papeževemu pozivu kaj hitro sledil italijanski zatiratelj slovenskih duhovnikov in ljudstva — ekselencia dr. Flapp, škof perško-puljski, kateremu se je sedaj pridružil tudi škof tržaško-koperski Nagl.

Ta atentat na starodavno naše narodno pravo je seveda užalil slovensko ljudstvo po Istri in nemalo ogorčil tudi pošteno in narodno misleče duhovnike.

S to zadevo se je bavil tudi »Slovenec« v par člankih in prvotno izrazil željo, naj se o vsem tem izjavi tržaška narodno - izdajalska »Zarja«, zakonito glasilce tržaških duhovnikov. Ta listič se je tudi res »izjavil«, sicer ne tako, kakor je pričakoval »Slovenec«, pač pa tako, kakor je pričakoval vsakdo, ki te Naglove kaplane pozna. »Zarja« namreč ošteva »Slovenca«, ker se le ta upa kritikovati (ako tudi zelo previdno) naredbo škofa Nagla, češ, da tako delajo »uporniki in nedisciplinirani pisuni, ki ne poznajo pokorščine nasproti »svetemu Očetu« in škofem.« Nazadnje še nekako kadi pod nos »Slovenčevim« urednikom, naj — predno se spuste na polje enakih kritik, — preučijo nekoliko katekizma, dogmatike in kanoničnega prava, o katerem poslednjem pa menimo, so uredniki »Zarje« ravno toliko poučeni, kakor — zajec o bobnu.

»Zarja« zagovarja s pravim hinavskim jezuitizmom zlobno početje Naglovo na našo narodno škodo in le malo manjka, da se ni izjavila, da je dr. Nagl največji slovenski — do brotnik. — No, sam »Slovenec«, ki je te odpadnike še nedolgo na vso moč hvalil, se je to pot z nekako jezo od njih obrnil.

Mi smo nedolgo temu dovolj

jasno povedali, kake vrste ljudje so ti »somišljeniki S. L. S.« — »Slovenec« naj si dobro zapomni, da tistih par tržaških kaplanov ki se zbirajo okoli »Zarje«, niso nič drugega kot le somišljeniki najhujših dveh nasprotnikov tržaških Slovencev in Slovanov sploh, škofa dr. Nagla in pangermana patra-jezuista Vollberta. Teh dveh so somišljeniki in verni hlapci, ker od njiju pričakujejo za svoje izdajalsko delo primerne plačila; vse drugo jim je pa — de veta briga.

Ali ti kaplanje imajo vrhu vsega tega še železno čelo, govoriti o sojevalno na račun hrvatskih škofov, češ, da bodo morali ti poslednji radi »grešne upornosti« proti »Svetemu Očetu«, odgovarjati Bogu. Čudno le, da niso Naglu na ljubo proglasili škofa dr. Mahničja upornikom in izdajalcem »svete katoliške cerkve«!

Tako so se torej »izjavili« o najhujšem atentatu na slovensko bogoslužje, somišljeniki »Slovenca« v Trstu!

Konstatirati nam je, da sta se v tem slučaju vdobila »nadkatoliška« »Zarja« in framazonsko - židovski »Piccolo« v pravem bratskem objemu. — Tudi ta poslednji je v dveh dolgih člankih, katere je očitno pisal kak laški duhovnik, hvalil na vse pretege »energični nastop« škofa Nagla, samo mu ne more oprostiti, ker dela za kastavščino nepotrebno izjemo.

Sicer pa naj se okoli »Slovenca« kar potolažijo, ker ti nemško-latinski mameleki so v Trstu popolnoma osamljeni, nimajo za seboj drugega, kakor nekaj na duhu ubogih Marijinih hčera in par od njih odvisnih subjektov.

Ne spada sicer tu sem, vendar hočemo omeniti v boljšo ilustracijo le slučaj, kako protinarodna je ta »Zarja«. — Več let je že v navadi, da tržaške slovenske narodne dame pobirajo pri rodoljubnih darov, katere se na dan »Božičnice« razdele med otročje revnih slovenskih staršev. To je še tenbolj potrebno, ker italijanska stranka ravno z enakimi malenkostmi lovi nezavedne slovenske starše in poitalijančuje našo dečo. Ali kaj je napisala roka posvečenega odpadnika v »Zarji«, v očigled temu človekoljubnemu in rodoljubnemu činu? Priporočilo, da naj gre vsak zaveden Slovenec in Slovenka na roko tem rodoljubnim damam! Kaj še! Blagoslovljena odpadniška roka je napisala škandalozen poziv na »svoje somišljenike« (katerih pa

LISTEK.

Neumnost in čudežno ozdravljenje Idiota.

Vladimir Levstik.

»Človek ne bi dejal«, je pripovedoval Frank Parker, »kaj se more prijeti poročevalcu pri izvrševanju njegovega posla. Na primer to, da iz zgodovine, ki se zdi preveč neverjetna — da, gospodje, njemu samemu, časnikarskemu poročevalcu preveč neverjetna, da bi jo napotil medet. In so pa takšne historije, in celo jaz sam sem jih srečaval v teku dolgih let svojega neresnicoljubnega poklica.«

Mi ostali smo z napetostjo čakali njegove povesti. Frank Parker je drl v roki številke časopisa, nekakšne dunajske fajakarske revije s podobami, kakršne služijo boljsemu občinstvu ljubljanskih kavosrebalnic poleg »Pschütta«, »Bombe« in drugih slaščic v uteševanje umetniške potrebe. Na ovitku se je z vsiljivo reklamo razpregala blagovest profesorja D. F. Sento iz Pygopolis, Minn., S. A., ki je penečal svojim učencem orjaško moč duha, prožnost

spomina, neodoljivo oblast nad ljudmi, uspeh pri ženskih srečih in gotovost bogate ženitve. Tako je jadrnal čolnič razgovora s polnimi jadrji proti skrivnostim hipnotizma in sugestije.

Frank Parker ni dvomil o realnosti enakih reklam; ostali pa smo se uprli s takšno zagrizenostjo, da je šel razgovor kmalu o budalosti, oslariji in idiotstvu vobče.

»Tako tukaj smo!« je dejal Parker. »In kmalu se znajdemo pri moji historiji, ki sem vam jo obljubil. Gospodje, vidi se mi, vi vsi skupaj podcenjujete neumnost. Ali bog je dobro vedel, zakaj je obdaril človeka z njo, ki ga odlikuje pred vsemi drugimi živinami. Neumnost, gospodje, se prišteva k najstarodavnejšim krepostim človeka; saj veli znani rek, da so se bogovi brez upa zmage borili zoper njeno silo, takrat ko so se delali zgago po zemlji. Sveto pismo priča, da je služila zabotost starega Izaka pobožnemu očaku Jakobu in njegovi zviti materi kot skalnat temelj vse kasnejše slave židovskega rodu. Neumnost ljudi, gospoda moja, je omogočila ljudem vse dobrote in pridobitve, s katerimi se hvali današnja civilizacija: vere, cerkve, ustroj države, naprave človekoljubja — in ne pozabimo — enakopravnost ženske. — Kadar nam gospod Bog od-

tegne neumnost, gospoda moja, tisti dan, ko umre zemlji njen zadnji idiot, se poruši vsa evropska kultura. Niti od kranjskih političnih razmer ne bi več ostal kamen na kamenu; brez bogokletnih Ferrerjevcev, brez Kristanovih kapucinad in brez škofove knjižice bi napočil konec sveta, finis Slavoniae. Naposled, neumnost je tudi najboljši protistrup za samomorilne izkušnje prosvetljenega človeka: varuje ga grehov, ki jih Bog kaznuje, in skrbi za to, da ne stoka od nikakih posebnih križev in težav, ki — upam da — tarejo vso našo družbo kot tantsko prokletstvo, prihranjen delež bistroumnikov in filozofov. Kdo izmed nas, prijatelji, ne bi gojil za svojo prihodnjo eksistenco goreče želje, da se zopet narodi kot blaženo govedo: v polni zabotosti bi mu tekli srečni dnevi, vsa hrepenenja bi se začeljala in nehavala v senu, pomijah, sveži travi, bistri vodi korita — in tuhtanju, po pameti in potrebi, v krenki pesnici ljubezni. Saj kadar je treba dati kri in kožo — tisto še davno ni takohudo, in je usojeno vsakemu živemu bitju, in mine mnogo hitreje nego sveti zakon ali kakšen drugi človeški način ugonačljanja. Vi, cenjeni literat, ste se prej pritoževali, da je neumnost neozdravljiva? Ah, dragi moj, rajši zahvalite Boga in prosite ga da na vam vza-

me makar vso pamet, samo da vam pusti vse, kar je s to šibo božjo le kolikaj v nasprotju. In vendar, znan mi je slučaj — saj tega si lahko na-dejam, da mojih besed niste sprejeli za pravo prepričanje! — ko se je pripetilo čudežno ozdravljenje neumnosti; in ta slučaj je moja historija.«

Naročil si je nov kozarec viskija s sodo, popravil si pipo ter nadaljeval.

»Takrat — dasi imam povest iz verodostojnega vira, ki zasluži vso čast in vse uvaževanje — nisem verjel, da bi bilo mogoče; kajti neumnost je kakor ljubezen: uporen satan je — če jo kličeš, ne pride, če jo goniš, ne gre. V tistem slučaju seveda ni šlo delo o podedovani neumnosti, stupiditas hereditaria irreparabilis, nego o drugačni, nepodedovani.

Dovolite, gospodje, da pri tej priliki pomilujem vas, revne Evropece, ki šilita na našo Ameriko ter jo imenujete deželo čudežev in nemogočnosti; res, Amerika je dežela čudežev, in kar je v Evropi nemogoče, se v Ameriki godi, brez dobre in brez zle razlike. Kje ima na primer vsa Evropa moža, kakršen je bil pokojni Mr. Macleod, kraj železniškega trsta, najbogatejši milijardar, gospodarski diktator vsega znanega sveta, eder natavljil hrvatskih škofov, da

krovitelj vseh slovečih vseučilišč, zgraditelj nešteti domov prosvete, umetnosti in človekoljubja — pri tem pa sam eden najbistrejših duhov svoje dobe, politik, filozof, poet in kritik brez primere. Vidite, Amerika ga je imela, in jaz sem ga poznal. Bilo je leta 19, ko je Mr. Macleod za časa njihove vojske z Japonsko podaril Združenim državam večje brodovje, nego so ga imele same na razpolago. Ta velikodušni čin ga je pokazal mahoma v ospredju obče pozornosti, in kakor drugi listi so poslale »Chicago Daily News« mene, da ga intervjuam o njegovem, javnosti dokaj neznanem življenju. Izvedel sem več nego ostali reporterji — zakaj? to je moja tajnost.

Mr. Macleod me je sprejel v svojem krasnem gradu ob Ontariju — grad — ah, ko bi vam ga mogel opisati: Versailles je pasja hišica proti njemu. In ko sva sedela v njegovem razkošnem kabinetu, majhnem muzeju, ki ga je bilo skoraj petdeset vekov okrasilo s svojimi najlepšimi umetninami, ter sva pušila njegove smotke, v katerih je bila Havana dala svojo najzlahtnejšo žetev, se je nasmešnil moji želji s fino, zelo pri-kupljivo zvijačnostjo.

»Well«, je dcjal, »Mr. Parker, dolžan sem vam zahvale za vašo po-

'hvala bogu nič ni') naj nikdo ne da
niti nevedice narodnim damam, ki
pobirajo za božične revnih sloven-
skih otrok. »Narodnim damam« naj
se obrne hrbet, najbrže za to, ker ni-
so oboževalke — škofa Nagla. Sram
te bilo, črna duša!!

Odpadniki niso imeli za sloven-
ski protestni šah v prid slovenskim
šolam v Trstu niti ene besede, pač
pa kaj pridno gonijo ljudi (samo,
ako bi jih kdo ubogal) v naročje ita-
lijanskih »katolikov«, ki so bolj fa-
natični nasprotniki naši, kakor ire-
dentisti sami. — Saj so vendar ita-
lijanski tržaški kaplanje stalno v po-
setih v uredništvu »Piccola«. — Ako
je kdo dvomil nad narodnim izdaj-
stvom ljudi, ki pisarijo »Zarjo«, je
že to malo, kar smo povedali, zado-
sten dokaz za našo trditve. »Sloven-
cu« pa naj bo povedano, da se zelo
moti, ako misli, da delamo s tem re-
klamno klesetni »Zarji« škofa Nagla.
— V dolžnost nam je, da opozorimo
one posameznike, ki bi se morda, nič
slabega čuteč, ali pa v nevednosti
svoji imeli ujeti v hinavsko nastavo-
ljeno past, da sprevidijo pravočasno,
v kakšno družbo bi zašli. Povemo
tudi, da bomo brezobzirno razkri-
ževali narodne izdajalce, ki hinav-
sko pravijo, da je njih naloga, »pre-
dložiti narod slovenski ob Adriji v
Kristu-kralju«, v resnici pa iz ose-
nega koristolovstva služijo ubijal-
cem slovenskega naroda.

O goriških agrarcih.

Z Goriškega, 9. dec.

Uvodniku »Slov. Naroda« z dne
2. t. m. o goriški agrarni stranki pri-
trjuje vsakdo, kdor pozna le količjak
naše razmere.

Agrarna stranka razpada. Tako
je tudi moralo priti in drugače se
sploh ni moglo zgoditi. Stranko sta
osnovala dva mlada politika, ki ni-
mata skušenj, in potegnili za seboj
še tretjega neizkušena, ki bi se ma-
gari vsedel v letalni stroj, samo da
bi se ognil težkega dela in z njim
združenih skrbi.

Ta trojica je z demagogičsko agi-
tациjo zblodila našo deželo, obljublja-
joč kmetom, da jim napravi raj že
na zemlji, če se njej pridružijo.

To beganje kmetkega ljudstva
je bilo naravnost brezvestno. V svo-
jem listu so agrarci dopovedovali
kmetkemu ljudstvu, da kmeta vse
dere in lupi, a da bodo agrarci ugo-
nili vse kmetke pijavke. Pisarilo
se je, da bodo agrarci vsvarili orga-
nizacije, ki bodo pokupovale od kme-
ta vse njegove pridelke po najvišjih
cenah in sploh se je kmetu obljubo-
valo zlate gradove.

Kmeta ni obsojati, če verjame
takim zapeljivcem. Ker od kmeta ni
zahtevali, da bi poznal bistvo gos-
podarskih razmer in odvisnost vseh
cen od velikih trgov. Kmet vidi pred
seboj samo prekupeca in živi v mislih,
da ta določa cene; kmet ne ve, da je
prekupil od drugih večjih trgovcev
in velikih trgov odvisen in da bo
kmetka odvisnost še veliko večja,
če bodo prekupeci izumrli in si bodo
stali nasproti samo mali kmetje brez
kapitala in veliki trgovci z velikani-
skimi kapitali.

Goriški agrarci so veliko obeta-
li, izpolnili pa niso ničesar, prav ni-
česar. Kaj čuda, da je med kmetkimi
ljudstvom nastalo veliko razočaranje,
saj je danes še na slabšem, kakor je
bilo pred nastopom agrarcev. To je
vzrok, da kmetje agrarno stranko
zapuščajo. Ustanovitelja agrarne
stranke sta uvidela, da je njih na-
mera splavala po vodi in sta se lepo
umaknila v zatišje, ostal je samo

tretji tovariš, ki je zdaj podoben mo-
čicu v cirkusu — plesa namreč po
vseh planinah, da bi našel izhod, pa
ga ne more najti.

Kdo ve, če mož kdaj premišluje,
kam je sicer tako pametnega in raz-
boritega našega kmeta pridral.
»Kmet, pusti oralo in se politično
izobrazuj«, to je bilo geolo, zapeljivo
geolo agrarcev in marsikdo se je vjel
na te limanice ter pozabil na prasta-
ri pregovor »brez dela ni jela«. Mož,
ki je tako begal kmetško ljudstvo, se
bo kmalu sam prepračil o resnično-
sti tega pregovora. S svojim listom
je hotel vse ubiti, ki niso trobili v
njegov rog, pa je ubil le samega sebe.

V omenjenem uvodniku »Slov.
Naroda« je tudi rečeno, da se je v
Vrtojbi porodilo agrarno gibanje.
Ravno tam peša kmetijstvo na vseh
koncih in krajih. Ni je kmalu hiše,
iz katere bi dva ali trije družinski
člani ne bili tovarniški delavci.
Mrmolja je s svojo agrarno stranko
in s svojim označnim geslom kme-
tijstvu samo škodoval in napeljal
vodo na klerikalni mlin. Vkljub vse-
mu njegovemu vpitju ni bilo še nik-
dar v Vrtojbi oddanih toliko kleri-
kalnih glasov, kakor pri zadnjih vo-
litvah.

Naravno, le prenaravno je, da
so vsi treznomisleči ljudje na Gori-
škem enega mnenja glede agrarcev
in da je izražajo z besedami: Agrarci
in njih kokot naj se gredo solit, ker
je že vsem zaradi njih dovolj gorja.

Slovinci v Ameriki za staro domovino.

V boju za naš narodni obstanek
smo dobili veliko uteho iz Amerike.
Došla je vesela vest, da so naši brat-
je v Ameriki že ustanovili 9 podru-
žnic naše prepotrebne šolske družbe,
in sicer: v New Yorku, Dunlu, Brid-
geportu, Pueblu, Cumberlandu, Calu-
metu, Evelethu, Lakewoodu in
Winter Quartersu. Obetajo pa se še
ustanovitve povsod, kjer so sloven-
ske naselbine.

Zelo ganljiv poziv za ustanovi-
tev podružnice v Calumetu je priob-
čil gosp. Fr. Schweiger v svojem li-
stu »Glasniku«. V začetku razprav-
lja o namenu in delovanju družbe sv.
Cirila in Metoda, dokazuje, da grabi-
jo Nemci celo po Kranjski ter naga-
ljuje: Kdo bi bil mislil, da se mora-
mo celo na Kranjskem, v središču
slovenskega narodnega gibanja, bran-
iti proti tujčevemu nasilju?

Slovinci na Calumetu in v ba-
krenem okrožju! Kaj poročate ka-
temu? Oni, katerih prokleta dolžnost
je, brigati se za šolstvo — t. j. vlada
in dežela, — oni se niso brigali, pre-
pustili so to delo drugim. Družbi sv.
Cirila in Metoda se bode morala za-
hvaliti Bela Krajina, da ne izgine iz
nje slovenska govorica, njej se bo
moral zahvaliti mladi naš rod, da je
ostal na svoji rojstni grudi.

Mi, ki smo sinovi te krasne Bele
Krajine, pa tudi vi, ki ste preko
Gorjancev, ali se ne čutimo dolžnike
napram tej slavni družbi? Ali ni na-
ša narodna dolžnost, da jo podpi-
ramo?

Zatorej, dragi bratje — na delo!
Po vseh večjih krajih Amerike, kjer
so slovenske naselbine, ki čutijo še
za svoj narod, ustanovljajo in so že
ustanovili podružnice te prekoristne
družbe. Tudi mi Slovenci v Calume-
tu pokažimo, da nimamo zastoj na
pročelju naše prekrasne cerkve sohi
svetih slovenskih blagovestnikov,
pokažimo z dejanjem, da smo in osta-
nemo, akoravno daleč od domovine,

verni narodnjaki in prvi amerikan-
ski Slovenci.

Poziv je imel jako lep uspeh.
V podružnicah organizirani
amerikanski rojaki pa se tudi sploh
zavedajo svojih narodnih dolžnosti.
Prva podružnica v New Yorku je
naročila za svoje člane 15 izvodov
»Slovenskega Branika«, poslala pri-
javo za obrambni sklad, ter obljubi-
la družbi večjo vsoto za božično da-
rilo. Gosp. Avsenik je založil smot-
ke na korist naši šolski družbi, in
zavedni rojaki sploh ne pušijo več
drugačnih smotk. Meseca maja pri-
rede v New Yorku veliko vsesloven-
sko veselico na korist naši družbi.

Slovenec v stari domovini, ki
imajo direktne koristi od družbe, naj
bi bili naši idealno navdušeni in po-
žrtvovalni rojaki v Ameriki za zgled
in vzpodbudo. Ponosni bodimo na
svoje drage brate, ki so v uteho naše-
mu zatiranemu rodu.

Slava ameriškemu rodolju-
bom!

Parlamentarni položaj.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 10. dec. Zbornica je,
kakor smo že poročali, nadaljevala
prvo čitanje proračunskega provizo-
rija. Češki realist dr. Drtina je raz-
pravljal o šolskih razmerah na Če-
škem in o narodnem vprašanju ter
ostro kritiziral naučno upravo in
vladni sistem v obče. Socialni demo-
krat Resel je ostro nastopil proti ju-
stični upravi, ki na nedopusten na-
čin pleni napredne liste radi najne-
dolžnejših stvari, dočim si ne upa
postopati proti raznim duhovniškim
zločincem. Vsenemec Kroy je zahte-
val, naj vlada ustanovi v Trstu nem-
ško mornarsko šolo. Na to je jel go-
voriti dr. Šusteršič. Njegov govor je
bil dolg in, priznati se mora, vseko-
zi stvar. V svojih izjavah je re-
kel med drugim: »Slovenska Enota«
je brezpogojno sklenila pripustiti
razpravo proračunskega provizorija.
To pa je samo formalnost. V bistvu
se naše stališče napram vladi ni
spremenilo. S puško ob boku stojimo
napram vladi, napram kateri ne go-
jimo prav nobenega zaupanja in ka-
tero smatramo kot glavno zapreko,
da se razmere v tej zbornici ne mo-
rejo normalno razvijati. (Pritrjeva-
nje in ploskanje.) Tej vladi
stojimo nepomirjeno in nepomirli-
vo nasproti. Mi ne zahtevamo nobe-
ne rekonstrukcije tega kabineta in
naj se gre za malo, srednjo, veliko
ali največjo rekonstrukcijo. Mi ni-
smo nikdar zahtevali rekonstrukcije
in je tudi danes ne zahtevamo. Go-
spoda lahko ostanejo skupaj, kakor
dolgo hočejo, a tudi mi bomo ostali
združeni in bomo delali to, kar homo
v interesu svojih narodov spoznali
za pravo. Pozivam predsednika
»Poljskega kluba«, naj mi potrdi, da
nismo pri pogajanjih v zadnjih me-
secih in tednih nikdar rinili v
osprejje za malenkostnimi osebnimi
vprašanji. On mi lahko potrdi, da
nismo celo pri docela tajnih in za-
purnih posvetovanjih niti omenili
onih tolikokrat imenovanih imen
Schreiner in Hohenburger. (Dr.
Glombinski: Da, to je res!) Vprašali
boste: Kaj pa potem zahteva »Slo-
venska Enota«? Dal bom vam prese-
netljiv odgovor: »Slovenska Enota«
ne zahteva prav ničesar, ni nikdar
ničesar zahtevala in tudi danes ni-
česar ne zahteva. Mi se samo poslu-
žujemo svobode, ki pristojna vsaki
stranki, da lahko vlado podpiramo
ali pa pobijamo. Borimo se proti tej
vladi, ker nimamo v njo nobenega
zaupanja in ker zremo v njo vteče-
nje skozi in skozi krivičnega sistema.

(Pritrjevanje in ploskanje.) Odkrito
smo izjavljali in izjavljamo še dan-
es: Obstoj današnje vlade je velika
zapreka, da ne morejo v zbornici
nastati normalne razmere. Izjavili
smo, da smo pripravljeni se žrtvo-
vati za državo in parlament, nagla-
šali pa smo, da moremo pozitivno
sodelovati samo, ako sedi na teh
klopih vlada, do katere imamo za-
upanje. Odkrito priznavamo, da se v
Avstriji ne more vladati brez Nem-
cev, prav tako gotovo pa je tudi, da
se v Avstriji tudi brez Slovanov ne
da vladati. Dr. Šusteršič je končal
svoj govor: Sporazumljenju med
Slovani in Nemci je danes na poti
velika zapreka. Ta zapreka je seda-
nja vlada. Ne zahtevajte od nas, da
bi se uklonili pod kavdinski jarem!
Tega mi Slovani ne bomo nikdar
storili; zato tudi izjavljamo, da ne
bomo tej vladi ničesar dovolili. (Zi-
vahno pritrdjevanje in ploskanje.) Za
Šusteršičem je govoril Vsenemec
Pacher, ki je preciziral zahteve Vse-
nemec. Vodja socialnih demokra-
tov dr. Adler se je dotaknil tudi ju-
goslovenskega vprašanja. Rekel je
med drugim: Z aneksijo Bosne in
Hercegovine je prišlo na površje
tudi jugoslovensko vprašanje. Na-
stalo je vprašanje, ako bodo anekti-
rane dežele razstreljivo za to staro
državo ali pa bodo tvorile ferment,
ki bo zlepil razpoke v starem orga-
nizmu. Končno je Adler izjavil, da
bodo socialni demokrati glasovali
proti proračunu. Na to so še govoril
dr. Gessmann, dr. Hajn, Klofač in
dr. Glombinski. Predsednik »Polj-
skega kluba« je pozival vse zmerne
stranke v zbornici k skupnemu delu.
Prihodnja seja bo jutri ob 11.

»Slovenska Enota«.

Praga, 10. dec. »Hlas naro-
da« javlja, da bodo češki radikali
in skupina dr. Straneka izstopili iz
»Slovenske Enote«, ako se ne bo pred
drugim čitanjem proračunskega pro-
vizorija izvršila rekonstrukcija mi-
nistristva.

»Češki Slovo« pa poroča, da je
češka agrarna stranka sklenila za-
htevati rekonstrukcijo kabineta pred
drugim čitanjem proračunskega pro-
vizorija, sicer da bi sama prišla
neizprosno boj proti vladi.

Stališče nemških strank.

Dunaj, 10. dec. Izvrševalni
odbor nemških svobodomislelnih
strank je sprejel dr. Pergeltovo reso-
lucijo, v kateri se naglašja, da Nemci
ne marajo vstopiti v nobena pogaja-
nja radi rekonstrukcije kabineta in
da so nasprotni vsaki spremembi se-
danjega sistema. Če bi pa v kljub
temu došlo do spremembe v ministr-
stvu, se nemške stranke zavarujejo
proti temu, da bi se ta rekonstruk-
cija izvršila na stroške nemškega
vpliva.

Proti jugoslovenskemu ministru.

Dunaj, 10. dec. Poslanec Wa-
stian se je izrazil o imenovanju ju-
goslovenskega ministra tako-le:
Vstop kakoga Jugoslavana v mini-
strstvo bi planinski Nemci morali
smatrati kot napoved vojne, ker bi se
s tem prvič ofic. priznala jugoslo-
venska ideja. Mi pod nobenim pogo-
jem ne moremo priznati politične
tvorbe pod imenom Ilirija, za to bi
moral izjaviti najskrajnejše konse-
kvence, ako bi se Jugoslovanom pre-
pustil ta ali oni portfelj v kabinetu.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 10. dec. Ako
se sedanji ali bodoči vladi ne bi po-
srečilo zopet uveljaviti ustavnih raz-
mer, je toliko kakor gotovo, da se bo
vladar poslužil neke v starih zakonih

muzajamčene pravice ter bo oktro-
val volilno reformo, slonečo na sploš-
ni in enaki volilni pravici.

Budimpešta, 10. dec. Ju-
sthova stranka namerava zahtevati
da se skliče parlament v svrhu, da
spregovori resno besedo z ministrom
grofom Aehrenthalom radi njegove-
ga vmešavanja v ogrsko notranjo
politiko. Ako bi vlada predložila
zbornici proračunski provizorij, je
Jsthova stranka pripravljena tako-
pričeti z obstrukcijo.

Srbija.

Belgrad, 10. dec. Finančni
odsek je odklonil zahtevo vojnega
ministra, naj se vojni proračun za
znesku 54 milijonov zviša še za 30
milijonov. Vojni minister Marinko
vič je radi tega podal demisijo. Dr.
misijoniral je tudi minister javni-
del. Splošno se sodi, da pride do
misije celokupnega kabineta.

Kulturni boj v Franciji.

Pariz, 10. dec. Listi poročajo,
da izda papež encikliko o položaju
cerkve in o kulturnem boju na Fran-
coskem. V tej encikliki bo papež na-
svetoval, naj se povsodi snujajo
strogo katoliška stanovska društva.

Pariz, 10. dec. Več vseučil-
skih in gimnazijskih profesorjev je
vložilo proti nadškofu Amettu tožbo
na odškodnino, ker je v pastirski
listu prepovedal uporabo od njih spa-
sanih učnih knjig. Vsak izmed tož-
teljev zahteva 10.000 frankov od-
škodnine. Sodišče je priznalo tožbo
ni zahtevek kot upravičen ter je
pozval nadškofa, naj se tekom treh
dni zglati pri sodišču.

Dopisi.

Iz Jesenice. Podružnica sv. Ciri-
la in Metoda za Savo, Javornik in
Kor. Belo uprizorila je v sredo, dne
8. grudnia t. l. v dvorani pri »Jele-
nu« na Savi gledališko predstavo
»V stiski«. Kljub slabemu vremenu
in gledališki predstavi v Kat. domu
je privrelo toliko odličnega občin-
stva, da je bila dvorana popolnoma
napolnjena. Vse je pričakovalo na-
stopa igralcev, v tej fini salonski
drami, ki se igra pač le na mestnih
odrih, teško pa po deželnih. Toda
jeseniška inteligentna družba je po-
kazala svojo zmožnost in gledalec
kar razočarala. Ljubimka gđe. Me-
dičeva, ljubimec g. Pibrovce; g. Špi-
car in g. Slavec so prevzeli glavne
uloge, v katere pa so se tudi zna-
uglobiti, radi česar so nastopali s
posameznih prizorih jako spretno.
Veliko pozornost so vzbudili gđe
Medičeva, gđe. Pibrovce in g. Špi-
car v zadnjem dejanju, kjer so igra-
li tako naravno in dovršeno, da je bilo
občinstvo popolnoma vezano. Po-
hvaliti moramo tudi spretnost go-
spice Klinarjeve, Kernove, Starale-
ve in gospodov Schifferja, Poca-
Koširja, Dostojnyjevega in sluge
Kavčiča. Elegančno opremljene so-
be so preskrbele dame-igralke, ka-
kor so se znale tudi obleči v tako
krasne, primerne kostume, da jih je
vse občudovalo. Zahvaliti se je treba
tudi sl. tovarniški godbi za prijazno
sodelovanje. Čisti dobiček te pre-
stave je namenjen božičnim otroške-
ga vrta na Savi in ker je prebitka
precej, zato bo pač lahko o Božiču
obdarovati otroke zavednih sloven-
skih staršev, katerim se bo že v ml-
adosti utisnilo v spomin mladino-
ljubje, katero gojimo v naših sloven-
skih srih do mladega naraščanja, ki
naj nekoč stopi v vrtnice življenja
poln naših tradicij v srečo premile-
mu narodu.

bili ponudili zastoj. In tako vam
hočem povedati nekoliko več o zgo-
bah svojega življenja.

Moj oče je bil škotski tkalec;
ker ni mogel rediti svoje družine, me
je vzel stric mehanik s seboj na Nem-
ško ter me vtaknil v gimnazijo. Kak-
šen sem bil takrat po umu, tega ne
vem; spominjam se le, da sem si pri-
gledal leto za letom pošteno izpričava-
lo ter se po dovršeni Oberprimi na-
potil v Ameriko, kjer si je bil tačas
moj oče kot izseljenec pridobil v no-
vi naselbini v Severnih državah ne-
koliko premoženja in župansko čast.
Kakšen sem bil tiste čase — tudi ne
vem; vem le to, da je pričela vsa
okolica takoj po mojem prihodu opa-
žati na meni znake gorostasne zabi-
losti. Oče me je vtaknil v svojo tr-
govino: četrť leta nato je bil napol
ruiniran. Vstopil sem v drug kon-
tor, za pisarja: račune sem pošiljal
upnikom, naročnikom pa prošnje,
naj počakajo. Nato so me hoteli čze-
niti, ter me poslali snubit: namesto
pred nevesto, sem padel pred bodočo
taščo na kolena ter ji prisegel, da bi
šel z njo skozi česno in večno življe-
nje. Bil sem šiba božja za svojece,
sramota za ulico, kjer smo stanovali,
nadloga mesta, ki mu je oče županil.
Zadaviti me niso smeli, v norišnico
me niso sprejeli, ker nisem bil blazen,
marveč le zabit — kaj torej z mano?
Nekega dne me pokliče mati:

»Dick, v pisarni sta oče in tuj
gospod, ki bi rada govorila s teboj.
Pojdj dol in ne skušaj biti pamet-
nejši, nego si, da se ne boš videl še
bolj neumen.

Očetov gost je bil eleganten
gentleman srednjih let z obritim li-
cem in krivimi jahalskimi nogami.
Tako, ko vstopim, me je ostro in
pazno pomeril z očmi.

»Moj sin Dick, idiot, o katerem
se pogajava,« me je pokazal oče.

»Mr. Harrison, cirkus Pointer &
Harrison«, se je predstavil tujec. Na-
to se je vršil med njim in med mano
nekakšen izpit — nešteto vprašanj in
odgovorov; tujec se je včasih pomu-
zal, nazadnje pa je vzel klobuk ter
dejal mojemu očetu:

»Žal mi je, Mr. Macleod, toda
vaš sin je neraben za naše podjetje;
idiotje, kakršni se razstavlajo po
cirkih svetovne slave, morajo biti
vsaj toliko sposobni, da se dajo dres-
irati, kakor kodri in morski pre-
čički.«

Ko sva bila sama, je oče divje
udaril ob mizo:

»S teboj, kazen božja, ni napra-
viti niti najslabše kupčije! Čemu
sem potem sploh postal tvoj oče!«

Toda nekaj mesecev nato nas je
posetil zdravnik iz New - Jorka, ki
je potoval skozi tisti kraj ter se je
zanimal pred vsem za duševne ab-
normalnosti. Jedva me je zagledal,

je vprašal očeta in mater, če me sme
brezplačno ozdraviti. Kdo bi privolil
z večjim veseljem?

Doktor me je posadil v stol, ve-
lel mi sedeti nepremično ter se uprl
vame s presunljivim, vspavnim po-
gledom.

»Trudni ste, Dick Macleod.
Dremlje se vam... Zdaj boste zaspa-
li. Vi spite, kajne?«

In že sem spal.

»Dick Macleod! Zdaj pozabite
nemudoma vse, česar ste se naučili
v gimnaziji: verouk, latinščino, gr-
ščino, zgodovino politično in literar-
no, vse, razen pisanja, branja, mate-
matike in prirodoslovja! Pozabili
ste... Česa se še spominjate?«

»Ničesar,« sem odgovoril v snu,
z dremotnim glasom.

»Dick Macleod, zbudite se!«

Ko sem se zbudil ter se ogledal
med ljudmi, sem bil preroben, vsi so
me nahajali duhovitega in nadeb-
nega, zaslovel sem kot talent, našel
sem srečo in sem postal to, kar
sem...«

Tako mi je pripovedoval Mr.
Macleod, največji človek svoje dobe,
je zaključil Frank Parker.

»Mr. Parker, vi lažete!«

»All right!« je odgovoril ravno-
dušno. »Rečnica, ki sem jo hotel po-
vedati, pa trdi ni ta, da je Mr. Mac-
leod sploh kdaj živel.«

Razstava hrvaških umet- nikov v Ljubljani.

(Dalje.)

Značilno za dalmatinsko slikar-
sko umetnost je, da se, čeprav je po-
rojena ob morju, z morjem bavi le
malo: samo trije tukaj razstavlja-
joči slikarjevi imajo na razstavi po-
morske slike: Rašica Uvodić in Vi-
dović, in še od teh bi smeli edinole
Vidovića imenovati specialista v
pomorskem slikarstvu. Nadalje je
za njo značilno, da se tudi s krajino
bavi primeroma le malo: le redko-
kdaj verno posnema presto naravo,
raje zajema iz svoje domišljije in
sklada efektne slikovite, ponajveč
povsem dekorativne krajinske iz-
reze, najraje pa se posveča figurali-
ki, zlasti portretu. Ker polaga vso
svojo skrb na slikovitost, na prijetno
učinkujoče barve in lepe linije, in je
pri tem lahkodostiljiv, je pri-
vlačnost velika in učinkovanje slik
ponajveč zelo efektno. — Sedaj
najbolj priljubljeni in najbolj pro-
slavljeni dalmatinski slikar je Vlaho
Bukovac, profesor na praški akade-
miji. Rojen l. 1855. je že v rani svoji
mladosti prepotoval lep kos sveta: s
enajstim letom že je bil v New Yorku,
kjer je ostal do svojega 15. leta,

ko se je vrnil v svojo dalmatinsko
domovino. Leta 1873 je že zopet od-
potoval nazaj v Ameriko, najprej v
Peru, potem v San Francisco. Ko se
je vrnil v Dubrovnik, se je, spoznav-
ši njegov slikarski talent, zanj zavzel
Medo grof Pucić, ki ga je priporočil
znanemu mecenu hrv. umetnikov
biskupu Strossmayerju. Ta ga je
poslal v Pariz v atelije Aleksandra
Cabanela. V Parizu si je med slikar-
skim svetom hitro priboril prizna-
nje: že l. 1878. so v »Salon« sprejeli
njegovo sliko »Crnogorka«. 1884. se
je vrnil v Dalmacijo, 1893. pa se je
za stalno nastanil v Zagrebu. Znan
so njegove slike: »Crnogorka«,
»Mlada Crnogorka«, »Gunduličev
san«, »Zastor hrv. zem. kazališča«,
»Dubravka«, »Živio kralj!«, »Abele-
«Ciklus iz Dantejeve Božanske ko-
medije«, »Dante« itd. Poleg teh je
naslikal nebroj portretov, med njimi
tudi sliko našega cesarja. — Na ljub-
ljansko razstavo je vpsal osem več-
jih oljnatih podob, ki so vseskozi fi-
guralne, kakor je Vl. Bukovac
vobče specialist za figuraliko, bodi-
še za enostavni portret ali pa za kom-
ponirane figuralne velike slike. Od
teh osmih slik je šest portretov, dve
pa sta nuditvi (podobi golega člove-
škega telesa). Vlaho Bukovac se v
teh, tukaj razstavljenih slikah, kaže
dovršeno mojstrstvo. Njegova tehni-

Naprednjaki!
Odpor „Napredno političnega in
obrazloženega društva za Kolizejski okraj“
vabi vas
na
SHOD
ki bo

soboto, 11. t. m. ob 8. zvečer
v vrtnem salonu restavracije „pri Levu“
na Marije Terezije cesti št. 16.

Dnevni red:
Poročilo o strankinem in političnem položaju ter o organizaciji stranke. Poročata gg. z. poslanca **dr. Ivan Tavčar** in **dr. Fran Novak**.

Narodno-napredni volilci v Kolizejskem okraju vsi brez izjeme na ta važni shod!

ODBOR.

Dnevne vesti.

Proti jugoslovanskemu ministru. Nemške stranke so nevoljne. Navajene so gospodovati nad Jugoslovani in zato jih je strah, da bi se imenovanjem jugoslovanskega ministra to nemško gospodstvo sicer ne odpravilo, pa vsaj omejilo. Od tod njih srdito nasprotovanje jugoslovanskemu ministru bodočnosti. Kar ni nečesto slišati o tem ministru. To se je posebno pokazalo včeraj na zborovanju nemških svobodnomiselnih poslancev. Koroški in štajerski Nemci so se ljuto upirali eventualnemu imenovanju jugoslovanskega ministra in se povzpeli celo do trditve, da že sedanja vlada protežira Jugoslovane. Kaj tako gorostasnega! Jugoslovani niso deležni niti najprijetnejših, po zakonu jim pristojnih pravic, ne morejo doseči niti tega, kar jim je neizogibno potrebno, ne naj živje, Nemci pa pravijo, da vlada Jugoslovane protežira.

Opozorjamo somišljenike narodno-napredne stranke na današnji shod. ki ga sklicuje »Napredno politično društvo za Kolizejski okraj« zvečer ob 8. v vrtnem salonu restavracije pri »Levu« na Marije Terezije cesti št. 16. Na shodu poročata delovna poslanca dr. Ivan Tavčar in dr. Fran Novak. Napredni volilci, udeležite se shoda polnoštevilno!

Stališče Poljakov v Avstriji. Vsa javnost se čudi, kako da morejo Poljaki vztrajati v zvezi z Nemci in podpirati avstrijsko protislovansko vlado. Kdor pa ve, koliko koristi imajo Poljaki od te svoje politike, se ji prav nič ne čudi. Galicija, ki ima skoro polovico rusinskega prebivalstva, je popolnoma prepuščena Poljakom. Avtonomija Galicije je skoraj popolna. Malokomu je menda znano, da n. pr. srednješolske profesorje za Galicijo imenuje galški deželni šolski svet, ne pa naučni minister, kakor za druge dežele. Dalje se opoza v zadnjem času pri naredbah naučnega ministra opazka: »veljavno za vse deželne šolske oblasti razun e. kr. deželnega šolskega sveta za Galicijo. Ta opazka je pri splošno objavljenih naredbah n. pr. tudi pri oni od 22. oktobra 1909 o šolskih zdravnikih na e. kr. učiteljskih. Ni dvoma, da bo se tudi na galških e. kr. učiteljskih apeljala služba šolskih zdravnikov, toda odredil jo bo ali jo že je galški deželni šolski svet sam. Podobna samostojnost Galicije se gotovo kaže tudi v vseh drugih resortih. Dokler bodo Poljaki z Dunaja dobivali take nagrade, da bodo neovirano gospodo-

vati v Galiciji, je pač pramo upanje, da bi opustili na Dunaju svojo protislovansko politiko. Nemci med tem že skrbijo za to, da se njihove postojanke v Galiciji množijo in krepijo, česar jim Poljaki niti ne branijo, že iz uljudnosti ne. V Sleziji pa itak Nemci Poljake zatirajo ravno tako kakor Čeha. Ko pa bodo Nemci zatirali ostale avstrijske Slovence, bodo lahko Poljakom odvzeli galško avtonomijo in z izigravanjem Rusinov tudi lahko strli moč avstrijskega Poljstva. Takrat pa »Kolo Polskije« ne bo več našlo današnje močne »Slovanske Enot«, da bi se z njo združilo v uspešno obrambo Poljakov in ostalih Slovanov, ako Poljaki ne pomagajo Slovanom dokler je še mogoče otresti se nemške nadvlade v Avstriji.

Kandidat narodno-napredne stranke na Goriškem za dopolnilne volitve dne 19. decembra je gosp. Andrej Vrtovec, posestnik in trgovec v Tolminu. Vrtovec je doma na kmetijskem polju, kar dela že dolgo vrsto let na Tolminskem v sadjarstvu, mlekarstvu ter se bori sploh za dobrobit kmečkega ljudstva. Kmetje ga cenijo ne le radi takega dela, marveč tudi zaradi tega, ker zastopa neizprosno koristi kmečkega ljudstva nasproti birokraciji. Vrtovec je imel hude boje z okrajnim glavarjem Prinzigem, za kar pa mu je kmečko ljudstvo hvaležno. Narodno-napredna stranka je izbrala torej jako dobrega kandidata, za katerega naj gredo v boj vsi napredni življi na Goriškem.

Shod v Dutovljah. V nedeljo se bo vršil v Dutovljah na Krasu volilni shod narodno-napredne stranke, in sicer popoldne ob 2. v Tavčarjevi gostilni. Shod obeta biti zanimiv. V nedeljo je napovedanih po Krasu še več drugih shodov. Je pač tu volilni teden. Volitev je 19. t. m.

Realno gimnazijo z laškim učnim jezikom hočejo imeti Lahi v Goriči. Vršil se je shod, na katerem so sklenili, da se zavzamejo z vso močjo v ta namen, da bi se otvoril tak zavod že s prihodnjim šolskim letom. Plačevala naj bi Goriča in razne furlanske občine, ali iz te moke bo teško kaj kruha. Goriča je zadolžena do vratu, furlanske občine so revne, odkod denar? Lahi najbrže mislijo, da bi dobili deželni denar za svojo laško realno gimnazijo, ko že tako dosega vse, kar hočejo pod zvezco Gregorčiča s Pajerjem. Lahi so res skrajno nespametni. Namesto da bi zahtevali državno gimnazijo z laškim učnim jezikom ter bi dobili tudi Slovenci svojo, bi rajši vzdržavali na svoje in drugih stroške realno gimnazijo, samo da bi Slovenci nič ne dobili. Čisto napačni račun. Večkrat so se že urezali, pa se bodo še v gonji proti Slovence.

Družba sv. Cirila in Metoda v seji tržaškega mestnega sveta. Kakor smo že poročali, se te dni v tržaškem mestnem svetu vrši debata o proračunu za leto 1910. Poročali smo tudi že, da v to debato kaj pridno posegajo slovenski zastopniki tržaške okolice. Ko se je predsi- nočnim v seji prišlo do točke »Pri-spevek za Lego nazionale« 5000 K. je svetovalec dr. Puecher (socialni demokrat) izjavil, da bodo socialni demokratje glasovali za to postavko, ker priznavajo, da je ta družba koristna, a obenem je izrazil željo, naj bi »Lega nazionale« ne posegala v tujo posest, češ, naj bi ne otvarjala šol v slovenskih krajih in s tem izvajala propagando na škodo druge narodnosti. Obrniviši se proti slovenskim svetovalcem, je na to rekel:

»Glede slovenskih kolegov izjavljam, da bi bili socialisti pripravljeni glasovati za letni prispevek iz občinske blagajne tudi za njihovo šolsko družbo, ali da bi morali prej imeti resnih garancij, da bo družba rešena klerikalnih vplivov, ki v njej prevladujejo in da se v nje šolam ne bo več propagiralo sovraštvo do Italijanov!« — Dr. Slavik: »Mislim, da laška liberalna stranka vzdržuje »Lego nazionale« le zato, da tem potom vzdržuje italijanske šole v slovenskih krajih, zato, da dela Italijane iz onih, ki niso Italijani. Mislim pa tudi, da socialisti to dobro vedo, in sem prepričan, da bi glasovali proti temu prispevku, če bi ne bili v strahu pred javnostjo. Zahvalim svet. Puecherja za dano nam zagotovilo, a opazam mu, da njegova zahteva o garancijah ni na mestu, ker klerikalci našo šolsko družbo pobijajo. — Medklici dr. Puecherja: »Dajte Vaši družbi drugo ime!« — Dr. Slavik, dalje: »Naša družba ni pod nikakimi klerikalnimi vplivi. Namen naše družbe je, obvarovati našo dečo pred potujčevanjem. V naših šolah ni niti enega italijanskega otroka. Če bi to bilo tako tudi v šolah »Lego nazionale«, potem bi tudi mi glasovali za ta prispevek.« — Ko je potem v debato o tej postavki posegel tudi dr. Vilfan, je dejal: »Svetovalec dr. Puecher nam je svetoval, naj naši družbi spremenimo ime. Hočem tu reči par besed, da omogočim socialistom, da bodo mogli prihodnje leto glasovati za prispevek naši šolski družbi. Sveta Ciril in Metod nista bila le aposteljina Slovanov, ampak ona sta jim dala pravo podlago vsakega znanja, ker sta jim ustvarila abecedo. Ko je leta 863. prišel škof Metod v slovanske kraje, ki so bili pod nemškim nadvladjem, ga je neki nemški škof vrgel nazaj v ječo, kjer je moral trpeti mraz in glad. To je nemški škof storil iz narodnega sovraštva. A ko je pozneje škof Metod prišel v Rim, ga je papež — Italijan — lepo sprejel. Žrtve nemških preganjanj — je zaklical govornik proti večini — smo vedno bili mi in vi. Želim le, da bi se združili v skupnem delu proti skupnemu sovražniku!« — Ta govor dr. Vlfana je napravil velik utis pri Italijanih, ki so se še po seji v raznih kavarnah pogovarjali o tem.

Vroč dan v Trstu bo zopet jutri, v nedeljo. V tržaškem »Narodnem domu« se bo namreč vršil shod z dnevnim redom: »Naše zahteve na polju ljudskega in srednjega šolstva«, ki je bil minulo nedeljo prepovedan. Kakor znano, je bil ta shod prepovedan zato, ker je bil za isti dan napovedan tudi kongres laških učiteljev, na katerega so bili povabljeni ne le učitelji, ampak vsi župani in vsi odličnejši irredentovci iz Istre in z Goriškega.

Odkritje dosedaj neznanega vasi na Kranjskem. Pred nekaj dnevi sem hodil po šentpetrski fari in slučajno sem šel tudi skozi Luterče selo. Ker sem se zglasil pri nekaterih kmetih, me vpraša neki seljak, kdaj bo moral plačati »fronke«, in mi pokaže opomin novomeške davkarije. Povedal sem prijaznemu seljaku in ogledoval z ironičnim nasmehom opomin. Bila je namreč slovenska tiskovnica, a naslov nemški, in sicer je bilo naslovljeno na gosp. N. N. v Luttergeschiess!!! Za selo Luttergeschiess ne ve noben slovenski poznavalec in zemljepisec Kranjske. Na tako ostuden način pačiti slovenska imena, to se pravi krasti las in čast slovenskega naroda. Če pobira davkarja davke pri ljudstvu, naj da ljudstvu, kar je njegovega in ono bo

dalo cesarju, kar je cesarjevega. — Uradnik pa, ki ne ve, kako se imenuje slovenska krajevna imena v slovenskem jeziku, ta ni zmožen ali sposoben, da uraduje v slovenskem uradu, pa naj bo že odbornik pri društvu abstinentov pod predsedstvom patra Pavla ali pa če ima vžigalice za »obmejne Slovence«. Kajti mislite, kaj bi naredili Nemci s pismom, ki bi bilo poslano v Berlin in bi ga slovenski trgovci naslovili mesto v Berlinu v Medvedjo luknjo (Bären-lina). Ta kozlarija bi se dala primerjati z ono o »Luttergeschiess.« Toliko za sedaj.

Iz politične službe. Provizorični koncipist pri finančni prokuraturi v Ljubljani, dr. Luka Wolte, je imenovan za namestniškega koncipista v področju politične uprave za Štajersko.

Izšolske službe. Mesto na dopustu se nahajajoče učiteljice Vide Šorn pride za suplentko na Vič šolska kandidatinja Pavla Marinko.

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani. Danes gostuje v Eyslerjevi opereti »Umetniška kri« gospa Irma Polakova iz Zagreba, in sicer v veliki ulogi Neli. Predstava se vrši za par - abonente. Jutri, v nedeljo popoldne ob 3. se igra prvič za mladino vesela gluma v štirih slikah s predigro E. W. Berka »Poredni paž«. Ker je mnogo staršev želelo posebnih predstav za mladino, je ravnateljstvo rado ustreglo tej želji, kateri se zadovolji še večkrat, ako bo de juri popoldne zadovoljiv obisk. Gluma »Poredni paž« pa je zanimiva in zabavna tudi za odrasle. Predstava se vrši izven abonementa in za lože par. — Zvečer pa se igra ljudski igrokaz s petjem solistov in zboru ter z orkestrom »Rokovnjaci«. Predstava se vrši na nepar. — Prihodnji teden se uprizori 2 glasbeni noviteti: Jar-nova opereta »Logarjeva Krista« in R. Savinova opera »Lepa Vida«. — Dramsko osebje pripravlja Jelenčev izvorno zgodovinsko dramo v 5. dejanjih »Erazem Predjamski«, ki se vrši koncem XV. veka, in E. Kristanovo dramo »Kato Vrankovič«. — Za božične praznike se pripravi pravljica »V božični noči.« Nato sledita opera »Toska« in opereta »Ločena žena«.

Ljubljanskim podružnicam Ciril-Metodove družbe — izvzemši moško podružnico za šentjakobsko-trnovski okraj, ki posluje uzorno — polaga vneta rodoljubkinja na sree, naj bi se organizovale po zgledu omenjene podružnice. Skličejo naj občne zbere, a dolžnost vseh resničnih rodoljubov in rodoljubk bodi, da res pridejo na občni zbor. Na občnem zboru se naj delo razdeli po ulicah. Zalostno bi bilo, da bi se ne našlo poštrevovalnih dam in gospodov, ki prevzamejo po eno ulico, kjer bodo pridobivali člane, nadzirali nabiralnike, skrbeli, da imajo trgovci v zalogi družbino blago, gostilne računске listke, da se bodo razprodajali narodni kolki, družbine razglednice itd. Ali nas Ljubljancane ni sram, da imajo Nemci v Ljubljani, ki jih je jedva par odstotkov, pri svojih bojnih društvih skoraj več članov, kakor vse ljubljanske podružnice? Kako težavno je opominjati podružnice po deželi, kjer je le neznatno število razumnosti k delu, ko nam lahko zabrusijo: Ljubljancani naj pokažejo lepi zgled!

Št. Jakobski - trnovska moška podružnica Ciril-Metodove družbe je po večletni odreenosti poslala res uzorna, za kar gre zahvala celemu odboru, v prvi vrsti pa marljivemu predsedniku g. okr. glavarju v pok. Lapajnetu. Odbor si je razdelil pridobivanje članov po ulicah in

ima zato tudi prav lepe uspehe. Odbor je v trajnem stiku z glavnim odborom ter pride vsak čas z novimi koristnimi nasveti. Tako je ravnokar predlagal, naj se prepusti nadzorstvo nabiralnikov v celem podružničnem področju odboru, ki naj ima tudi ključ. Seveda je vodstvo z veseljem privolilo, ker je tako postopanje sploh želja družbe. Nadalje nasvetuje, naj bi se koledarji ne pošiljali po pošti, temuč jih naj družba izroči gotovo število odboru, ki jih bo razpelal med člane, s čimer se prihrani poštne stroški. Tudi ta blagohoten nasvet se z veseljem sprejme. Vodstvo prosi še sedaj, naj bi se pravočasno oglasile tudi druge podružnice, posebno ljubljanske, koliko koledarjev bi hotele prihodnje leto razpečati v svojem okraju. Slava tako poštrevovalnim rodoljubom, kakršni vodijo šentjakobsko-trnovsko podružnico!

Vsem podružnicam »Ciril-Metodove družbe« se razpošiljajo te dni kratka navodila za uzorno poslovanje. Vodstvo prosi vsa podružnična predsedstva, naj okrožnice ne založe, temuč skličejo čimprej odborovo sejo, da se navodila predtajo ter se razdeli delo med odbornike. Treba nam je podvojena dela, ako hoče družba izpolnovati vedno naraščajoče naloge. Nemci zbirajo že drugi milijon, naskakujejo nas od vseh strani, a dokaj naših podružnic še vedno spi, vsled česar je družba — pasivna. »Gani se, komur je mar zahvala naših vnukov!«

Tiste ki imajo v oskrbi Ciril-Metodove nabiralnike opozarja vodstvo družbe, da so dobile vse podružnice navodilo, naj za to določeni odborniki prevzamejo skrb za nabiralnike, hranijo ključce ter nabiralnike redno izpraznjujejo, denar pa dopošiljajo glavni družbi. To pa nikakor ni nezaupanje do oskrbovalcev, temuč je potrebno zaradi rednega poslovanja in da se oskrbovalci razbremenijo odgovornosti in dela. To-mu v blagohotno uvaževanje. Skrb podružnice bodi, da dobi vsaka količ-kaj boljša gostilna nabiralnik.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prosi načelnštva svojih podružnic, da ji gotovo pošljejo do 25. decembra t. l. doneske letošnjega leta, da ji bo možno v kratkem napraviti sklepne račune in pa zato tudi, ker ona podpor nujno potrebuje radi velikih stroškov, ki jih je letos imela.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima v zalogi — poleg letošnjih originalnih božičnih razglednic — več tisoč komadov božičnih od lanskega leta, katere prodaja za lastno ceno t. j. 100 komadov 4 K. Prosi naročila tudi za te razgled-nice.

»Slovenec« v pomirjenju. »Slovenec« vprašuje, kje so slovenski železniški uradniki in uslužbenci v Mariboru, da se še niso prijavili za »obmejni sklad«. V pomirjevanje povemo »Slovenec«, da so narodni železničarji v Mariboru podpisali zelo častno svoto za »Ciril-Metodov obrambni sklad«, ker so resnični narodnjaki, ki vedo ceniti veliko važnost naše šolske družbe, kre obsojajo nepotrebno strankarstvo pri naši narodni obrambi, ker vidijo, da polaga družba sv. Cirila in Metoda o svojih dohodkih in izdatkih do vinarja jasne račune, česar pri klerikalcih ni. Končno pa dela naša šolska družba nepristransko brez ozira političnega mišljenja glede delitve podpor.

Predavanje, prirejeno po »Splošnem slovenskem ženskem društvu« je privabilo sinoči v »Mestni dom« nepričakovano mnogo odličnega občinstva, zlasti narodnega ženstva. Predavatelj gosp. prof. Milan Pajk si je pa tudi izbral za predmet svojemu predavanju snov, ki mora zanimati ob stoletnici francoske okupacije slovenskih dežel vsako narodno Slovenko. Gospod predavatelj je očrtal »ženske v Napoleonovi rodovini« tako dobro, da smo jih gledali, kakor žive pred seboj. Zato mu je pa tudi občinstvo sledilo z največjim zanimanjem. Prof. Pajk namerava svoje poročilo priobčiti v »Ljubljanskem Zvonu«, s čimer bo de čitateljem brez dvojbe zelo ustreženo.

Zabavni večer »Sokola II.« je v terek v gostilni brata Fran Kavčiča uspel nadvse pričakovanje lepo. Kmalu po 8. so bili vsi prostori zasedeni in pričela se je prav neprisljen zabava, ki jo je pospeševal ne-utrudljivo prijatelj na glasovirju s spremljevanjem vijoline. Pevski zbor, sestavljen za ta večer, je žel za svoje izvajanje zaslužno pohvalo. Občinstvu je jako ugajal komični nastop g. Moleka v vlogi Korajžarja, kakor tudi ostali prizori. — Tajnik »S. S. Z.« br. Kajželj je navzočim izročil pozdrave staroste dr. Oražna, ki je bil zadržan vdeležiti se zabavnega večera. (Dolgotrajno ploskanje in živio klici dr. Oražna.) Nadalje je omenjal, da se društvo »Sokol II.« lepo razvija, kar je pokazalo pri svoji javni telovadbi dne 1. julija,

je neverjetno virtuozna in zelo lesta. Njegove slike so jasne, lahko namljive in prijetnih, nekoliko sladkih barv. Figure učinkujejo plastično in so dobro razgibane, naslikane so tako slikovito, da bi skoro dejal, da so na škodo svoje slikarske vsebine preveč efektne. Zbog svoje barvne in sploh lepote čarovitosti prevzamejo gledalca tako, da na njih niti ne opazi, da je to ali ono nekoliko zarisano. Kakor šestorica razstavljenih portretov — umetnikova soproga v različnih pozah, vpodobljena v doprnskih slikah in dvoje dekliških, skoro celotnih portretov — se po svojih barvah, oblikah in po svoji kompoziciji odlikujeta tudi obe nuditeti: »Nedolžnost« — pred valujočim zastorom v deviški goloti sedeče lepo dekle — in »Vroča kopel« — ravnatoka dekle, sedeče v kopalnici, v katero se skozi okno vsipljejo zarki solčni prameni. Vobe treba reči, da se nam N. Bukovae tudi na teh, tukaj razstavljenih slikah, ki pa niso najboljše, kar je Bukovae kdaj ustvaril, izpričuje kot dovršen, gotov umetnik, katerega umetnine pa so za oko, ki je vajeno modernjšega slikarstva, nekako preveč slikovite, ljubkolepe in efektne - mamljive.

Slikarica Flora Jakšić je razstavila tri krajine iz dubrovnške okoli-

temnordečim ozadjem je nekoliko zarisana in ploščnata. »Smejoča deklica« — dekliška glava — je samo skicirana. Na podlagi tukaj razstavljenih slik se torej o Krainerjevih slikarskih zmožnostih, ne da dosti povedati.

Umetniška individualnost je Mile Marinković iz Komize, kakor vse kaže, krepka natura, ki si išče svojo lastno pot. Razstavil je devet slik. Učil se je v Monakovem, to se vidi; in da se je do dobira seznanil s Stuckom, se vidi tudi. Vendar pa se zdi, da je Marinković preveč individualnosti, nego da bi mu moglo naslanjanje na Stucka biti od koristi. To kaže njegov »Veseli Faun«, ki je ravnokar, kakor silen orjak velik iz nemogoče temnomodrega morja, katero meje rdečerumeni hribočki, šinil, da se nam ves len prezentira pred rdečim dimom, ki bogvedi čemu rogovili okrog njegove glave. To kaže tudi njegov »Lucifer«, manjša oljnata slika, na kateri je videti zeleno-svetlikajoč se obraz, katerega odaja fosforescenjoča glorioba in iz katerega žare rumenastorodeče plamteče oči. Niti o Faunu, niti o Luciferju se ne more reči, da sta znameniti deli niti v kolikor se tiče invencije, niti kolikor se tiče izraza in barv. Marinkovićev značaj je pač bolj realen. To se vidi na njegovih karakternih sli-

kah »Namišljeni bolnik« — bolnik, ki se je v postelji napol vzravnal, — »Bolnica« — sedeča, bolna, blede ženska, — in »Obupa«, mož, katere-mu se je od bolesti spačil obraz, najbrže ne ravno radi obupa. Še bolj, nego na teh, zlasti z ozirom na kompozicijo ne vsikdar hvalevrednih slikah — Marinković včasih brez potrebe operira s kažečimi dodatki, ki naj pomagajo karakteristiki — se kaže to na njegovih izvrstno pogojenih portretih, v katerih se nam Marinković kaže istinita mojstra, njegova karakteristika je ostra, gotova, slike so jasne in žive. Tako posebno njegov lastni portret: umetnik, oblečen za izprehod, stoji v rumeni vrhnji suknji pred temnozeleno špansko steno, — ki v svoji skoro naravni velikosti napravljva vtis, kakor da vidimo pred sabo resnično vpodobljeno osebo. Poslednje čase, tako se zdi, se je Marinković jel odločno nagibati k modernistiški, ročnejši in drznejši tehniki, ki s par dobro nameščenimi potezami izvaja vse, kar je za vpodobljeno bistveno. Na ta način izveden je portret »Moj oče« in pa energično, pa z veliko gotovostjo črtani akvarel »Starec«. Izborna, ostra karakterizirajoča je risba »Moj prijatelj«, z belo kredo na temno ozadje z lahkoto risana glava (Dalje prihodnj.)

želel društvu kar največ moralnega in gmojnega vspeha ter zaklical vsem navzočim v imenu predsedništva »S. S. Z.« krepki »Na zdar!« Podstarosta br. Petrin se je zahvaljeval br. Kajzlu za pozdrav ter želel, da na pristojnem mestu izreče našo zahvalo ter zagotovilo, da je in bode »Sokol II.« vedno gojil vzvišeno sokolsko idejo ter končno napil predsedništvu »S. S. Z.« Med odmorji je pridno razpečevala cvetke in razglednice gđ. Julka Smoletova. Občinstvo je pozno v noč zadovoljno odhajalo z željo, da »Sokol II.« kmalu zopet priredi kak tak večer. Večer je uspel tako v gmojnem kakor tudi v moralnem oziru nad vse pričakovanje, za kar je društvu le čestitati.

— Društvo slovenskih profesorjev »Imelo svojo glavno skupščino v torek, dne 28. dec. 1909 ob pol 10. dopoldne v mali dvorani ljubljanske Narodnega doma. Odbor prosi p. n. gg. društvenike, da bi mu čimprej prijavili eventualne predloge za dnevni red glavne skupščine. Po § 11., točki 4. društvenih pravil je predloge naznaniti odboru pismeno vsaj teden dni pred obnim zborom.

— Razstava hrv. umetniškega društva »Medulice«. Javila se nam, da se večina razstavljenih umotvorov kiparja Ivana Mestrovića odposlje prihodni teden na Dunaj, kjer priredi umetniško društvo »Secesija« v mesecu januarju 1910 kolektivno razstavo njegovih del. Le še nekaj dni torej ostanejo omenjeni umotvori razstavljeni. Za to se vabi občinstvo v svojo lastno korist, da porabi ta kratek rok ter si ogleda in vživa dela izredno nadarjenega umetnika, ki pri nas žal ni našel toliko razumevanja in zanimanja, kolikor ga vživa že več let v raznih kulturnih središčih kakor so: Paris, Monakovo, Berlin, Dunaj itd. Naj občinstvo skuša torej vsaj v poslednem trenutku vglobiti se v dela tega nenavadnega umetnika, posebno za to, ker ne vemo kdaj se nam Mestrovic v svojem stremeljenju po inozemskem priznanju pokaže zopet na slovenskih tleh.

— Zveza jugoslovanskih hranilnic. Pisec članka pod tem zaglavljem je pisal, da je za okolico Ptuja in Maribora treba osnovati hranilnice. Umeje se, da je ta okrajša treba najprvo pridobiti. Isti pisec je pisal, da je treba n. pr. nemški hranilnico v Ormožu osvojiti. Umeje se, da je najprvo potreba dobiti večino v občinskem zastopu, to je dobiti občinski zastop v oblast, kar se vse more doseči.

— Klerikalna olika. V ponedeljek zvečer je sedel v gostilni »Pri fajmostru« neki gospod in mirno pil svoje vince, ko je okoli 10. ure prisel na sosedni mizi družba kakih deset oseb, samih znanih ticev. Ti so začeli omenjenega gospoda dražiti in izživati in ker jih je zavrnil, naj se spodobno obnašajo, so začeli nanj vpiti, skočili proti njemu in mu grozili s pobojem. Ti suroveži, ki so tako kazali svojo šnopsarsko oliko, so sami znani klerikaleci. Imena so na razpolago.

— Umrl je Avgust Kleč, mestni učitelj v Ljubljani. N. v. m. p.!

— Opozorjamo na jutrišnji »Slavčev« zabavni večer v restavracijskih prostorih »Narodnem domu«. Vstopnine ni. Prijatelji društva dobro došli.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi, kakor običajno, tudi letos »Silvestrov večer« z raznovrstnim sporedom. Posebno pevske točke so izredno srečno izbrane. Za danes omenimo le, da se je prijavil za ta večer laški kvartet v pristnih laških narodnih nošah. Kvartet bo zapel zelo melodijozno »Laško salato«. — Druge tajnosti izdamo ob priložnosti.

— Jutri, v nedeljo, dne 12. t. m. vrši se plesna šola »NDO.« kakor navadno v »Narodnem domu« (Merkurjeva dvorana; pritičje, levo) od 3. do 7. ure zvečer.

— Simon Gregorčičovo javno čitalnico v Vegovi ulici št. 2 obiskalo je v pretečenem tednu, t. j. od 2. do 10. grudnia, skupno 323 čitateljev. Povprečni obisk znašal je torej 40 oseb na dan. Res, da je bil obisk prejšnjih tednov še slabši, vendar ni tudi v minoletem tednu še poveljen, ako se pomisli, da je čitalnica, razven nedelj in praznikov, odprta po sedem ur na dan ter da ima toliko raznovrstnih časopisov na razpolago za plačilo 2 vin, moralo bi značiti število čitateljev vsaj 60 do 80 na dan. Zatorej obiskuje v večjem številu ta tako potrebni in koristni zavod, ki je bil s težkim trudom ustanovljen in ki zahteva velikih stroškov za vzdrževanje.

— Kollmannova vila. Ljubljanski veletržec g. Kollmann je kupil zgodovinsko grajsko Podrožnik. To poslopje je starinsko zidano in ne more več služiti kot prijazno bivališče. Zato je g. Kollmann dal sezidati novo vilo in bo stari grad popolnoma podrl. Nova vila, ki je že pod

streho, bo jako lepa in ukusna stavba ter bo v okras vsemu podrobnemu okolju. Okrog in okrog vile bo angleški park z jako lepo ograjo. Betonska dela te ograje je kaj lepo in solidno izvršila kranjska betonska tvornica Tribuš & Ko. v Ljubljani.

Nesreče. S kolom je udaril tast svojega zeta Antona Novaka, mizarja na Jesenicah in sicer po čeljustih in hrbtu, ker je psa odvezal. Poškodbe so težke. Mestni delavec Gregor Rihar je v pijanosti domov grede na Opekarsko cesto tako nesrečno padel, da je vsled zadobitvenih poškodb v tukajšnji deželni bolnici umrl. — Posestnik Jožef Dekleva iz Bitenja je v gozdu z verigo drva povežaval. Pri tem je pa odletela veriga in ga udarila na desno oko. — Užitkarica Marija Dermastija je hotela na žagi v Vevčah v odsotnosti žagarja za svojo porabo skrivaj vzeti nekaj žaganja. Pri tem jo je cirkularna žaga na desni roki nevarno poškodovala. — Rudarja Frana Sulgaja v Idriji je zadela voziček za rudo v levo roko. Poškodba je nevarna. — Francu Kosaku, ključavničarju v Spodnji Šiški, je pri delu odletel košček železa v levo roko. Moral je iti v bolnico. — Opekarski delavec Miha Teran je šel v Letenice na opekarno spāt. Pri tem se je pa po životu nevarno onemkel. — Posestnikova žena Ana Slebahina v Beričevem je nesla perilo sušiti; pri tem je pa padla vznak na neki les tako nesrečno, da se je nevarno poškodovala na hrbtu.

Na klopi sedeč umrl. Valentin Mercina, tesar iz Zgor. Kašlja, je prišel dne 7. t. m. malo vinjen domov in se usedel na ozko klop k peči. Ko je njegova mati Barbara okoli polnoči vžgala luč, našla je v svoje začetje sina, sedečega, z gornjim delom života h tlom sklonjenega. Ko je sina bolj natančno pogledala, je videla, da je mrtev. Na čelu, nosu in na desni strani glave je imel krvave podplutbe. Najbrže ga je zadela kap, mogoče je pa tudi, da si je pri padcu iz klopi tilnik zlomil.

Odbor »Dolenjske podružnice Prosvete« se najtopleje zahvaljuje novomeškemu darovalcem za darilo 116 K in knjige, ki jih je prejela podružnica v začetku šolskega leta; nadalje se zahvaljuje tudi metliškemu rodoljubom za znesek 7 K 10 vin. Naj bi našli ti darovalci še mnogo posnemalcev.

Volkuljo je ustrelil znani logar grajsčine Šneperšič na Mašunu g. Fr. Setina dne 5. t. m. v grajsčinskem gozdu v Kambereh.

Strokovno društvo državnih uslužbencev eraričnega rudnika v Idriji je imelo dne 4. t. m. svoj redni občni zbor. Udeležilo se ga je 36 članov. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da je šlo društvo v tekočem letu 54 članov. Odbor je imel med letom 12 sej. Dne 3. januarja t. l. je bil polnoštevilno obiskan sestanek, na katerem se je obširno razpravljalo o zadnji regulaciji plače drž. slug. Dalje je imelo društvo en zabavni večer in je napravilo daljši izlet na Rovte in v Logatec. Med letom je društvo sestavilo tri obširne spomence, v katerih se je temeljito pojasnil položaj rudniških paznikov. Spomence so se izročile g. dvornemu svetniku Billeku, dalje ministrstvu za javna dela in dne 17. oktobra t. l. v roke sekijskemu načelniku g. Homanu. Pri sestavi teh spomence je pomagal društvenemu odboru v to posebno izvoljeni osek. Načelniku tega odseka g. St. Pečirarju je izrekel občni zbor iskreno zahvalo. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da društvo stoji gmojno na trdnih nogah, ker je izkazalo, da ima čistejša preostanka 251 K 78 v, kar je za tako mlado društvo gotovo dobro znamenje. Društvo je imelo naročene časopise »Slov. Naroda«, »Slovenec«, »Staatsdiener« in »Montanzitung«.

Odbor je bil izvoljen sledeči: Leop. Troha, predsednik; Jos. Oblak, podpredsednik; Val. Vidmar, Ivan Ferjančič, Fran Šinkovec, Viktor Lapič, Filip Svetec in Ivan Žonta. Sklenilo se je, društvena pravila nekoliko premeniti, in sicer med drugim v toliko, da bodo mesto dosedanjih rednih in častnih članov sprejeti v društvo tudi podporni člani, ki bodo z ozirom na pomen društva imeli razum volje vse druge pravice. Občni zbor je sklenil soglasno, poslati na četni dan zbranim drž. slugam na manifestacijskem zborovanju v Ljubljani hrzlojavko in pismeni pozdrav. Priljubljenost se tem zborovanjem, ki se vrše po širni Avstriji v znamenju skupnega nastopa vseh državnih uslužbencev za svoje pravice in koristi. Želati in, da bi mlado društvo branko, kot dosedaj tudi v naprej hodilo na začetni poti v obrambo in zaščito svojih društvenih članov.

Narodna čitalnica v Trnovem na Notraniskem priredi na Silvestrov večer veselico s zanimivim sporedom.

Zonetno odlikovanje. Podjetni krojaški mojster in posestnik v Radoljici g. Josip Pogačnik je bil zopet odlikovan za razstavljen sa-

lonski frak in sicer to pot na mednarodni obrtni razstavi v Parizu, ki se je ravno kar zaključila. In to odlikovanje obstoji iz častne diplome, slatnega zaslusnega križca in slatne kolajne. Zavednemu obrtniku, ki se znanja tujezemstvo z izdelki slovenske industrije, naše čestitanje. Slovenskemu občinstvu pa ključemo v spomin geslo: »Svoji k svojim!«

Slovensko bralno društvo in »Telovadno društvo Sokola« v Trzinu priredita dne 12. t. m. ob pol 8. zvečer v dvorani pri Bastelju večer v prid božičnice vrta družbe sv. Cirila in Metoda v Trzinu. Spored obsega pevske in godbene točke, burko »Trije tički« in prosto zabavo. Radi lepega namena naj bi se zbrali ta večer zavedni Tržičani v najobilnejšem številu pri Bastelju, saj za svojo dečo moramo vse dati, da le ostane slovenska.

Nekaj nenavadnega v sedanjem času so gotovo žive kresnice. In vendar se žive! O tem je nas prepričal g. Engelmann iz Smartna v Tuhinjski dolini, ki je nam poslal na ogled živo kresnico, ki se ponoči krásno sveti.

V dveh vagonih pripeljali so se novi stroji za Prvo kranjsko tovarno testen in iz Svica na postajo Trnovobistrica. Stroji so tako orjaški, da je treba mnogo truda, predno se posamezni deli nalože na vozove. Izdelala jih je specialna tvrdka, ki je edina v izdelovanju tako orjaških strojev na kontinentu. Opremljeni so z vsemi modernimi tehničnimi pripomočki. Z novimi stroji izdelovala bo tovarna v Ilirski Bistrici ne le trikratno množino kot sedaj, temveč se bo vršilo vse delo bolj avtomatično. Gospodinj, sežite tedaj bolj pridno po izbornih Pekatetah, da bodele tudi tem strojem dajale dovolj dela.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju osnovala je nedavno svojo prodajalno raznoterih najboljših južnoštajerskih vin v mestu, v Graški ulici. Podjetje izvrstno propeva. — Dne 7. decembra t. l. je ta zadruga otvorila za Trbovlje in okolice trdi tako prodajalno na drobno in debelo v hiši g. J. Orešnika v Lokah št. 269. — Slovensko šolsko vprašanje v Celju se kar ne zgane z mesta. Slovensko - nemški gimnazij - ski razredi so še vedno v tistih nedostatnih prostorih in okoliška deska šola nahaja se tudi še v tisti kolibi, ki je pravi pravcati šolski škandal v sedanjem prosvetljenem stoletju. — Okoliška šola ima radi nedostajanja prostorov spravljen dva razreda v neki stari privatni hiši v Gosposki ulici. Ob pričetku tek. šolskega leta je mestni urad celjski ta razreda zavrnil. Po daljši urgaciji je spet dovolil, da se sme v njih poučevati, a to le do konca tek. šolskega leta, češ, da sobi nikakor v nobenem oziru, zlasti pa v zdravstvenem, ne odgovarjata modernim pedagoškim zahtevam itd. Kaj pa poreče potem slavni mestni urad k šolskim prostorom v Novi ulici? Konsekventno bi bil moral te že davno kasirati. Ne vemo, kaj se še lahko zgodi. A lahko dočakajo okoliški Slovenci celjski, da sploh ne bodo imeli več svoje deške šole ob prihodnjem šolskem letu. Nemci na bodo ob novem letu pričeli z zgradbo novega šolskega poslopja prav blizu tam, kjer že imajo Slovenci leta in leta za drag denar pripravljeno stavbišče. Lepa perspektiva!

Hmeljarna v Žalcu pri Celju (I. štajersko skladišče za hmelj) ne zadostuje več potrebam ter jo bodo morali razširiti. Tozadovolni škofski proračunski so na 13.609 K 37 v.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo 19. t. m. se vprizori prvič na našem odru izkazal iz Rumunskega življenja »Valenska svatba«. Ta igra se je z najlepšim uspehom igrala že na vseh velikih odrih, ter se v Ljubljani v enem letu devetkrat ponovila. Upati je tedaj, da bode tudi našemu občinstvu kar nabolj ugajala. Nikdo naj ne zamudi prilike si jo ogledati, ker jo radi težkih vlog, za katere je treba mnogo truda ne bo mogoče tako hitro ponoviti. Pripravljati se za 9. prosinca 1910 »Veleturista« burka v treh dejanjih.

Radi umora svoje ljubice je stal 7. t. m. pred norotnim sodiščem v Mariboru 20letni posestnikov sin Anton Kmetec iz Gornjih Jablan blizu Pragerskega. Dne 26. junija t. l. so našli na progi med Ptujem in Pragerskim žensko truplo, kateremu je vlak odtrgal levo roko in levo nogo. Bila je to 36letna gostačeva hči Marija Frančež iz Gornjih Jablan. V prvem trenutku je vsakdo mislil, da je Frančeževa usmrtila vlak. Svoje se je pa kmalu obrnil na Antona Kmetca, k čemur je le-ta sam največ pripomogel. Ljudje se namreč dobili na hrvaškem drugu z žrebci in nabiti listič, na katerem je bilo zapisano, da naj nihče ne misli, da bi bil Anton Kmetec na dom. Gorčan v kaki zvezi z mrtvo Frančež, kajti on je na njeni smrti popolnoma nedolžen. Pri razstavljenju trupla so izvedenci dognali, da je bila Frančeževa že

mrtva, ko ji je vlak odtrgal roko in nogo. Na hrbtu je imela globoko rano, na prvi pogled provarčeno po strelu. Ker pa niso mogli izvedenci najti kake krogle ali kaj sličnega, so izjavili, da je mogoče, da je poškodbo povzročil tovarni vlak. Takoj drugi dan so pa našli ljudje 265 korakov od proge, kjer je ležalo truplo, mlako krvi in koščke blaga, ki so bili odtrgani od obleke umrle Frančež. Pri zopetnem ogledu mrtvega trupla so dognali izvedenci, da je imela Frančeževa zunaj sicer eno samo rano, ki se je pa znotraj razdelila v dve rani. V eni izmed teh ran so našli delce obleke ter delce prsti in drobnega peska. Radi tega so izjavili, da je bila Frančeževa najprej ustreljena s prstjo potem pa zanesena na progo. Kakor so orožniki poizvedeli, so nekateri ljudje res želi v noči 25. junija t. l. v bližini proge strel. V kritični noči je bajel imel Anton Kmetec s svojo ljubico sestanek. Ker je Frančeževa zadnji čas trdila, da bo mladi Kmetec zopet oče, je bil torej sum opravičen, da se je hotel Kmetec rešiti svoje ljubice. To je tem bolj verjetno, ker je imela Frančeževa že leta 1906. otroka s takrat 17letnim Kmetcem, ki je bil pozneje tudi obsojen, da je moral plačevati alimentacije še enkrat starejši nezakonski materi. Ljudje so ga radi tega grozovito zbadali. In da se stvar zopet ne ponovi, je storil Kmetec, tako trdi obtožba, gori navedeni zločin. Da bi pa odvrnil sum od sebe, je napisal gori navedeni listič, kar on sicer tajni, toda izvedenci so izjavili, da je pisava na listku Kmetčeva. Vsled predloga njegovega zagovornika se je obravnava preložila na prihodnje porotno zasedanje, da se nahavi v tem času še več dokazov obtožbenice nedolžnosti.

Gradec v nevarnosti pred slovenskimi mesarji. V Gradu je bil pred kratkim volilni shod, na katerem se je tarnalo, da je graška mestna klavnica že skoraj vsa slovenska. Načelnik mesarske zadruge Renner je dokaj milo prosil kandidate, naj temu »zlu« odporejo, kar se je tudi obljubilo. Če graški Nemci ne vedo, zakaj jemljejo v graško klavnico slovenske mesarske pomočnike, povemo jim mi: Zato, ker so pridnejši in boljši delavci od nemških mesarskih pomočnikov.

Velika železniška nesreča v Dutovljah na Krasu. Tovorni vlak, ki vozi Jesenice - Trst, je prišel v torek zvečer ob 11. uri 30 min. na dutovljsko postajo in od tam odpihal ob 11. uri 38 min. proti Trstu. — Ko se je vlak vstavil na prihodnji postaji Repentabor, so železniški uslužbenci opazili, da je med potoma Dutovlje - Repentabor izginil zaviralec. 25letni Jakob Susič, katerega so še na dutovljski postaji videli na vlaku na njemu odmerjenem mestu. — Vlakovodja Seidl je takoj telefoniral na postajo v Dutovlje, da se pogreša Susiča, ki je izginil med potjo. — Dutovljski postajenačelnik se je z enim uslužbencem in lačjo takoj podal po progi proti Repentabu in res se je nudil kakih 500 m od postaje obema iskajočima strašen prizor: na tiri je ležalo razmesarjeno truplo nesrečnega Susiča, brez glave in nog. Od života odrezana glava je ležala daleč proč od ostalega trupla in tudi obe nogi sta se nahajali več korakov daleč od života. — Postajenačelnik je takoj brzojavil v Repentabor in v Trst o vsem, kar se je dogodilo in obvestil obenem žandarmerijsko postajo in sodišče v Sežani o žalosnem dogodku. — Na lice mesta je prišla sodna komisija, ki je konstatirala, da je Susič ponesrečil, ker ga je neki vrteči se spodnji železn. predmet po grabil za plašč in ga potegnil podkolesa, katerega so ga na mah zmečkala. Vse razrazkosane truplo ponesrečenca je bilo prenešeno na dutovljsko pokopališče. — Susič je bil šele leto dni uslužben pri državnih železnici, bil je poročen in oče šele nekaj mesecev starega otroka. Nesrečna soproga je bila o žalosnem dogodku obveščena od železniške uprave in se takoj vsa obupana podala v Dutovlje, kjer leži na kose raztrgano truplo ljubljene mladega moža.

C. kr. poštnemu ravnateljstvu v Trstu. V »Slov. Narodu« z dne 7. avgusta t. l. je bilo c. kr. poštnemu ravnateljstvu v Trstu naznanjeno, da je poštna uradnica Tautscher v Voloski popolnoma nezmožna za svojo službo, ker ne zna niti besedice hrvaškega ali slovenskega jezika. Ravnateljstvo je to gospodično za nekaj časa res odstranilo, in vse Voloske je bilo tega veselo. Saj ima ta gospodična poleg svoje jezikovne nezmožnosti tudi to lastnost, da stranki, če jo po hrvaško ali slovensko kaj vpraša, po laški zabrusi, da ne razume in obenem pogleda nesrečno stranko s pogledom, ki je vse prej kakor prijazen. Sedaj se je ta laški eksemplar v kranjski koži zopet vrnil k poštnemu uradu v Voloski in godi se zopet tako, kakor poprej. Če človek telefonično pokliče v hrvaškem ali v slovenskem jeziku, tedaj pokliče gospodična Tautscher vselej

drugo gospodično k telefonu, ono, ki ima itak dovolj opravka, da izvrši še njeno službo pri telefonu. Če je ta kranjska Italijanka pri blagajni ali pri oddaji zavojev, se godi ravno tako. Stranke ne razumejo nje, ona pa ne strank. Tako ne more iti dalje. Pošta je zaradi strank, ne stranke zaradi pošte in za norca se ljudje ne pušče več imeti. Naj torej c. kr. poštno ravnateljstvo pošlje g. Tautscher v kraj, kjer ni treba znati hrvaškega ali slovenskega jezika.

Kongres italijanskih učiteljev v Trstu. V sredo opoldne se je vršil v mestni šolski telovadnici Via della Valle v Trstu izvanredni kongres italijanske deželne učiteljske zveze, da protesta proti eventualnim ustanovitvam slovenskih šol v Trstu, Gorici, Kopru in Pulju. — Kongres, ki se je vršil po § 2. (proti vabilu) pri zaprtih vratih, je nad vse mizerabelno izpal. Kljub vsemu »obolnanju« je bilo na skupščini — na veliko rečeno — 5—600 glav, ali kakšna je bila kvantiteta teh udeležencev? Po večini mlečozobi, nedorasli in napol odrasli fantje, ki so imeli zopet enkrat priliko — kričati, ne da bi vedeli zakaj. — Pred to mularijo so govorili: predsednik zveze Pasqualis in profesor Pasini, ki je rekel, da boj, ki ga bijejo Italijani, ni več narodni, temveč boj za obstanek. Tu se gre: biti ali ne biti, živeti ali izginiti! — Nadalje je klobasaril neki Tedeschini, a v imenu mestnega sveta in po nalogu župana — ker je bil ta poslednji »preprečen« — svetovalec Richetti. — Govoril je seveda tudi v parlamentu blamirani poslanec dr. Pitacco in sicer zelo jokajoče. — Rekel je, da je že v parlamentu govoril proti manjšinskim šolam, katera nevarnost je za sedaj tudi odstranjena. »Bolj kakor protesti in besedičenje« — je zaklical govornik — bi nam koristilo vsestransko tesno združenje nas vseh, ki se čutimo Italijane. — Združitev, ki ne velja samo za gotove momente in pakete, temveč ki bo istinita v vsakem pogledu, vsak dan, vsako uro združevala nas in utrjala proti skupnim nasprotnikom. — Rešitev naša je v trdni in bratski uniji, ki ne pozna sosterije, ampak jo veže prisrčna disciplina, trdna volja in najboljša misel za sveto domovniško stvar. — Le tako se ubranimo slovenske prepotence, ki hoče nas izpodrinuti, le tako ohranimo italijanstvo na teh zemljah, katero bi hoteli naši nasprotniki, da izgine! — Govorili so še neki študent Frati, v imenu gorških učiteljev — Franzot, in v imenu Mazzinijancev — Angelo Scocchi (čitaj: Skok). — Ko je predsednik še prečital brzojavni pozdrav goriskega župana Bombiča, je bil ta vse-skozi mizeren kongres zaključen. — Po zborovanju je hotelo 200 otročev razgrajati po velikem trgu, a policija jih je že s samim pogledom pognala tja noter v njih pravi dom — staro mesto. — Trije pobje so bili radi zoperstavljanja in zvižganja aretirani. — Tako rečno je končal ta toliko časa napovedovani izvanredni kongres, ki ni dosegel nič drugega, nego pritisljen pečat sramote na čelo italijanskim učiteljem, ki so se tako daleč spozabili, da so kot solniki protestirali proti — šolam. — Difficile est satyram non scribere!

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov v Trstu ustanovi 19. t. m. svojo prvo podružnico v Ljubljani. Ustanovni zbor se vrši omenjenega dne ob polu 4. popoldne v desnem salonu hotela »Ilirija«. Po ustanovnem zboru bode — ob 8. uri zvečer — v restavraciji ljubljanskega »Narodnega doma« zabaven družinski večer, na katerega se železniško uradništvo in po njem vpeljana občinstvo že sedaj opozarja in uljudno vabi!

Novodobni otroci. 14letni Fran Caputti je predsnočnim v Trstu s samomorilnim namenom skočil v morje, in sicer v kanal pred cerkvijo sv. Antona novega. Dva mornarja neke tam vsidrane jadernice sta skočila v morje za njim ga potegnili na kopno in potem izročili redarju, ki ga je odvedel na policijo, a od tam v bolnišnico. Kandidat smrti je povedal, da se je hotel preko tržaškega kanala preseliti na oni svet zato, ker ga je bil oče ozmerjal in naklestil.

Grozen samomor mladeniča v Pulju. Iz Pulja nam pišejo 9. t. m. Danes ob petih in pol zjutraj je orožnik Ivan Jerčič, ki je patroliral ob železniški progi Pulj - Galežan, opazil ob železniškem tiru razkosane dele moškega telesa. — Orožnik se je takoj podal v Pulj in obvestil pristojno oblast o tem, kar je našel in videl. — Na lice mesta se je takoj, ko se je zdanilo, podala komisija sestavljena iz policijskih in sodnih funkcionarjev, ki so na mah konstatirali, da je nekoga v bližini povozil hrzovlak, ki prihaja v Pulj ob 11. uri 30 min. zvečer. — Šli so za sledom ob železniški progi in že polje cerkve »Madonna delle Grazie« v Štiani našli na tiru popolnoma zmečkano truplo mladega moža, ki je bil od koles tako razkosan in zmečkan, da ga absolutno ni bilo spoznati. — Dele

trupla je dala komisija pobrati in prenesti v mrtvašnico mestnega pokopališča, — kmalu se je raznesla po mestu grozna vest in ljudje so hodili gledat razkosano truplo, pri čemer se pa ni moglo priti na sled, je li to kak samomorilec ali ponesrečenec. — Popoldne je prišla na pokopališče tudi stara ženica in v nesrečniku spoznala — in sicer po obleki — svojega edinega sina. — Odigral se je pred očmi navzočih v dno srca segajoč prizor! — Na to je bil nesrečnik identificiran z mehanikom Romanom Zovičem, zaposlenim v delavnici torpedov vojnega arsenala v Pulju. — Zovič je stanoval s svojo vdovo materjo v puljskem predmestju Kaštanj in bil že del časa zelo melanholičen. — Te dni je celo tožil svojim prijateljem, da je že sit tega življenja. — V sredo zvečer, ko je prišel z dela domov, je odločil vse vrednostne stvari, ki jih je nosil seboj, kakor uro z veržico, denarnice itd., je poljubil strastno in opetovano svojo mamico in nato izginil. — Kakor se je pozneje dognalo, se je istega večera Zovič vrgel pod brzovlak, kjer je našel strašno smrt. — Pravi vzrok temu obupnemu činu mladega moža ni znan.

Umrli je na Dunaju profesor Anton Dergane, ki je svoj čas služboval v Novem mestu in v Ljubljani. Dasi daleč od svoje domovine, je vendar vzgojil svoje otroke v narodnem duhu. Bodi mu časten spomin!

Mednarodna rokoborba. Pri večerajšnji povojno obiskani rokoborbi sta nastopila kot prva Rus Sulmanov in Francos Irene. Zmagal je Rus v 9. min. s podprijetjem in minom. Kot druga Francos Gambier proti Tržačanu Winter, katerega je premagal po 17minutni borbi z zasukom ramen. Z Rajčevićem se je boril Italijan Francioni, katerega je premagal Rajčević v 18 minutah. Kot zadnja sta nastopila Avstrijec Felgenhauer proti Nemcu Siegfriedu II. Borba je bila radi veherentnih napadov sila močnega Avstrijca jako razburljiva, kar je dovelo občinstvo večkrat do uprav neumestnih prizorov, ker v razburjenosti ne loči kaj je dovoljeno in kaj ne, in ker pozabi zakaj da je pravzaprav borbo obiskalo. Zmagal je Felgenhauer v 32 minutah. Danes zvečer se borita kot zadnji par Rajčević Felgenhauer, kar obeta biti jako zanimivo.

Glas občinstva. Kdor bi rad vedel, kaj se to pravi: morje blata, naj ga pride gledat na Tržaško cesto pred hišo »Bubo« ge. Tanzerjeve. Ko so imeli pred mesecem popravila v hiši, se jim ni zdelo potrebno sprati hodnik pred hišo v prvotno stanje in najbrž čakajo, da bo tja do česa opravilo to delo preljubo solnce, med tem naj pa ljudje še naprej gredo v bato. Zabitati pa čakajo, da se kdo nogo zlomi na opolzljih tleh. Tudi slovitega nemškutarja Drolečka, ki ima na Tržaški cesti filialko oblačilnim blagom, bi vljudno prosili, naj že vendar enkrat umakne pred vrat bato blaga, ki štrli na cesto, da se ji morajo ljudje umikati oblato.

Večpasantov.

Elektro - Radiograf »Ideal«, Franc Jozefova cesta št. 1, hotel »Pri Liličcu«, zraven glavne pošte ima od četrte, dne 11. do torka, dne 14. decembra 1909 sledeči spored: Zrakoplovne tekme v Berlinu. (Po naravi.) Pariške skrivnosti. (Drama.) Na čepski meji. (Po naravi.) Večna zabavljica. (Komično.)

Kinematograf »Pathé« prej »Edison«. Dunajska cesta št. 22 naproti kavarni »Evropa« ima od četrte, dne 11. do torka, dne 14. decembra sledeči spored: Deljiv moč. (Komično.) Oživljen. (Drama.) Vojaštvo gre čez reko Labo. (Po naravi.) Konjska pekev. (Fantastično.) V barvah. Za puškom. (Komično.)

»The Royal Bio« v »Mestnem domu« ima na sporedu 12 točk, med katerimi obetajo biti zanimivi naravni posnetki: »Ljudje in dežela na Polonni«; »Jahalna šola v Samuru«; »Lov na jelene pri vojvodini Uzec«; »Nekaj komičnih točk in zgodovinska metniška drama«; »Klavski mojster iz Mendona«. Kinematograf ima v nedeljo zadnjo predstavo.

Veliko božično razstavo priredi zaprti trgovini jutri v nedeljo, dne 12. t. m. g. O. Bernatovič, Angleško središče oblik. Razstava bo sijajno razsvetljena.

Pogreša se od 15. m. m. 41letna tosestnikova žena iz Češnjice pri Št. Petru v novomeškem okraju Marija Teropšičeva. Pogrešanka je srednje, breceje močne postave, plavalasa, kroglíčastega rdečkastega obraza in vavih oči S seboj je izvabila pri ododu tudi 12letno hčerko Marijo, ki za svojo starost primerne velikosti, vitka in bledelečna. Kdor bi o pogrešankah kaj vedel, naj to sporo-

di možu, odnosno svoji politični oblasti ali oredništvu.

Nepreviden voznik. Hlapec Karel Jane je vasil večeraj popoldne po hodni poti ob Dunajski cesti s tovornim vozom tako neprevidno, da je zadel v kandelaber plinove svetilke. ki se je razbila in je škodo 10 K.

Izgubljeni in najdeni. Gdč. Zora Bežekova je izgubila zlat obese s sliko, vreden 80 K. — Šolski učence Karel Bitenc je izgubil kos črne svile in ptičjo perut. — G. Herbert Mahr je izgubil cevko za svalsčee, vredno 10 K. — Hlapec Karel Jane je izgubil črno denarnico, v kateri je imel 21 do 22 K denarja. — Vajence Josip Klopčič je našel zlat obesk.

»Slovenske Filharmonije« oddelek koncertira jutri, v nedeljo v kolodvorski restavraciji južne železnice (Josipa Schreyra). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 v.

Proces hrv.-srbske koalicije proti dr. Friedjungu.

Dunaj, 10. decembra.

Razpravna dvorana je polna najodličnejšega občinstva. Med poslušalci je opaziti zlasti mnogo politikov in diplomatov. Splošno se opazja, da je v dvorani neprestano navzoč zastopnik srbskega poslanstva. Tudi zagrebški državni pravdnik Accurti se nahaja v avditoriju.

Med poslušalci vlada napeta pozornost, ker vse pričakuje, da se danes predlože sodišču napovedani senzacionalni dokumenti.

Čim se je razprava pričela, je predsednik Wach dal besedo zastopniku tožiteljev dr. Harpnerju, da stavi vprašanja na dr. Friedjunga.

Dr. Harpner (napram dr. Friedjungu): Ali je vam znano, da so Hrvati, zlasti v vojaški granici skupno z Avstrijci prelivali kri in da se nahajajo med privatnimi tožitelji možje, katerih sinovi in bratje so bili poklicani pod zastavo, ko je grozila vojna med Avstro-Ogrsko in Srbijo?

Dr. Friedjung: Na to vprašanje ne morem preje odgovoriti, dokler moj zagovornik ne predloži dokaznih dokumentov.

Dr. Harpner: »Dobro, nimamo ničesar proti temu«.

Po daljši kontroverzi med dr. Harpnerjem in zagovornikom obtoženega Ambrosa so se stranke zedile, da se najprvo zaslži izdajatelj in glavni urednik »Reichspost« dr. Funder.

Članki in dokumenti »Reichspost«. Predsednik (napram dr. Funderju): Povejte nam, kako so nastali inkriminirani članki v »Reichsposti«? kakšen dokazilni material in kakšna fakta ste v položaju predložiti sodišču?

Dr. Funder: Naš list »Reichspost« zaskleduje že več let jugoslovanske razmere v monarhiji s posebno pozornostjo. V številnih člankih je list skušal dokazati važnost jugoslovanskih dežela za našo monarhijo in pri tem tudi ni zamolčal, da so se na Jugoslovanih zagrešile marsikateri krivice, ki jih je treba sedaj poravnati.

Ako smo dvignili teške obtožbe proti nekaterim politikom, nas pri tem ni vodilo sovraštvo ali strankarski interes, marveč prepričanje, da skušajo ne vredni elementi spraviti ta pošten narod na kriva pota. Dr. Friedjung je že očrtal milje, v katerem je nastalo takozvano velikosrbsko gibanje, meni preostaja samo razložiti in pojasniti akte, ki jih bo predložil moj zagovornik. V mojih rokah je petero aktov. Te akte sem videl na mestu, kjer se navadno pečajo samo z resnimi dokumenti. Poznam njih izvor, pri večini izmed njih vem, na kakšen način so se dobili in kako skrbno so se preizkušali glede njih pristnosti.

Ze 1. 1905. je »Reichspost« obelodanila pisma iz Hrvatske, v katerih se je očitalo tožitelju Supilu, da dobiva redne podpore od srbske vlade. Supilo se je takrat omejil na to, da je tožil »Hrv. Pravos«, ki je priobčilo enake obdolžitve, ter od tega lista izsilil častno izjavo.

Članki, ki so 1. 1908. meseca oktobra izšli, temelje na poročilu sekijskega načelnika dr. Spalajkovića na takratnega ministrskega predsednika Pašića. Naglasam, da je bilo to poročilo v bistvenih delih fotografirano in dr. Friedjung bo mi pritrnil, da je tudi on z mano vred pri preizkušnji te fotografije dobil vtisk, da je to poročilo nedvomno pristno.

Dotično poročilo se glasi približno tako-le:

Po naročilu sem posetil z blagajnikom Bogovićem poslanca Svetozara Pribičevića v Zemunu, da se z njim dogovorim o pismu, ki so ga Supilo, Pribičević in Lukinić po-

konslnu Petkoviću v Pešti poslali vladi. Pribičević, ki mu je šel nemo-goče priti v Belgrad, je sprejel z zahvalo na snanje naša obvestila, da je Srbija pripravljena točno izpolniti svoje obveznosti, ki jih je sprejela nase v smislu reške resolucije, dokler bo v Srbiji na krmlu to ministarstvo, vendar pa so obljubljene podpore odvisne od sredstev, ki se lahko odločijo od proračunskih zneskov, ne da bi to škodovalo drugim državnim potrebščinam.

Dr. Funder je na to na dolgo in široko komentiral to poročilo, pri čemer je ironično imenoval poslanca Pribičevića »dieser wackere Mann«, proti čemer je dr. Harpner odločno protestiral.

Predsednik: Prosim Vas moram, da ne napadate navzočih ali nenavzočih oseb. Vi ste pozvani kot priča in imate kot tak govoriti samo o faktih.

Dr. Harpner: Nimam nič proti temu, ako rečete: Ako je vse res, kar tu notri stoji, potem je poslanec Pribičević lopov. Ako je to res, kar tu notri stoji, pravim tudi jaz, da je Pribičević lopov. Vendar na ne smete stvari tako sukati, kakor da bi bila že dokazana.

Poslanec Pribičević: To pravim tudi jaz.

Dr. Funder je na to na dolgo in široko razpravljaj o reški resoluciji in o bratimljenju madžarskih poslancev pod vodstvom dr. Lengyela s Srbi v kraljevini.

Dr. Funder se umiče!

Med drugim je tudi omenil, da mu je neki politik, ki je bival v Belgradu, pripovedoval, da se je tamočni turški poslanik z ogorčenjem izrazil o posetu madžarskih poslancev v Belgradu, češ da so bili pri njem in mu predlagali, naj Turčija z madžarsko pomočjo prične vojno proti Avstrijci.

Dr. Harpner: Govorili ste o nekem shodu, kjer je bil navzoč madžarski poslanec dr. Lengyel. Ali morete imenovati le enega poslanca hrvatsko - srbske koalicije, ki bi bil tudi na onem shodu? Dr. Funder: To ni nimalo potrebno. Dr. Harpner: Vprašam Vas, ali morete le enega edinega navesti, ki je bil zraven?

Dr. Funder: Imel sem namen opisati milje.

Dr. Harpner: Vprašam vas vnovič, ali je bil kdo izmed hrvatskih politikov pri bratimljenju v Belgradu ali Semedrovu? Da ali ne? Dr. Funder: Momentano se to ne da dognati, najbrže so bili, gotovo pa tega ne vem.

Dr. Harpner: Torej vi ne veste nobenega imena. Neki gospod je vam pravil o svojem razgovoru z belgradskim turškim poslanikom? Kdo je ta gospod in kateri poslanci so to bili, ki so se razgovarjali s turškim poslanikom? Ali so bili med njimi tudi poslanci hrvatsko - srbske koalicije?

Saj boste vendar priznali, da je nekoliko preveč zahtevano, da bi Hrvatje, ki že itak teliko trpe pod Madžari, morali vzeti nase še grehe dr. Lengyela. Ali je turški poslanik imenoval le enega poslanca hrvatsko-srbske koalicije?

Dr. Funder: Ne, nobenega ni imenoval.

Obtoženec dr. Funder se je na to baval z osebo poslanca Supila. Med drugim je trdil, da je Supilo dobil glasom blagajniškega izkaza ministrstva zunanjih del 6000 dinarjev, dočim so bili sicer njemu izplačani prispevki izkazani med izdatki za tiskovine.

Dr. Harpner: Kako veste to? Ali imate v rokah dotični blagajniški izkaz?

Dr. Funder: Vezan sem na uredniško tajnost, vsled česar ne morem podati natančnejših pojasnil.

Dr. Harpner: Ali ste videli dokumente?

Dr. Funder: Videl sem en dokument, ki obsega ono konstatacijo. Dr. Harpner: Ali ste videli original? Dr. Funder: Tega nisem videl. Ker Funder ni hotel odgovoriti na nekatera mu stavljenja vprašanja, je dr. Harpner zahteval sklep sodišča, da-li je priča prisiljen odgovoriti na vsa mu stavljenja vprašanja. Sodni dvor je sklenil, da sme dr. Funder v smislu § 153. k. p. r. odkloniti taka vprašanja, ki bi mu lahko škodovala, ako bi nanje odgovoril.

Funder je potem govoril o spomenici »Slovenskega Juga« na ministra Milovanovića, v katerem se društvo pritožuje proti postopanju z Bosancem Visiljevićem, ki je prišel v Belgrad, da se informira o položaju. Iz te spomenice je tudi razvidno, da so večinoma vsi srbski diplomati člani »Slovenskega Juga« in »Narodne Obrane«, društve, katerih cilj je zastupljati studence, metati bombe in izvrševati atentate.

Dr. Harpner: Ali morete imenovati le enega poslanca hrv.-srb. koalicije, ki bi bil član teh društev? Dr. Funder: Tega ni potreba. Dr. Harpner: Vi hočete zopet polemizirati. Vprašam Vas: da ali ne? Dr. Funder: Najbrže. Dr. Harpner: Torej vi tega ne veste.

Dr. Funder: Za »veleizdajnike« v Zagrebu sta oni dve društvi darovali 54.000 K. Zaupna oseba v tem oziru je bil poslanec Pribičević. Brezdvoma je tudi on od te svote nekaj dobil. Dr. Lukinić so iz Belgrada nakazali 7000 dinarjev, da jih razdeli med advokate. Kako je to, da je dr. Lukinić postal zaupnik Belgrada, on ki trdi, da ni imel nikoli nobenih zvez s srbsko prestolnico? V dokumentu iz srbskega tajnega arhiva stoji, da se je poslancema Supila in Banjaninu nakazalo 28.000 dinarjev, da jih po svojem prevdanku razdelita med madžarske liste.

Peti dokument je instrukcija ministra Milovanovića na poslanika Simića na Dunaju, v kateri se poslanku naznanja, da je vlada dala uničiti vse spise, tičeče se velikosrbske propagande.

Dr. Harpner: Ali ste to instrukcijo videli v originalu? Dr. Funder (v zadregi): Bil je to dokument, ki se mi zdi brezpogojno verodostojen.

Dr. Harpner: V katerem jeziku je bil pisan? Svedok: Bil je prevod. Kraj, kjer so mi ta prevod pokazali, je tak, da sem moral biti kot žurnalista prepričan, da dohim na tem mestu samo nekaj dobrega.

Dr. Harpner: Ali mi lahko poveste osebo? Priča: Ne! Dr. Harpner: Zakaj ste prepričani, da je dotična oseba dobila pristen prevod? Svedok: Na vodilnih mestih v Avstrij, kjer se pečajo s takšnimi stvarmi, niso tako nerodni in neumni, da bi se dali oslepariti s ponarejenimi dokumenti. Dr. Harpner: Sklepam torej lahko, da ste prevod dobili od »vodilne strani«? Svedok: Podrejeni uradi se ne pečajo s takimi stvarmi.

Predsednik: Ali je »vodilno mesto« imelo samo prevod? Ali ste morda slišali, da je imelo tudi original ali vsaj kopijo? Svedok: V tem slučaju tega ne vem. Dr. Harpner: Kako je potem akt prišel v roke poslanika Simića? Svedok: To me nič ne briga. (Dalje prihodajči.)

Somišljeniki! Volilci!
Vabimo vas
na
SHOD
narodno-napredne stranke
ki bode
v nečeljo, 12 t. m. ob 2. popoldne
v gostilni g. Kališka
„Pri Štajercu“ na Fužinah.
Dnevni red:
Poročilo o splošnem političnem položaju. Poročata državni poslanec in župan ljubljanski Ivan Erihar in dr. Gregor Žerjav.

Somišljeniki, naprednjaki, vsi do zadnjega na ta važen shod!
„Izviševalni odbor narodno-napredne stranke“.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 11. novembra. Zbornica nadaljuje še vedno prvo čitanje proračunskega provizorija. Hrvatski poslanec Biankini je obširno govoril o razmerah v Bosni in Hercegovini, grof Sternberg pa je napadal dr. Kramarja in njegovo politiko. Na to sta govorila še Vsenemec dr. Stransky in češki klerikalec Vavrac Myslivec. Prihodnja seja bo v torek.

Bolezen grofa Harracha.

Dunaj, 11. decembra. Stanje obolelega grofa Harracha se je shušalo. Zdravniki so pozvali na konsilij profesorja dr. Hochenegga.

»Slovenska Enota«.

Dunaj, 11. decembra. Parlamentarna komisija »Slovenske Enot« je imela ob 9. dopoldne sejo, v kateri je sklenila, da vstaja pri svoji zahtevi, da se mora v ministstvu zjednačiti število nemških portfeljev s številom portfeljev, ki imajo pripasti Slovanom.

Dr. Glomblinski posreduje.

Dunaj, 11. decembra. Načelnik »Poljskega kluba« dr. Glomblinski je imel danes dolgotrajno posvetovalno s predsedstvom »Slovenske Enot«.

Razpust poslanske zbornice.

Dunaj, 11. decembra. Krščansko socialna korespondenca »Austria«

javlja: Ako poslanska zbornica pooblastilnega zakona zasklepanje trgovinskih pogodb ne bo rešila do 31. t. m., bo jo vlada takoj razpustila in razpisala nove volitve.

Proces hrvatsko - srbskih poslancev proti dr. Friedjungu.

Dunaj, 11. decembra. Zagovornik dr. Friedjungov dr. Benedikt je danes predložil mesto originalnih dokumentov, kakor se je pričakovalo, par fotografij. Na to je predlagal, naj se zasllišijo kot priče: baron Chlumecy mlajši, urednik Ranehove »Ustavnosti« Dorotka v Zagrebu, gimnazijski katehet v Zagrebu dr. Bošnjak in dr. Horvat, eden izmed vodij Frankove čiste stranke prava. Vsi ti bi naj izpovedali o razmerju poslanca Frana Supila napram avstro - ogrski vladi. Zastopnik tožiteljev dr. Harpner je predlagal za izvedence — strokovnjaka vseučiliška profesorja dr. Jagića in dr. Milana pl. Rešetarja.

Porotniki so na to izdali izjavo, da zahtevajo, da se jim predlože od obeh strani vsi dokazi v originalu, ker hočejo soditi v vseh ozirih strogo nepristransko. Ta izjava porotnikov je povzročila med tožitelji veliko zadoščanje. Zastopnik tožiteljev dr. Harpner je izjavil, da so vsi dokumenti, na katere se sklicujeta dr. Friedjung in dr. Funder, falsificirani in da bo to tudi dokazal. — Obravnava še traja.

Hrvatski ban pred padcem.

Dunaj, 11. decembra. V pravniških in političnih krogih so mnenja, da sta dr. Friedjung in dr. Funder s svojimi »odkritji« in »dokumenti« doživela popolen fiasko. Dokumenti, ki so samo prepisi, prevodi in kopije, ne morejo imponirati inteligentnim porotnikom, če tudi se jih mora smatrati za kolikor toliko pristranske. V javnosti se vedno bolj utrjuje mnenje, da sta Friedjungov proces vpri-zorila hrvatski ban baron Rauch in ministrski predsednik Aerenthal, da bi uničila hrvatsko-srbsko koalicijo. Vse kaže na to, da s tem procesom ne bo zadeta koalicija, marveč nekdo drugi. V vladnih krogih računajo s padcem barona Raucha kot z gotovo stvarjo. Rauch bo prisiljen se umakniti, čim bo končan proces.

Značilno pismo.

Split, 11. decembra. »Našemu Jedinstvu« javljajo iz Zagreba: Te dni je dobila ugledna oseba, svoje dni visok državni dostojanstvenik, sedaj živeč v pokoju, ali rodoljub, ki se bavi s politiko (bivši podban dr. pl. Nikolić ali podmaršal pl. Tomićić), od njegove cesarske visokosti nadvojvode Frana Ferdinanda pismo, v katerem izraža željo, da se ga informira o delovanju madžarskega šolskega društva »Julian« v Slavoniji ter pripominja, da mu to delovanje povzroča mnogo skrbi.

Dr. Frank umira.

Zagreb, 11. decembra. Dr. Josip Frank, vodja čiste stranke prava, je že dlje časa nevarno bolan. Zadnje dni se mu je bolezen tako poslabšala, da se je bati katastrofe. Večera je dr. Franka, ki je krščen Žid, spovedal jezuit Brixys.

Italijanski parlament.

Rim, 11. decembra. »Messagero« javlja, da bo parlament sklican na izredno zasedanje na dn 16. t. m. v svrhu, da razvije pred njim novo ministrstvo Sonnino svoj program.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkočam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega dnevnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni »Moll-ov Seidlitz prašek«, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnovallno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošlja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tocklauba 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov prašek, zaznamovan z varnostno znanko in podpisom. 3 8

Učiteljski zbor mestno nemške deške ljudske šole
naznanja slavnemu občinstvu žalostno vest, da je njega član, gospod

Avgust Kleč
mestni učitelj

danes zjutraj po kratki, mučni boleznj preminil.

Pogreb dragoga pokojnika bo v nedeljo ob 4. popoldne s Turjakega trga št. 4. 4545

Blag mu spomin!

Ljubljana, 11. decembra 1909.

Učiteljski zbor.

Dober tek! Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči želodec, odkar rabimo izborne Fellerjeve kroglice s rabarbarom in znanko »Elzine kroglice«. Povemo Vam po izkušnji, poizkusite te tudi, uravnavajo telesno odvajanje in pospešujejo prebavo. 6 škatlic polninske prosto samo 4 krome. Izdelovalec samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elzina trg št. 236 na Hrvaškem.

Proti 20
zobobolu in gnjilobi zob
 izbrano deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda
 ki utrdi dlesno in odstranjuje
 neprijetno sapo iz ust.
 1 steklenica z navodilom 1 krono.
 Deželna lekarna Milana Leusteka
 v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
 poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
Melusine-ustna in zobna voda.
 Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
 Blag gospod lekarnar!
 Prosim vlijudno, pošljite mi zopet
 tri steklenice Vaše izbrano delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
 zoper zobobol, utrja dlesno in od-
 stranja neprijetno sapo iz ust. Za
 ohranjanje zob in osveženje ust jo bom
 vsakomur kar najbolje priporočal.
 Spoštovanjem
 Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Meteorološko poročilo.
 Vrhina nad morjem 358-2. Srednji zračni tlak 735-0 mm.

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
2. pop.	736-8	0-0	sl. svzhod	megleno oblačno
9. zv.	737-8	0-3	brezveter.	"
7. zj.	739-2	1-0	slab jug	"

 Srednja večerajšnja temperatura -0,6;
 torm. -0,1. Padavina v 24 urah 8,0 mm.
 Snoči je padlo malo snega.

Zahvala.
 Ob prebriski izgubi našega iskreno ljubljenega soproga oziroma
 očeta, brata, svaka in strica gospoda
Petra Keršiča
 sedlarja, kotlarja, kovača in gostilničarja izrekamo tem potom za tolažbo
 polno sočutja med boleznijo in ob smrti pokojnika kakor tudi za mnogo-
 brojno častice spremstvo dragega ranjega vsem sorodnikom prijateljem
 in znancem presrečno in iskreno zahvalo. Posebej pa se iz vsega srca
 zahvaljujemo za častice spremstvo gospodu županu in slavnemu občins-
 kem odboru v Spodnji Šiški, slavnim gasilnim društvom v Spodnji
 in Zgornji Šiški ter v Ljubljani, slavnim častnični deputaciji v Spodnji
 Šiški in velečenjenim gg. strojevodjem, dalje gg. pevcem pod vodstvom
 gospoda Bajdeta za tolažilo v srce segajoče pesnje ter vsem darovalcem
 prekrasnih vencev.
 Vsem in vsakemu posebej: Iskrena hvala!
 V Spodnji Šiški, 11. decembra 1909. 4526
Antonija Keršič
 v svojem ter v imenu svojih otrok.

Razpis.
 V dožalni prisilni delavnici je popolniti več
pazniških mest.
 Prosilci, ki morajo biti trdnega zdravja, krepke postave in večji sloven-
 skega in nemškega jezika v govoru in pisavi in laškega za službeno potrebo,
 ter so izpolnili svojo vojno dolžnost, naj osebno izročijo dotične, s potrebnimi
 dokazili opremljene prošnje ravnateljstvu tega zavoda
do dne 20. decembra 1909.
 Bivši podčastniki, ki so večji tudi mizarskega, vrtnarskega, ključavničar-
 skega, kleparskega ali tesarskega rokodelstva, imajo prednost.

TRUBAR
 Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
znamenite Groharjeve slike
Primoža Trubarja
 ustanovitelja slovenske književnosti
 visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske
 hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih
 imamo Slovenci.
 Cena s pošto K 3-20.
 Dobiva se v
Narodni knjigarni
 v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Hiša
 na zelo prometnem kraju, z dobro vpe-
 ljano trgovino v Ljubljani, se
 prodaja. — Odda se tudi sama
trgovina
 pod zelo ugodnimi pogoji. — Iščo
 pa se tudi zanesljiv
poslovedja ali poslovodkinja
 s primerno kavicjo.
 Naslov pove uprav. »Sl. Narod«. 4536

Hiša
 z gospodarskim poslojem,
 z obsežnim prostorom, le-
 pim vrtom ob deželni cesti,
 ob železnici, zelo pripravna
 za vsako obrt ali trgovino
 se takoj prodaja.
 Kraj ima zelo živahen promet, posebno v
 lesni trgovini, za kar bi bilo posestvo zelo
 pripravno. 4542
 Več se izve pri županstvu na Raketu.

**Delniška družba združenih pivo-
 varnen Žalec in Laški trg v Ljubljani**
 sprejme
knjigovodjo
 izurjenega v pivovarniškem ali
 sličnem delovanju.
 Mesto se ima nastopiti kar najhitreje.
 Plača po dogovoru. 4538
 Prošnje je vložiti pri
 ravnateljstvu pivovarne v Laškem trgu.

Veliko presenečenje!
 75.000 parov čevljev. 4543
 4 pari čevljev za samo 9 K.
 Ker je več velikih tvornic ustavilo
 plačila, se mi poveriti, da velik odstotek
 čevljev še ostane pod izdelovalnimi stroški
 spravim v denar. Prošjem vsakomur 2
 para moških, 2 para ženskih čevljev iz
 črnega ali rjavega usnja s kapicami, ga-
 lošane, na zavezovanje, z močno zbitimi
 usjenimi podplatmi, na novjšje oblike. Za
 naročitev zadostuje dolgaš. Vsi 4 pari
 za samo 9 K. Po povzetju razpošilja
 centralna razpošiljalnica čevljev
J. Gelb, Novi Sandec št. 182.
 Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Razpis.
 Mestna hranilnica v Kamniku raz-
 piše z nastopom takoj ali vsaj 1.
 januarja 1910 službo
uradnika
 z skupnimi letnimi dohodki 1540 K.
 Po enoletnem zadovoljnjem službo-
 vanju se namesti stalno.
 Strokovno izobraženi prosilci imajo
 prednost.
 Prošnje opremljene z dokazili o
 dosežanih službovanjih vlagati je do
 20. decembra t. l. pri
„Mestni hranilnici v Kamniku“.
 4541 **Ravnateljstvo.**

Za Božič!!
 priporoča
veliko zalogo
igrač
 in
galanterijskega
blaga
ANTON ŠKOF
 Dunajska c. v hiši gostilne „št. 6“.

Prodaja se enonadstropna
hiša z vrtom
 v Ljubljani.
 Naslov pove upravn. »Sloven-
 skega Naroda«. 4532
Dobro ohranjen
otroški voziček
 se ceno prodaja.
 Vpraša se na Dunajski cesti
 št. 69, I. nadstropje. 4531

Stanovanje
 s 3 sobami in pritlikinami, v novi hiši,
 se odda takoj ali s februarjem.
 Vpraša se na Poljanski cesti št.
 22 v Ljubljani, priličje desno. 4531

Vzgojiteljica
 zanesljiva, izobražena in pobožna, se
 išče k štirim otrokom, starim 4 do 8
 let, ki so brez mame. Starejša, ki bi
 znala poučevati klavir, ima prednost.
 Naslov pove upravn. »Sloven-
 skega Naroda«. 4535

Revmatizem,
 protin, ischias. Nervoznim 4511
 rad pismeno zastopaj sporočim, kako sem
 se rešil mukopolnega trpljenja.
Karel Bader, Hiertissen, Bavarsko

Samo še do nedelje, 12. decembra
Mestni dom
The Royal Bio C
Danes zvečer ob 8.
velika predstava
 Troja s koncertom vred 2 in pol ure.
Jutri v nedeljo, ob 3. in 5.
pop. ter ob 8. zvečer
velike poslovilne predstave
 s popolnoma novim prekrasnim
 sporedom. 4528

Razglas.
Kreditno društvo mestne hranilnice ljubljanske
 ima svoj
izredni občni zbor
 v petek, dne 17. decembra t. l. ob 3 popoldne
 v posvetovalnici mestne hranilnice (Prešernova ulica 3).
DNEVNI RED:
 1. Volitev 2 odbornikov.
 2. Volitev enega člana v računsko pregledovalno komisijo.
 3. Prememba § 1., § 11., § 24. točka 3., § 28., § 40. in § 41. dru-
 štvinih pravil.
 4. Raznoterosti.
 Opomba: Da je občni zbor sklepčen, mora biti navzočih najmanj
 20 družtvenikov.
 V Ljubljani, dne 10. decembra 1909.
Eng. Franchetti,
 podpredsednik.

Otvoritev trgovine.
 Sl. občinstvu v mestu in na deželi vlijudno naznanjam, da sem otvoril
 10. t. m.
špeterijsko in delikatesno trgovino
 v Presojni ulici 3, na Friskovcu.
 Cenjenim odjemalcem bodem vedno postregel z dobrim blagom po naj-
 nižjih cenah, ter kupljene stvari tudi dostavljal na dom.
 Za mnogobrojen obisk se vlijudno priporoča
Hinko Privšek, trgovec.

Posojilnica v Celju, registrovana
 zadruga z neomejeno zavezo sprejme
uradnika
 izurjenega v posojilniškem poslovanju.
 Plača po dogovoru. 4499
 Prošnje je vložiti do 15. t. m. pri
 načelniku posojilnice v Celju.
 Odda se takoj lepa, elegantno me-
 blovana
mesečna soba
 s posebnim vhodom. Na razpolago
 je kopalna soba.
 Vpraša se na Elizabetni cesti
 št. 7, I. nadstropje. 4518

Lepo opremljena
mesečna soba
 s posebnim vhodom se odda
 v Gradišću št. 17,
 priličje, desno. 4363

Za parno opekarno
 na deželi se išče ključavničarstva in
 montiranja zmožen
strojnik
 srednje starosti, ki bi se eventualno
 izučil vožnji s tovornim avtomobilom
 Nastop službe 1. marca 1910. Pred-
 nost imajo oni, ki so že poslovali v
 opekarni.
 Ponudbe s pojasnili dosejanih
 služb in z izpričevani na upravn. »Slov.
 Narod« pod „strojnik“ do
 1. januarja 1910. 4509

Kolodvorska restavracija
 (Jos. Schrey) v Ljubljani
Jutri, nedel o. 12. decembra
velik
koncert
 Slovenske Filharmonije.
 Zečetek ob osmih zvečer
 Vstopnina 40 vin.
 Za obilen obisk se priporoča z
 vsem spoštovanjem
Josip Schrey
 restavratel.

Prodaj hišo

z gostilno, pekarijo in z drugimi priključki ter velikim vrtom in ovčnjakom na zelo prometnem kraju v Mariji Bistrici, Zagorje, (Hrvaško).
Vpraša se pri lastniku Josipu Jurinčinu, Marija Bistrica, Zagorje (Hrvaško). 4517

Pozor podjetniki! Naprodaj je

v bližini Ljubljane, skupno več oralo obsežen, ob cesti ležeč travnik. Tam je izvrstna glina tudi za strešno opeko in je je 3-4 na debelo. Cena po dogovoru. 4503
Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«.

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Gospodske ulice števil. 6, priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste

kakor privatno, trgovsko in gostilniško osobje za Ljubljano in zunaj. Izbira različnih služb, zlasti za ženske. Potnina tukaj. Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena. Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor. Prosi se za natančni naslov. 4512

Iz našel se je način imenitne, vesele, moderne in jako hvaležne

reklame

posebne važnosti za večje trgovine, podjetja itd.

Pismene ali ustne ponudbe: Hlšerjeve ulice št. 5, na kar sledijo natančnejša pojasnila. — Število reklam je omejeno. 4533

Prva 4463

anončna pisarna

v Ljubljani, Levstikova ulica št. 2

sprejema in odpošilja

vse raznovrstne oglase, inserate, anonce, trgovskega in privatnega značaja, o raznih prodajah in nakupih, o razpisih, o iskanju služb itd.

Zaloga moke

Vinko MAJDIČ Kranj
Peter MAJDIČ Jarše

v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Šiški: Jernejeva ulica 231.

Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, Dunajska cesta 32. — Telefon št. 165.

Karel Meglič

lastnik tvrdke Lavrenčič & Domicelj.
Žitna trgovina.

4452

Božična prodaja!

Radi prevelike zaloge prodajam konfekcije za gošpode, dame, dečke in deklice po tovarniški ceni.

A. LUKIČ, Pred Škofijo 19.

Citrarji dobijo franko zvezek krasnih in milih slovenskih napevov za citre s slovenskim besedilom, ako pošljejo vsoto 50 vin. v znamkah na naslov Josip Serg, Dunaj XII. 4, Rosenhügelstrasse 38. — Pregled od 100 pesmi se pošilja brezplačno. 4523

Službo

najsi bode kakršnakoli, sprejme moški v boljših lehih. Ponudbe se prosi pod »služba« na uprav. »Slov. Naroda«. 4522

Akumulatorji

200 raznih velikosti od kron 160 naprej. Cenik zastoj.

A. Luscher
tvarnica akumulatorjev,
Draždana 22 176.
Letna produkcija nad 100.000 komadov. 2562

Sprejme se poštena in spretna bolj mlada 4474

prodajalka

ki je že vajena trgovine mešanega blaga. Pismene ponudbe na Fr. Kalana, Žirovnica na Gorenjskem.

Razpošiljam kolesa

za štiri tedne na poskušajo in vpogled proti povzetju. Posamezni deli kolesa čudovito poceni in dobri. Ilustrovani cenovniki poštine prosto.

Franc Dušek

tvarnica koles, Opotno št. 80, ob dr. železniščaki. 423

Puške:

Lancaster od . . . K 20.—
Flobert 850
Pistolet 2.—
S akrest 3.—
naprej. Poprave ceno. Ilustrovani cenovnik ira. ko. F. Dušek, Opotno 76 ob državni železnici, Češko. 4310

Ali ste že dobili fonograf zastoj?

Da svoje izborne, najnovejše iz zlate trditine izdelane valce z močnim glasom povsod uvedem, sem se odločil razporediti 2500 fonografov. Zahtevajte proti vpošiljavi 10 v (v pisemskih znamkah) prospekt in lahko dobite prekrasen fonograf zastoj in carine prosto. 4437
Razpošiljanje govornih strojev »Lowin«, Dunaj, VI., Gumpendorferstrasse 111-15.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčkovih stampilij Ljubljana, Sv. Petrac. 6. Ceniki franco.

Izdelane postelje

iz rdečega postelnega inleta. Prav dobro napolnjeno! Pernica ali blazina, 180 cm dolga, 116 cm široka K 10.—, K 12.—, K 15.— in K 18.—, 2 metra dolga, 140 cm široka K 13.—, K 15.—, K 18.—, K 21.—, Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3.—, K 3.50 in K 4.—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 4.50 in K 5.50. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri, 3 delni modroci iz dlake za 1 posteljo K 27.—, boljši K 33.—. Pošilja se poštine prosto po povzetju od K 10.— naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštinskih stroškov.

Benedikt Sachscl, Lobes 913 pri Piznju na Češkem. 4115

CHRISTOFLE

Jedilno in namizno orodje

Priznana najboljša posredstvo. Najlepše oblike. Kompletno opravljene kasote za namizno orodje, skleda, posode za omake, kavni in čajni servisi, namizni nastavki, umetnine.

Edino nadomestilo za pravo srebro. Specialni predmeti za hotelle, restavracije in kavarne ter za pensione, meže i. t. d.

G. in kr. dvorni dobavitelj

CHRISTOFLE & Cie

Dunaj I., Opernring št. 5. (Heinrichshof).

Ilustrovani cenovnik zastoj. Po vseh mestih zastopniki-prodajalci. Za jamstvo pristnosti nosijo vsi izdelki poleg stoječo tvorniško znamko in polno ime

CHRISTOFLE

Več hiš

meo katerimi sta tudi dve dobro vpejani gostilni, se po prav ugodnih cenah prodaja.

Več se izve v gostilni »Pri Mostu«, Novi Vodmat 16. 4515

Pozor!

Vsak dan morske ribe

vsake vrste včevši jastoge in ostrige po izredno nizkih cenah. Sveže blago. Vsak dan dovoz iz lastnih ribolovov. Vse po konkurenčnih cenah. Razpošilja se od 5 kg naprej v poštinih zavojih po povzetju 4514

Giovanni Dagosti v Trstu, ribji trg.

Gostilno

pri klavnicu poleg sejmišča Poljanska cesta 60 oddam v najem za februar.

Za takoj oddam veliko novo

prodajalno

in prostorno

skladišče

v Predovičevem selu. 4495

E. Predovič, Ambrožev trg 7, Ljubljana.

1591

Krasne

klobuke za dame

po znano najnižjih cenah, priporoča

modni salon A. Vivod-Mozetič

Ljubljana, Stari trg 21.

Klobuke sprejemam v popravilo. Zunanja naročila izvršujem točno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Št. 38214

4527

Dabile.

Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji

čestitanja ob novem letu in ob godovih

s tem, da si jemlje oprostilne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostilnih listkov drage volje prevzeli gg. trgovci Jernej Bahovec na Sv. Petra cesti št. 2; J. C. Hamann na Mestnem trgu št. 8; Vaso Petričič na Mestnem trgu št. 21 in Lavoslav Schwentner v Presernovi ulici št. 3.

Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta, raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostilne listke po hišah.

Za vsak oprostilni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti eno krono in na vpisni goli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljene meje. Pismenim pošiljatkam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 10. decembra 1909.

Župan: Ivan Hribar.

Dr. Danilo Majaron sprejme 4506

stenografa - strojepisca.

Službo je nastopiti takoj.

Lokal

obstoječ iz 3 prostorov pripraven za trgovino, gostilno, kavarno ali akcidenčno tiskarno, se od

1. januarja 1910 odda. Več se poizve v Zvonarski ulici št. 5 pri blagajniku. 4481

4481

Stanovanje

s 3 sobami, kabinetom, kuhinjo in pritliklinami se odda s 1. februarjem v Sp. Šiški, Franca Josipa cesta št. 107. 4460

Vpraša se ravnotam v I. nadstr.

Veleposesnik vinogradov na Sp. Štajerskem sprejme pri gostilnicarjih dobro vpeljanega

potovalca

za razpečevanje velefinih vin lastnega pridelka. Provizija po dogovoru. Ponudbe z referencami pod »dobri zaslužek« na uprav. »Slovenskega Naroda«. 4516

4516

Gospodična

ki bi imela veselje za trgovino specerijske in delikatesne stroke v Ljubljani ali pa izučena

prodajalka

se sprejme takoj.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 4426

4426

Hotel Liburnija v Voloskem

s 15 sobami, kavarno, restavracijo in potrebnimi prostori, se daje s 1. januarjem 1910 v najem. Obvestila in ponudbe sprejema Posojilnica v Voloskem. 4303

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

12

4303

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rez. fendi 44,437.086-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323.486-35 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa poljska daj: Čigar pisarne so Generalno zastopstvo v Ljubljani, v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah števil. 12.

4303

4303

4303

4303

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

4303

4303

Rudolf Geburth, Dunaj
c. in kr. dvorni strojnik
VII. Kaiserstrasse 71, na ogla Burgasse.
Največja in najbogatejša zaloga vseh vrst
kurilnih peči posebno najfinije v vseh barvah v ognju
emajlirane peči z nikljasto montažo.

Regulirne polnilne peči od 15 kron naprej. Trajnegorilne
peči za kurjenje s premogom. Štedilna, kuhinjska in strojna
ognjišča vseh velikosti. Peči z železnimi počnicami
kurjenje dveh ali treh sob. — Plinov peči in plinov kamin.
Katalogi gratis in franko. 3252

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.
Ustanovljena leta 1888.

Založnik zveze avstrijskih državnih uradnikov.
ces. kralj.

Alojzij Večaj v Ljubljani,
Trnovo, Opekarska cesta, Veliki strdon št. 9

priloga vsem stavbnim podjetnikom in sl. občinstvu svojo veliko
zalogo najprejznih in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno
barvanih do najprostejših prstenih peči različnih vzorcev kakor:
renaissance, barok, gotike, secesion itd., kakor tudi štedilnike in
krušne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je
v svoji stroki popolnoma izvežban.

Prve vrste zimsko
športno orodje
sanke, ski itd. itd.
dobavlja v vseh obli-
kah, ki se rabijo
specialna t. orodja za zim-
sko športno orodje
„Moravia“

Zahtevajte cenovnike! **Fryšták S. N., Moravsko.** Zahtevajte cenovnike!
Največja tvornica te stroke, 250 delavcev. Velikanska zaloga. 4199

Obrtno naznanilo.
Slavnemu občinstvu si ugojam vlijudno naznanjati, da bodem po smrti svojega
soproga dosedanjjo
sedlarsko, kovaško in kolarsko obrt
v Spodnji Šiški

vodila nespremenjeno pod dosedanjjo tvrdko naprej. — Zahvaljujem se za vse
mojemu rajnemu soprogu izkazovano zaupanje ter prosim, da slavno občinstvo to
zaupanje na meni tudi meni. — Vsa dela se bodo izvrševala točno, vestno in po pri-
mernih cenah kakor dosedaj. — Priporočam se v prijazno vpoštevanje
z vsem spoštovanjem 4525

Antonija Keršič,
lastnica tvrdke Peter Keršič v Spodnji Šiški.

Otvoritev gostilne.
Vlijudno naznanjam, da sem otvorila gostilno v svoji lastni hiši
pod znanim imenom
„Pri deteljici“
v Sv. Florijana ulici št. 24.

Točila bodem pristna dolenska, istrska in goriška vina, kakor tudi
pivo po nizki ceni ter bodem imela na razpolago gorka in mrzla jedila.
Za dobro in točno postrežbo bodem vedno skrbela ter se pripo-
ročam za obilen obisk z odličnim spoštovanjem

Ivanka Brenčič
gostilničarka. 4493

Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 850

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospodnje
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
zimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Klavir
Nov, kruti, novejši vrste, se radi
prijateljstva prostora da v našem
ali celo proč.
Ponudbe pod „Klavir 999“ na
upravn. „Slov. Naroda“ 4498

Enako sodijo
vse gospodinjice o

Schikovi rženi kavi
Naravnost slastna je!
Pridodatek k zrnati kavi, vsake pol.
Slasten okus. Velik prihranek. 5 kg
stane 4 K. Po povzetju pošilja franko
na vsako avstro-ugrsko pošto
Mihael Valentin Schik
Dunaj VII 3, Lerchenfelderstrasse
št. 67. 3847

Sukna
In modno 3219
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češk-m.
Vzroci franke.

Seydlin

Najbolje za zoba

Pravi
hišni zaklad

je naša brezplač-
na knjiga, ki jo
nudimo vsakemu
človeku. Iz te za-
nimive knjige bo
mnogo ljudi, ki
so nemara doslej
svoje trpljenje
smatrali za neo-
zdravljivo, zaje-
malo tolažbe in
zdravja, ker so
gotovo po neprav-
ilnih potih iskali
zdravja. Elektri-
teta pa, zlasti
galvanski trajni
tok, je pa naj-
uspešnejše sredstvo proti splošni živčni
slabosti, revmatizmu, nevrozom,
navrtjenosti, glavobolu, pomnilniški
spanja, nerodnemu odzvanjanju, chro-
melostnemu stanju, oslabeleostim vseh
vrst, najrazličnejšim tenežnim bo-
leznim itd. V prav zanimivi knjižici smo
opisali naš zdravilni način in pošljemo vsa-
kemu, ki se na nas obrne,
gratis in franko
pod zaprto lučveto brez vsake obvez-
nosti to brošuro. Se nikoli ne ni v Avstriji
tako poučna in dragocena knjiga brezplačno
nudila občinstvu popolnoma zastonj.

Elektro-terapevtska ordinacija
Dunaj, I. Schwargasse 1, Mezzanin, 1. a. 2.

4513 12 XII. 1909.
Kupon za brezplačno knjigo.
Na
Elektro-terapevtsko ordinacijo
na Dunaju, I. Schwargasse
1, Mezzanin 1. a. 2.
Prosim pošljite mi knjigo:
„Razprava o modnem elek-
tro-terapevtskem“
gratis in franko pod zaprto luč-
veto.
Ime:
Naslov:

**Pozor! Najbolj prodaja! Proci znižane cene! Prosim, ne prezrite! Naravnost od
izdelovalca! Potrebno za vsakogar!**

1/2 tucata sortiranih moških zimskih nogavic la bombaž in volna, samo K 3-50. 1/2 tucata
sortiranih ženskih zimskih nogavic la bombaž in volna, samo K 4.—. Otroške nogavice, volna
77 h do K 1-46 par, gamaše 65 h do K 1-30 par po velikosti. Zadošča navesti dolgot
moge in starost otrokovo. 10 tucatrov se pošlje franko, 50 tucatrov s 5%, popusta. Prekrasni
vezeni ščitilci ovratnikov po K 1.— komad.

Ponujam tudi barhent, flanelo, cefir, grizet, žepne robce itd. po bajno nizkih cenah.

40 metrov ostankov 15 kron.
Vzorci blaga izvzemši od ostankov franko proti vrnitvi. Pošilja se po povzetju ali denar
naprej. Za neugajajoče vrnem denar. — Poizkusite enkrat!
4451

Fran Malina, I. kršćanska mehanična tiskalnica in tiskalica,
Nachod na Češkem.

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvlaček iz voznega reda.
Veljaven od 1. oktobra 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)
7-08 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podroščico), Celovec.
7-25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-36 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podroščico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
7-40 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podroščico), Celovec.
8-22 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
8-28 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podroščico), Celovec.
8-23 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podroščico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
7-40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
10 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, juž. žel., (čez Podroščico) Prago, Draždane, Berlin.

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):
7-23 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
7-08 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (juž. žel.)
7-12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždane, Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.
8-52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-23 dopoldne: Osebn. vlak iz Berlina, Draždane, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Podroščico in Trbiž, Gorice, dr. žel., Jesenice, Tržiča.
2-59 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-15 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, juž. žel., (čez Podroščico), Gorice, dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel., Jesenice, Tržiča.
6-49 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draždane, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podroščico), Jesenice.
8-42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podroščico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenice, Tržiča.
9-07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-08 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podroščico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenice.

Prihod v Ljubljano (državne železnice):
6-46 zjutraj: Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 dopoldne: Osebn. vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.

Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednjem evropejskem času.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kronland, Vaderland, Zealand, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snažnost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak orek popoldne
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc Anversa New York
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Razpis.

Za zgradbo okrajnih cest Šmihel-deželna cesta na Žužemberk, Ajdovec-deželna cesta na Žužemberk in Zvirče-Lazina v žužemberškem cestnem okraju
na 16.500, 53.400 in 71.000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale
potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela obsegajoče ponudbe, z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali tudi pavšalne vsote naj se predložijo
do 18. decembra t. l. ob 12th opoldne
podpisaniemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopolniti je zapečatene s nadpisom: „Ponudba za prevzetje cestnih gradb v žužemberškem cestnem okraju“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5%, stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, osiroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Nacrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbenem uradu ob navadnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dne 30. novembra 1909.

Nov nauk.

Angleški finančni minister David Lloyd George, sin skromnega vališkega kmetovalca, ki se je v zlobo nebroju zmognih rivalov iz slavnih rodovinov povzpnil na eno najodličnejših mest v angleški državi, je danes najbolj občudovani in obenem najbolj sovražni mož na vsem Britanskem. Tisti, ki nasprotujejo njegovemu državnemu proračunu, vsled katerega je nastala sedanja veličanska ustavna borba, mu očitajo, da hoče Veliko Britanijo spremeniti v jama revolucionarcev in da hoče bogate rodovine oropati njihovih imetj. Zagovorniki njegovi pa pravijo, da je ženi, ki je z brezprimerno bistroumno spoznal kako je treba Angleški pomagati, da ostane največja, najmočnejša in najbogatejša država na svetu.

Zdaj je v to borbo mnenj posegel tudi znamenit znanstvenik, profesor Milott Severn, ki se špeci- elno bavi s frenologijo.

Profesor Milott Severn se je postavil na stališče, da George ni kriv, ne če je njegov proračun velika zmota, škodljiva Angleški, ne če je tako ženjalen, kakor še nobeden proračun ni bil. V enem in v drugem slučaju je kriva edinole narava, ki je tekom nekaterih let razširila obseg Georgejeve glave za pol centimetra ter tako napravila prostor, da je nastalo več možgan, kakor jih je George prej imel. Prav v teh novih, čisto svežih in neobrabljenih možganih se je po sodbi profesorja Milotta Severna rodil Georgejev finančni načrt.

V potrjevanje svoje trditve nava- ja profesor Severn, da se bavi že petindvajset let s frenologijo je preme- ril ter prestudiral 70.000 človeških glav, med drugimi tudi glave muzi- kov Paderavskega in Kubelika ter izumitelja Maxima. Sad teh studij in raziskovanj je spoznanje, da vsa- ka človeška glava ne neha rasti in se razvijati s 25 letom starosti, kakor ostalo telo, nego da se razvija neka- tera glava še do 40 in 50, da celo do 70 leta. S tem pa se spreminja dosti- krat vsa duševna dispozicija posest- nika dotične glave in spreminjajo se tudi njegove zmognosti.

Profesor Milott Severn je našel ljudi, ki so s 25. in 28. leti imeli ne- navaden dar za pesništvo in razpola- gali s čudovito lepim slogom, s 45 le- tom pa so ti isti ljudje imeli največje težave pisati količjak čedno pismo, verza pa niso spravili niti najbanal- nejšega več na papir, pač pa znali čudovito dobro računati ali bili iz- vezhani v izredni meri v kaki drugi stroki. Našel je dalje ljudi, ki se v mladosti niso mogli nobene stvari naučiti, ki so v šoli napredovali in sploh veljali za omejene, dočim so znali v 50 letu najtežje filozofične in naravoslovne probleme s lahkoto razlagati in pojasnjevati, dasi so se le malo časa z njimi bavili.

Zelo značilen je tudi nasvet, s katerim končuje profesor Milott Se- vern svojo studijo o ministru Geor- geju. Profesor Severn svetuje nam- reč, naj se ljudje, ki hočejo duševno napredovati, vzdržijo atletskih vaj in sploh vsakega prevelikega telesnega napora, češ, razvoj mišic zadržuje razvoj glave in razvoj možgan ter s tem duševnih zmognosti.

Izza davnih dni.

Emancipirano ženstvo naših dni, posebno tisto, ki se vnema za an- gleške suffragetke, zahtevajoče za ženske enake politične pravice. kakor jih imajo moški, bodi opozorjeno na knjigo o stari egiptovski zgodovini. V starem Egiptu so svoje dni vlada- le razmere, ki bi jih suffragetke imenovala idealne. Bili so časi, ko so hodile ženske reševati javne zadeve, moški pa so doma kuhali, prali ple- nice in otroke zibali. Otroci so se imenovali po materi, ne po očetu, če ta slučajno ni bil kak poseben odli- čen ali zelo bogat mož. Vse rodbinsko življenje je bilo urejeno matrijarhal- nično. Ženstvo je imelo v javnih za- devah prvo besedo in je v letu 1600 pred Kristom provzročilo celo veli- kansko, silno krvavo revolucijo proti Thothmesu III. Voditeljice te revo- lucije so bile prebivalke faraonovega harema. V letu 740 pred Kristom, se je zbor duhovnic tebenskih celo po- lastil politične moči in je ustanovil pravo žensko državo v državi.

V Indiji so se v tedenjnih časih razmere nekoliko drugače razvile. Ženske so pač smele obiskovati šole in se smele aktivno udeleževati filo- zofičnih in teoloških disputacij, ali njih pravni položaj je bil vendar prav slab. Vse življenje so bile pod varštvom in niso imele nobenih po- litičnih pravic.

Ta njihov položaj se je vse bolj poslabševal. Vsak čas so jim prikrajšali svobodo in pravice, ne morda iz političnih ali iz socialnih nagonov, nego pod vplivom litera- ture. Indijski filozofi in bogoslovci so dobivali vse slabše mnenje o žen-

skah in so jih v svojih apilnih ai- stematično poniževali in sramotili. Tako je pisal filozof Manu: »Ženska je rojena, da zapelje moža in ga na- redi nesrečnega« — »Ženska ne pre- moti samo bedaka, nego tudi največ- jega modrijana ter ga napravi suž- nja svojih strasti in poželenj« — »Ženska je rojena, da vara moža in ga izkorišča« itd.

Kristijani so ženstvo še vse bolj zaničevali. Sveti možje katoliške cer- kve so pisali, da je ženska hudičeva past; vrv za zadavljenje moške kre- posti; skušnjava, ki je postala meso in pogubljiva duše itd. Iz trinajstega stoletja so ohranjeni spisi cerkvenih pisateljev, ki pravijo, da se mora po- božna in resnično verna ženska sra- movati, da je na svetu, da je mora biti sram njenega telesa, da mora na cesti vedno v tla gledati itd. Vzlic te- mu, da kristijanstvo ni dajalo žen- stvu nobenih pravic in nobene moči, so se vendar tekom časa osvobodile iz vseh jarmov in vladajo če ne di- rektno pa indirektno ves svet

Po svetu.

* Zgodovina in učine prvega ci- lindra. Bilo je 15. januarja l. 1773, ko si je spoštovani londonski trgovec Hetherington nasadil svoj klobuk, hoteč napraviti mal izprehod. Toda ta klobuk ni bil tak, kakršne so nosili drugi spodobni in spoštovani gospod- je: bil je to nekaj predhodnik današ- njih neštevilnih cilindrov, s katerimi se pokrivajo moške glave kulturnega človeštva. Oni prvi poizkus, tega se- daj obče priznanega znaka »boljših« krogov, je imel tedaj iznenadljiv učine- nek. Okrog vrlega in korajžnega tr- goveca se je nabralo — predno je še prišel daleč od svoje hiše — tako število ljudi, da je morala poseči po- licija vmes. Hetherington je bil pod obtožbo splošnega motenja miru po- klican pred lordmajorja, kjer naj bi položil jamčevine za celih 12.000 K! Dokazilni akti izkazujejo, da se je na ulici nabralo vsled tega toliko ljudi, ker je imenovani imel na svoji glavi po njem tako imenovani svilen klobuk z visoko konstrukcijo, s katerim je hotel oplasti boječe ljudi. Resnič- no so razni uradniki izpovedali kakor priče, da je padlo pri tem nenav- nem pogledu več žensk v nezavest; otroci so začeli jokati in kričati, psi so lajali in neki čevljarski učence, ki je prišel ravno iz neke trgovine, je imel to nesrečo, da si je v navalu ljudi okrog nositelja cilindra zlomil desno roko. In to vsled enega samega cilindra.

* Cena letalnih strojev. London- ski »Economist«, ki misli pri vpra- šanju o zrakoplovstvu po svoji na- vadi predvsem na cene in gospodar- ske zmognosti, napoveduje, da se bo v primeroma kratkem času cena za praktičen ali poraben in dobronare- jen letalni stroj, ki bo v stanju no- siti eno ali dve osebi, znižala na ka- kih D. 750. Potem se bodo po mislih tega odličnega britanskega zastopni- ka kupčije in finance tržilo z zrako- plov za čisto navadno rabo. — »Eco- nomist« je gotovo poln zaupanja glede cene za dobre letalne stroje, pravi clevelandski »Leader«, kajti sedaj stane samo stroj katerekoli uspešnejše vrste zrakoplova okoli 2000 dolarjev in popolnega aeroplana (zrakoplova) ni dobiti za mnogo manj nego 5000 dolarjev. Nekateri se prodajajo po 7000 ali 8000 dolar- jev ali celo več, kajti povprečno so dražji nego dobri avtomobili. Če je res, da je tržno vrednost porabnih letalnih strojev mogoče znižati na 750 dolarjev ali približno svoto, po- tem je gotovo, da bo mnogo zgraje- nih in prodanih. Veliko število ljudi v mnogih deželah bo plačalo to ceno za zrakoplov v porabo za novovrstno zabavo, če tudi letalni stroj ne za- vzame mesta sam zase v vsakdanjem vožnjem prometu, prav kakor je sto- ril avtomobil ali motorski čoln. Vse naznanja, da je dan blizu, ko bo le- talni stroj, ozir. zrakoplov važno blago na svetovnem trgu.

* Statistika dijaških samoumo- rov v Nemčiji. Število samoumorov gimnazijskih dijakov v Nemčiji je tako veliko, da dela pedagogičnim in drugim avtoritetam opravilne preglavice. »Hamburger N.« so ob- javile te dni statistiko dijaških samo- umorov v zadnjih 30 letih, t. j. od l. 1875. do 1905. V predgovoru te sta- tistike skuša avtor dokazati, da toli- ki narastek dijaških samoumorov iz- vira iz vedno večje mehužnosti. Si- stematično in naravnost strašno na- raščajočemu številu teh samoumorov je iskati vzroka samo v nekaki epi- demiji, ki se kaže tudi na drugih, du- ševnih in moralnih poljih. Prvih pet let od l. 1875. do 1900. je bilo, — ka- kor dokazujejo razne znanstveno- strokovne revije — najti v vsem sa- mo tri slučaje dijaških samoumorov; od katerih enemu je bil vzrok v veli- ki žalosti vsled smrti staršev. V letu 1875. in 1876. sploh ni bilo nobenega dijaškega samoumora; ravnotako ne v letu 1878. Samo v letu 1877. sta bi-

la dva slučaja in v letu 1879. en slu- čaj. Od tedaj raste število neprene- homa z malimi presledki. Od leta 1875. do 1905. nič manj, nego 15 slu- čajev. Tudi v letih 1906., 1907. in 1908. je število vedno naraščalo in je v letu 1909. jako naraslo. Do se- daj največje število je doseglo leto 1901 z 21 slučaji; 20 slučajev je bilo v letu 1897. in 1898.

Anton Leutgeb,

363 rekavičar in bandajist.
Pod trančo 1. Ljubljana. Pod trančo 1.

Lastna izdelovalnica vsakovrstnih glos, usnatih in vojaških rekavič.

Izdelovatelj klinih pasov. Vsa kirur- gična dela. Zunanja na- ročila točno Cene nizke

Kronično zaprtje

oslabljenje črev, motenje v jetrih in žolču, v cirkulaciji krvi, v trebušnih organih kakor tudi zlato žilo, preobi- lost in razne ženske bolezni ozdravi gotovo in brez bolečin nova in najbolj močna grenka voda

„Moravia“

v Sokolnici pri Brnu.

Dobiva se v vseh lekarnah in večjih špec. trgovinah.

Glavna zaloga za Kranjsko: 4343

A. Šarabon v Ljubljani.

Za božična novoletna darila

in priporoča

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg nasproti rotovža.

svojo veliko, izborno zalogo finih

švicarskih ur,

briljantov, zlatnine in srebr- nine v veliki izbiri,

ter raznih drugih predmetov iz kina srebra, po najnižjih cenah.

Ugodna nakup ostankov

40 metrov cefira, barhenta, flanel, ovala itd. lepo razdeljenih v kose od 1 do 8 m. trov pošlji po povzetju

za 18 kron

vrijo znana izvozna trgovina

V. J. Havliček a brata

v Podbrdch

Naročite takoj

Priporočilo 862

Vaše blagorodje!

Vašo cenjeno pošiljatev smo ob- držali z največjo zadovoljnostjo, ho- čemo ostati še nadalje Vaši odjemalci in priporočati Vašo cenjeno frmo svojim znancem

Frydek, 14. januarja 1908

V.

Trgovski vajenec

star 14 do 16 let, s primerno izob- razbo, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom J. Pretnar, trgo- vec na Bledu. 4302

Zaloga piva

z dobro vpeljano gostilno, lepim vrtom in kegljiščem, v večjem kraju na Notranjskem se odda s 1. janu- arjem 1910 v najem.

Ponudbe naj se pošljejo na: Iz- vozno pivovarno in sladnico v Senožetah. 4464

Štedilna ognjišča Triumph

za gospo- dinstva, ekonomije itd. v vsa- kršni iz- peljavi. Ze 30 let so najbo- lje prizna- na. Pri- znana tu- di kot najbolj- ši in najtrpežnejši izdelek.

Največja prihranitev goriva. Specijaliteti: štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne l. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franko proti doposlani znamki. 2506

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“

S. Goldschmidt & sin

Wels 16, Gorenje Avstrijsko.

Dobre ohranjena, skoro nova tehcnica

iz medi (Messing), pripravna za špe- cerijsko trgovino, se proda za ugodno ceno. 4466

Natančnejša poiasnila pri Karlu Planinšku, Ljubljana, Dunajske ceste.

Išče se za domačo slovensko pod- jetje v prodajo dobro idočega predmeta

provizijskega

zastopnika

ki je na deželi v špecerijskih trgovinah dobro vpeljan.

Ponudbe na upravnštvo »Sloven- skega Naroda«. 4494

Gospodična stanujoča v Ljubljani popolnoma večša slovenske in nemške korespondence in stenografije se sprej- me kot

GRİČAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporoča svojo velikansko zalogo

zimskih paletô

za gospode, dečke in otroke.

4172 Ceniki zastonj in franko.

V prometnem kraju na Gorenjskem
se odda takoj ali pa z novim letom
dobro ideja
trgovina
v najem.

Prometa je letno 40.000 kron. Kapitala
je treba 6000 K; oziralo se bode v
prvi vrsti na gg. trgovske pomočnike,
ki hočejo postati samostojni.
Pismene ponudbe pod „Dobro
ideja trgovina“ na uprav. Sloven-
skega Narodae. 4483

Ceno poseljno perje!
dajbolji deli nakupni vir. 2815

 Kg. sivoga, dobrega,
puljenega 2 K; bolj-
šega 2 40 K; prima
polbelega 2 80 K;
belega 4 K; belega
puhastega 8-10 K;
kg. veličnega sne-
žnobelega, pulje-
nega, 6 40 K 8 K; kg. puha, sivoga 6 K, 7 K,
belega, finoga 10 K; na finjši prvi puh 12 K.
Naredila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelle iz gostonitega
rdečega, mo-
drega, belega ali rumenega nankinga, per-
nica 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema
zglavicama, 80 cm dlj, 58 cm šir, položen
s novim, sivim, prav stanovitnim puhastim
perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 74 K;
posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K,
zglavnice 8 K, 9 50, 4 K. Raspoloža se po
povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se
franko zamenja ali vname nasaj, sa neugaja-
joče se vrne denar — Natančni cenovniki
gratis in franko.

S. Benisch, Dešen'ce št. 767, Šumava.

G. Skrbic
Zagreb, Ilica št. 40
priporoča svojo veliko
in razširjeno tvornico
žaluzij
iz deščic, železnih in
lesenih rolojev za
okna in proda oline
po najnovijem sestavu
Vse vrste lesenih, tka-
nih in platnenih
rolet iz različnega platna, sest-
ma, damas, sta, ripasa itd.
Nova patentirana peresna držala.
Novo skladišče vsake vrste odelj.

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež
Oljate barve
v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.
Fasadne barve
za hiše, po vzorcih.
Slikarski vzorci
in papir za vzorce.

Čaki
pristni angleški za vozove,
za pohišva in za pode.

Steklarski klej
(idi) priznane in strokovno
preizkušene najboljši.

Karbolinej prve
vrste

Mavec (gips)
za podobarje in za stavbe.

Čopiči 219
domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt
priporoča

Adolf Hauptmann
v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežov, lakov
in steklastih bleja.
Zahtevajte cenike!

Kako si upaš mi prinesiti kaj drugega,
nego preizkušeno dobri
„Ottoman“-cigaretni papir ali stročnice.

Parotovarna za milo, surovi margarin,
kristalno sodo in stearinske sveče
IGNAC FOCK v Kranju

priporoča: 255
milo v prid družbi sv. Cirila in Metoda z znamko: 20. IX. 1908 in blagovestnikov
nadalje vse druge vrste mila, kristalno sodo, stearinske sveče znamki „Elektra“ in „Solnoe“,
toaletno milo ter vse druge pralne snovi.
Čast in ponos vsake gospodinjke sahteva, da rabi odslej le Ciril-Metod. milo s gorenjo znamko.

Rabite za streho vaših hiš

Eternit
ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA HATSCHKE LINZ VOCKLABRUCK DUMAJ BUDIMPESTA NYERGES-UJFALU.

Glavno zastopstvo za južne dežele:

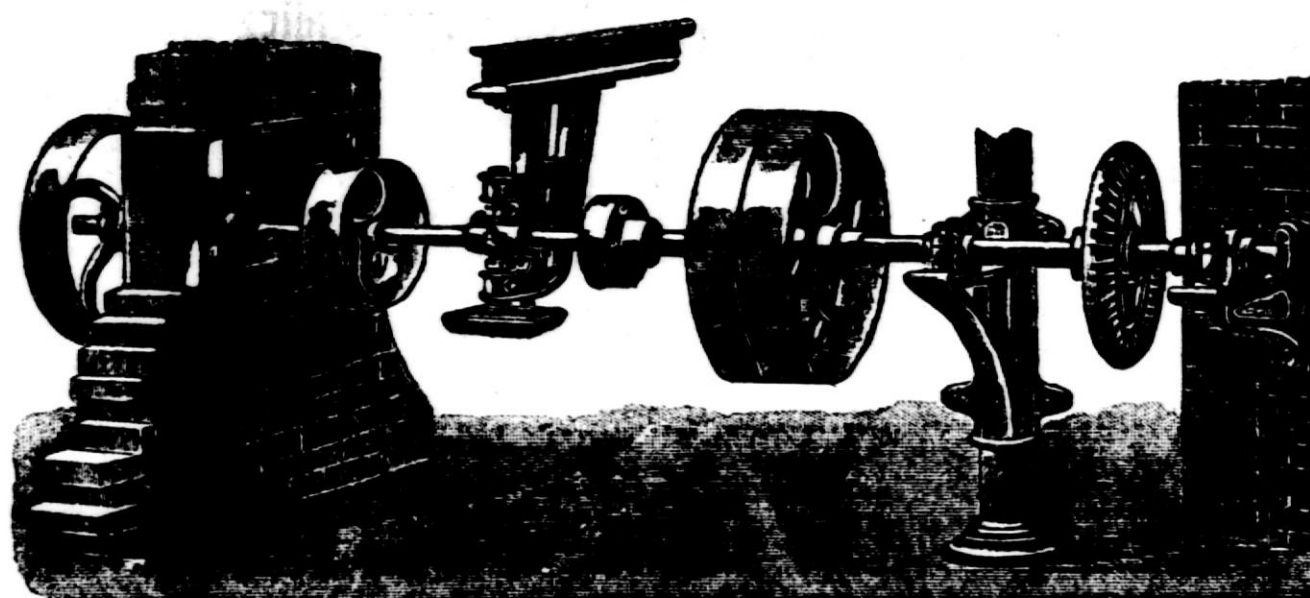
V. JANACH in DRUG, Trst.

Vprašanja na Teodorja Korna, krovca in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strelovodi
kleparska in krovska dela iz različnega blaga.

A. Žabkar v Ljubljani
Dunajska cesta šte. 42.

Železoličarna, tovarna za stroje in ključavničarska dela.

Priporočam se v izdelovanje,
napravo in popravo vseh v mojo
stroko spadajočih predmetov: strojev,
priprav za mline in žage, moderne
Francis-turbine za vsak padec in
množino vode, kakor tudi transmisij
za vsako industrijo. Izdelujem tudi
najrazličnejša dela iz litga in ko-
vanega železa, in sicer križe, kotle,
peči, klopi, stebre, trombe za
vode itd., dalje najraznovrstnejše
železne konstrukcije, kakor
stične stole, mostove, vrtnarske
rastlinjake, vsa stavbinska in klju-
čavničarska dela: železne ograje,
vrata, okna, strelovode in štedilnike ter žično pletenino za ograje vrtom, pašnikom, travnikom itd.

Načrti in proračuni na razpolago.

Vse po po primernih tvorniških cenah.

AGRO-MERKUR
osrednja nakupovalna in prodajalna zadruga v Ljubljani
reg. z. z. o. z.
Ljubljana, Janez Tordinova ulica šte. 8.
Skladišče tudi v Trstu.
Agro-Merkur dobavlja svojim članom vse potrebščine za gospodarstvo ali za obrt,
kakor poljedelske in druge stroje, umetna gnojila (superfosfate, tomaževo žilindro,
soliter, kalijevo sol itd.), modro galica, žveplo, krmila, poljske pridelke, vse vrste
semen, kolonijalno in špecerijako blago itd. 3760
Agro-Merkur prodaja pridelke in izdelke svojih članov.
Agro-Merkur se posebno priporoča za nakup bizeljskih in dolenjskih, istr-
skih, dalmatinskih in goriških jamčeno pristnih in izvrstnih vin. Cene
jako nizke.
Agro-Merkur ima jako obširne in ugodne zveze; zagradelj lahko vsakomur jako
dobro in hitro postreže.

Najboljša prilika za trgovce!

Platno za srajce, prve vrste, trpežno blago,
kanefase in inlete, garantirano, da drže
barvo, cefirje in oksforde po najnovijih
vzorcih, žepne robce in brisače po vsaki
ceni itd. je dobiti po najnižjih cenah pri so-
lični kračanski tovarni 4473

Franc Stonjek, tkalec
Novo Mesto n./M. na Češkem.
Pošilja se po poštnem povzetju. — Vzorc
gratis in franko.

Vinske sode

iz hrastovega lesa, zdrave, močne
od 56 do 65 litrov,
" 100 " 120 " 593
" 200 " 220 "
" 600 " 800 "

nadalje 8 komadov prav močnih,
zdravih hrastovih sodov z vrati-
cami v obsegu hl 36, 36, 39, 39,
40, 46, 42 in 50 ima naprododaj
po primerno nizki ceni trvdka

M. Rosner & drug
v Ljubljani, poleg Koslerjeve pivovarne.

Brzjavka.

Velika božična nakupna prilika!
Specialna trgovina z gramofoni.

50.000 kosov
samo novih in brehibnih plošč doka-
zano iz prve roke v zalogi.

Plošče Jumbo
25 cm velike, obojestranske, namesto
K 4— samo K 3-20.

Plošče Odeon
27 cm premera, obojestranske, namesto
K 6— samo K 4-40.

Plošče Honotipia
(umetniške plošče) obojestranske, 27,
30 in 35 cm premera 1/4 popusta
od katalognih cen.

Plošče Odeon
19 cm premera, obojestranske, namesto
K 3— samo K 2-10.

Plošče Arena
25 cm premera, namesto K 3-60 samo
K 3—.

Aparati.

Največja izbira od 24— kron naprej.
Kdor kupi in v gotovini plača 10 komadov,
dobi vključ zelo znižani ceni 2 plošči zastoni,
kdor jih vzame 20, pa 5 plošč zastoni. Ne
kupujte več preigranih plošč, ker dobite že za
K 2-10 brezhibno novo znamko prve vrste
Vsak bo potem hvalil Vaš aparat, sovraštva
proti gramofonu bo pa izginilo.
Prepričajte se sami o popolni po-
štenosti ponudbe. Cenovniki na zahtevanje
gratis in franko. 4446

Trgovina z gramofoni PAVEL SCHIMKE
Dunaj VIII., Josefstadtstrasse šte. 64.

Najboljši kosmetički predmeti
za olepšanje polti in
telesa so:
Ada milo po 80 h,
z ocream po 1 K.
za gojitve zob in ust:
„Menthol“ z
ustna voda po
1 K;
točni prašek po 60 h;
za ohranitev in rast las:
lasna voda po
1 K;
lasna pomada
po 1 K.
1387
Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno
varovani, so naprodaj le v
Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Cizmár
v Ljubljani.
Kupujte nujno to domačo izdelko!

13 zgodovine človeških zmot.

Lahko se zgodi, da se ti bodo ljudje smejali, če jim skušaš dokazati, da je navzlic vsi duševni in moralni čustveni padali mrene z očes in napredek človeštva viden in traten, tako da upanje na boljše prihodnost narodov in držav vendar ni prazno in ničeno.

Napredek je počasen, sila počasen, navzlic velikanskim, obdobjem vrednim iznajdbam in razkritjem, ki so zlasti v naših dneh znameniti, odkar se je namreč veda osvobodila iz cerkvenih objemov in se za cerkvene nauke nič več ne menila.

Vsak najmanjši napredek je posledica tega, da je svobodni človeški um zopet premagal kako zmoto. Človeštvo je tavalno in tava še v grozljivih zmotah. Spoznavanje človeških zmot, ki so že premagane in zavržene, je jako podučno. Sistematičnega proučevanja dela o premaganih človeških zmotah še nimamo, pač pa so že izšla različna dela, ki osvetlujejo nastanek, razvoj, spoznavanje in premaganje posameznih zmot.

Tako knjigo je na pr. izdal dr. Maks Kemmerich pod naslovom »Kultur Kuriosa« v založbi A. Langena v Monakovem. Ni kdo ve kako znamenito delo ta knjiga, a vendar se bralcu zdi, kakor bi mu med čitanjem padale mrene z očes in da začne spoznavati bistvo različnih stvari natančneje, dočim ga prej skoraj očala tradicionalnega naziranja ni mogel spoznati.

Kake bajke, gorostasne bajke so na pr. cerkveni ljudje naklepali in parodom vtepli v glavo o zaslugah kristjanstva za človeško kulturo. Danes vemo in je dokazano, da kristjanske organizacije in v prvi vrsti katoliška cerkev niso dosti storile za kulturo, pač pa so uničile visoko kulturo paganstva. Če se primerja to, kar so cerkve storile za kulturo, s tem, kar so ji škodovala, se izkaže, da je kristjanstvo v kulturnem oziru hudo pasivno.

Vse, kar je smatrati za resnični napredek človeštva, vse to se je stalo izven cerkve in proti volji, da v njem s cerkvijo. Cerkev je iskala vedno najmočnejše zveze z državami, ki niso podpirale nad ljudmi, in države so nazadnje častnim izjemam v bistvu tudi vedno zadrževale razvoj in napredek ljudstev. Če vsled tega, ker države v vsaki državi vedno le posamezni sloji, ki živijo na troške mas, so je človeštvo navzlic tem zadržujočim silam države in cerkve kulturno vendar napredovalo in preobrazilo svet, da izgleda in je urejen danes vse drugače, kakor je bil pred nekaj stoletji, je to mogoče dokazati, da živijo v ljudeh nepremagljivi in neukrotljivi hrepenenja po napredku.

Primerjanje preteklosti s sedanjostjo nam najbolje kaže, kako je človeštvo napredovalo, kaže pa tudi, kako velikanske in globokokresne izjemne se morajo še izvršiti, vedno bo človek res vreden imena človek. Danes je v človeku še toliko velikega, da častnega naslova človek v pravem pomenu te besede še zasluži. Dobe se psi, ki imajo več človeških lastnosti, kakor marsikaj človek. »Je mehr ich folg der Menschen Spur — je mehr lieb ich die Kunde« je izrek, v katerem kraj vse pretrpčnosti tiči iskrica resnice. Stro si je zapomniti, da človeštvo ne nepretrgoma napreduje, da pa ni vzlic temu še vedno globoko v barbarstvu.

Ni nam mogoče, da bi tukaj repitularno izgleda, kako je kaka zmeta nastala in se razvijala ter kako je uplivala na svoj čas in na naš. Treba se je samo spominjati, koliko tisoč in tisoč ljudi je katoliška inkvizicija ubila ali sežgala, češ, da so bili v zvezi s hudičem ali da imajo čarati, in vsakdo si bo lahko predstavljati, kake strašne posledice so imele različne zmete.

Kaka bedasta zmeta je bila na pr. misel, da imajo duhovna sodišča oblast tudi nad živalmi in da se jim samo tista žival ne pokori, ki je od dušiča obsedena. Zgodilo se je neštokrat, da so škofje začeli pravi proces proti — kobilicam, gosencim in majnikovim hroščem, kadar so prozročali velike škode. Duhovniki so s cerkvenih prižnic pozivali kobilice, gosence in hrošče, da se morajo v gotovem roku oglašiti pri duhovskem sodišču. Obtoženim živalicam se je določil vselej poseben zagovornik. Ker seveda gosenci, hrošči in kobilice nikdar ni bilo pred duhovno sodnijo, je potem škof celo zalego slovesno preklel.

Grozna je bila tudi zmeta, v kateri je živela kristjanska cerkev, da izveličanje duš zahteva, da se uniči paganska kultura. Pagani so bili ne le v umstvenih stvarih visoko nad kristjani, nego tudi v tehniških, to je eminentno praktičnih stvarih so se bili zelo visoko dvignili. Znali so graditi tunele, poznali streljivo, imeli v rabi goblebe-pismonoše in že

1. J. pred Aristusom je izhajal v Rimu dnevnik.

Dalje so že v paganskih časih poznali steklo in steklena okna, umetne oči in umetne, pregibajoče se noge in poznali avtomate.

Že v paganskih časih so imeli vegetarijance, antialkoholike in temperenčne družbe, poznali so Kneippov način zdravljenja, narkozo pri operacijah in vivisekcijo.

Ko je kristjanstvo podrla stavbo poganske kulture, so vse te iznajdbe ostale pod razvalinami in trajalo je stoletja, predno je človeški um to na novo našel.

V človeških zmotah je časih tudi kaj humorja. Postava za Wilzhut je v srednjem veku določala poleg mnogih barbarstev tudi nekaj tragičnega. Če je bil namreč kak kmet obsojen na denarno kazen, a je ni hotel ali ni mogel plačati, je bilo sodišče dolžno rabiti kmetovo — ženo. Ako sodnik sam ni hotel tega opraviti, je mogel to ukazati svojem pisarju in če tudi ta ni hotel izpolniti ukaza, ga je mogel prenesti na sodnega slugo, ki je bil v vsakem slučaju dolžan izvršiti postavno povelje. Mladih in čednih žena se sodniki in njih pisarji najbrž niso preveč branili, da pa so vse stare babe ostale sodnemu slugi, o tem ni dvoma.

O priliki priobčimo še kaj več izgledeov. F. R.

Zgodovinske črtice.

IX.

Pred nekaj meseci je v Avgosu umrl mož, ki je imel v svojem življenju poseben »trenutek slave«. Ta mož je bil kapitan Callergis. Njegov oče, grški general Callergis, je v neki noči leta 1843. na čelu oficirjev-zarotnikov pridrl v spalnico takratnega kralja Otona in ga z mečem v roki prisilil, da je dal Grški ustavo. Kralju se so takrat hlače tresle in vsled tega se je udal, pozneje pa je Callergisu stregel po življenju, da je bil mož prisiljen pobegniti. Callergis je šel v London, kjer je sklenil intimno prijateljstvo s princem Ludovikom Napoleonom, poznejšim cesarjem Napoleonom III. Ko so se Grki svojega kralja Otona iznebili in ga segnali nazaj na Bavarsko, se je general Callergis vrnil v domovino. Ostal pa je v prijateljski zvezi z Napoleonom in ko je ta postal francoski cesar, je svojega prijatelja povabil, naj mu pošlje sina, da na njem izkaže svojo prijateljsko hvaležnost. Mladi Callergis je bil vzgojen v vojaški akademiji v Saint-Cyru in ko je postal oficir, ga je Napoleon vzel za svojega ordonančnega oficirja na dvor in ga kmalu imenoval za kapitana.

Takrat je bila cesarica Evgenija v cvetu svoje izredne lepote, bila je solnce, okrog katerega se je vse sukalo. Njena intimna prijateljica, še sedaj na Dunaju živeča kneginja Pavlina Metternich, soproga tedanjega avstrijskega poslanika v Parizu, bi vedela mnogo povedati o ljubezenskih doživljajih cesarice Evgenije.

Kapitan Callergis je bil izredno lep mož in pri tem živahen, zabaven in duhovit. Cesarica Evgenija mu je posvečala posebno pozornost in mladi kapitan se je vanjo strastno zaljubil. Vse kaže, da njegova ljubezen ni ostala neuslišana, pozneje se je celo pisalo, da je cesarica v obleki dvorne služkinje večkrat obiskala kapitana Callergisa na njegovem stanovanju in da je v njegovi družbi tudi rada hodila gledat ples v različnih razputilih lokalih.

Kapitan Callergis ni bil samo zaljubljen, nego je bil tudi ljubosumen. Cesarica Evgenija je bila kaj hitro naveličana posameznih ljubimcev. Nekaj dni ali tednov je imela izvoljenca rada, potem se ga je naveličala in si izbrala drugega. Se ko je imela ljubezensko razmerje s Callergisom, je začela koketirati s princem Muratom. Callergis je v svoji ljubosumnosti začel Murata zasledovati in zasačil ga je na dvornem plesu ravno v trenutku, ko je cesarico poljubil na ramo. Callergis je princa Murata napadel in napravil tak škandal, da ga je cesar Napoleon III. dal na mestu aretirati in odpeljati čez francosko mejo.

Callergis se je vrnil na Grško in vstopil v grško armado. Spričo njegovih izrednih zmognosti mu je bila zagotovljena sijajna karijera, a nekega dne je vrgel uniformo od sebe in šel stanovat na deželo, kjer ni z nikomur občeval. 50 let je živel v samotni kot čudak, živel spominu na svojo prvo ljubezen.

Pred štirimi leti je prišla cesarica Evgenija na Grško. Menda dolga leta tudi iz njenega srca ni mogla izbrisati spomina na Callergisa. Ko je izvedela, da živi in kje prebiva, ga je želela videti, a Callergis ni hotel priti. Ljubil jo je in hranil v spominu kot mlado in krasno cesarico in je pač ni hotel videti kot pregnano, staro in nesrečno ženo.

Perje

za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Škofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji sedanjosti
so z znamko

Edina zaloga le pri tvrđi
J. Keber
(pri zlatem čevlju)
Ljubljana, Stari trg 9.

Ustanovljeno 1845. Ustanovljeno 1845.

Edini zavod

v Ljubljani
za kemično čiščenje obleke in zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelbergova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

August Agnola

Ljubljana,
Dunajska cesta 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

Važno! za Važno!

gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, zelišča cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine kirurškega obzveza vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najkrajšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, ecofan, kolmoz, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (krupe, cvetje, korenine, semena, skorje itd.)

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in v od mene preizkušene. — Ilustrirani ceniki zastoj.

Fattingerjeva pasja pogača

iz mesnih vlaken,
najidealnejše krmilo za pse vseh pasem.

Naručni ceniki in brošure o naših krmilih za pse, perutnino, fazane, domače zajce, srne in večje divjadi se dobivajo zastoj od firme

H. POLSTERER,

tvornica za Fattingerjevo patentno pasjo pogačo iz mesnih vlaken in za krmilo za perutnino. Dun. Novo mesto (Wr.-Neustadt).

Zastopstvo v Ljubljani:
AVGUST PUST,
Fran Grošljov naslednik,
Poljanska cesta.

V Ameriko in Kauado

Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta:

Saxonia, 20. decembra 1909.
Pannonia, 11. januarja 1910.
Saxonia, 23. februarja 1910.

Iz Liverpoola: 1515

Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) 18. decembra 1909, 8. januarja, 26. februarja, 19. marca, 9. aprila 1910

Mauretania dne 1. dec. bra 1909, 29. januarja, 19. februarja, 12. marca 1910, 2. aprila 1910.

Pojasnila in vozne karte pri
Andr. Gallesek
v Ljubljani, Šlomkove ulice šte. 25.
poleg cerkve Srca Jezusovega.

Zobozdravnika Schweigerja

se izboljšana

ustna voda „Tacitol“

povzroči prijeten hladilen okus v ustih, uniči nastale bakterije, odstrani slab duh, tudi pri kadih, je nenadomestljivo sredstvo zoper zobobol, ker s tinkturo, brez primesi vode, nasičena bata v bolni zob vložena, takoj omili bolečine.

„Tacitola“

ne bi smela pogrešati nobena hiša.

Podrobnejša navodila poda popis, ki je vsaki steklenici pridejan.

Cena steklenici je K 1-60.

Dob se v lekarnah: Bohinc, Mayer, Piccoli, Trnkóty, pri drožistu Kancu in v vseh večjih prodajalnah

Naročila od 4 steklenic dalje se rešujejo poštnine prosto. 4313

Svoji k svojim! Narodna tvrđka!

Milko Krupesh

urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.
Ustanovljeno leta 1852.

Cenj. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo

starih in žepnih ur, uhrenov, prstanov in verižic.

Osobito sedaj ob priliki birne, namenil sem se prodajati dobre blage po izredno nizki ceni.

Popravila točno in cenol

Za vsako prodano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.

Glejte trzajsko in poštno prosto.

Zanesljiv, poslen in vester gospod
Zeli službo

oskrbnika.

Naslov pove upravništvo »Slovensekga Naroda« 4326

Prav dobro 2787

vinske sode

iz hrastovega lesa, nekaj skoro novih, od 400, 600, 1200. litrov proda po nizki ceni.

FRAN CASCIO

Ljubljana, Šelbergova ulica št. 6.

Nedosežno Najnovejša ameriška iznajdba

Higijensko gumasto blago za moške. Porabno na leta. K 4-60. Čez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času.

Higijensko gumasto blago za ženske. (Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60. Kdor pošlje denar naprej (tudi pisane znamke) mu pošlje diskretno in poštnine prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

H. AUER

tvornica za gumasto blago. Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-0.

Zastoj! Vzorci in ceniki!

Tucat 50:100 cm vel. damastne brisalke sec. vzorec, čisto platno. K 8-
Tucat 48:10 cm vel. cvilaste brisalke, čisto platno. 4-4
Tucat 54:120 cm vel. dvojnodamastne brisalke, sec. vzorec, čisto platno. 14-
Kos tkanine, 82 cm šir. 23 m dolg, pripraven za životno in posteljno perilo. 11-50
Jedilna garnitura za 6 oseb, čisto platno, 140 cm vel., servite 60:60. 5-50
Tucat brisalnih cunj, čisto platno. 60:70 cm. 5-50
78 cm široko laneno platno, pristna platnina 1 m. —80
6 rjuh, platno, 150:200 cm. 13-20
6 rjuh, platno, 150:225 cm. 15-
40 m brezhibnih ostankov kanafasa, ekforda, celirja, potisk. cel. 15-
Razpošiljanje po povzetju. — Neugajajoče seveda vzamem nazaj. 4456

BERTHOLD HOCHBERG, tkalnica

Kostelec Cerevny, Krkonoši (Češko).

Na prodaj so!

- V Novem mestu lepo gospodarstvo za vsako obrt, osobito za spediterja, tudi za ekonomo.
- V Mokronogu hiša z dobro obiskano restavracijo, gospodarskimi poslopiji njivami, travniki, gozdovi.
- Ob istrski obali blizu Trsta (letoviškem kraju) dobro vpeljan hotel z nekoliko ekonomije.
- V bližini Celja (letoviškem kraju) dobro vpeljan hotel z nekoliko ekonomije.
- V Domžalah nova hiša z vrtom in 2 travnikoma.
- Ob Bohinjski železnici več hotelov.
- V Trstu, Ljubljani, Jesenicah in Celovcu več hiš.
- V Vipavski dolini posestvo z vodno silo 100 konj.
- V Ljubljanski okolici lepa meščanska poslastica ali brez nje.
- Premogokopi, kamenolomi, prostoredi.

Pojasnila v prometni pisarni B. Kamenšek Ljubljana — Sodnijska ulica 4. 4126

Dragotin Puc

: tapetniški in preprogarski mojster

v tvrđki Puc & Komp.

Isdelujem vsa v to stroko spadajoča dela solidno in po nizkih cenah.

Ljubljana

Marije Terezije cesta 11.

Poslovne hranilnice št. 49.000. Telefon št. 130.

Glavna posojilnica

registrovana zadruga z nesmejeno zavezo
pisarna na Kongresnem trgu št. 15, Solivanova hiša v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge,
obrestuje po 4 $\frac{3}{4}$ % od dne vložitve do dne vzdiga
brez odbitka rentnega davka.

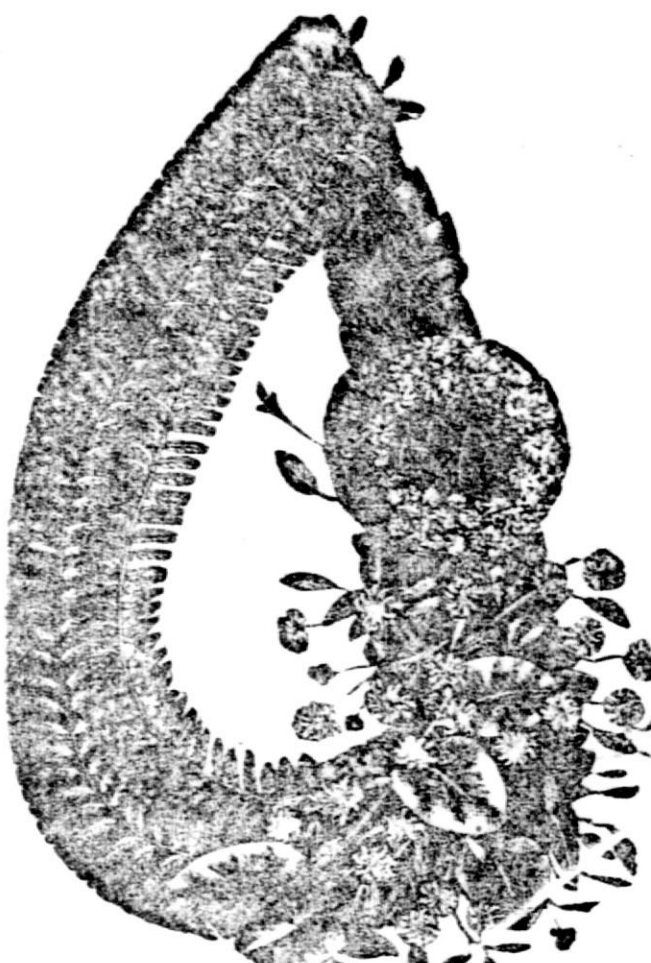
Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Liebigov mesni izvleček

izboljša juhe, omake, zelenjavo i. t. d.

OXO-buljon

tekoča, iako pitna.
1 $\frac{1}{2}$ do 2 čajne žličke na eno skodelico vroče vode.

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobni vencev
in trakov z napisi.

Zunanja naročila
se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

Ivan Jax in sin
v Ljubljani
Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Velika božična prodaja

konfekcije za gospode, dame, dečke,
deklce in otroke pod tvorniško ceno.

'Angleško skladišče oblek'

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

A. KUNST

Ljubljana
Židovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na zalogi.

Vsaki naročnik se izvršuje točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovni vzorce poslati. 40

Fr. P. Zajec

optik, urar in trgovec z
zlatino in srebrnino.

Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo
točno in ceno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Josip Stupica

jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi krasno opremljene
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ščine kakor tudi že obrabljene vozove
in konjske nprave.

Br. Hlavka

Prešernova
ulica št. 5.
Atelje za ortopedične aparate in
bandaže.

Galvanoplatiranje z električno silo.

Izdelovatelj kirurških medicins-
kih instrumentov in vseh potreb-
ščin za bolnike.

Ant. Krejči

Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.
priporoča svojo bogato zalogo
najmodernejših, najfiniših
kožuhovin,
klobukov
in čepic.

Prevzema tudi vsa v to vrsto spada-
joča popravila proti najnižji ceni.
Kupuje tudi vsakovrstne kožo div-
jačine in jih najbolje plačuje.

Blago ceno in solidno.

Valični mlin ANTON POLANC v Radečah

4419
pri Zidanem mostu
priporoča svojo bogato zalogo

vseh vrst pšenične in koruzne moke.

Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo nedosegljiv pridelek, kar je
zlasti za gg. pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. Na zahtevo ceniki franco.

Varstvena znamka: Sidro.

Liniment. Capsici comp.

nadomestilo za

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečino tolažeča in odvajalna mazilo ob prehlajenju itd.
po 80 h, K 140 in K 2— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno
priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v skatli-
cah z našo varstveno znamko „sidrom“, potem je vsakdo prepričan, da je dobil
3689 originalni izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Eliscina č. 5 nova.

Proč

gladilnim papirjem (šmirgljem)!!

TRAUBIN

obl. var.

Najnovejšo brzotlačno sredstvo za vse vrste jeklenega in žel. blaga namesto gladilnega papirja.

Traubin osnaži v malo minutah vse kuhinjske okvire,
za kar se je z gladilnim papirjem (šmirgljem) rabilo
celo uro.

Traubin je neuprljiv:
za jedilno opravo,
jeklene okvire in okvire pri kuhin-
jskih ognjiščih,
vse vrste orožja,
vse strojne sestavine, vobče za vse predmete, ki se
sicer snažijo z gladilnim papirjem (šmirgljem).
Vsi predmeti so kakor novi in ne razprskani.

Zahtevajte, ali ako ni v zalogi, Traubin, vse drugo pa odločno zavrnite.
naročite pri svojem trgovcu samo Dobiva se v skatljah a 12 h, 24 h in a 1 kg K 1-20.

Glavna zaloga: Friderik Traub, Dunaj XVIII., Genizgasse 27.
Dobiva ali naroča se pri drogerijskih, specerijskih, barvnih, železninskih in
trgovinah z milom in mešanim blagom. 411

Vsaka gospodinja naj pazi na navodilo!

RAZGLAS.

Vsled odloka okrajnega šolskega sveta v Ljubljani, z dne 2. decembra
1909 št. 3244 odda podpisani krajni šolski svet

potom ponudbe

zgradbo nove 6 razredne ljudske šole na Viču pri Ljubljani

s 14 učnimi sobami. — Oddajo se sledeča dela:

1. dnarska in zidarska dela,
2. kamnoseška dela,
3. naprava železno betonskih stropov,
4. tesarska dela,
5. kleparska dela,
6. krovsko dela,
7. mizarska dela,
8. okov oken in vrat,
9. ključavničarska dela z dobavo želez-
nih nosilcev.

Načrti se lahko vpogledajo, kakor tudi ustmena pojasnila se dobivajo
v občinski pisarni na Glincah št. 8 in to vsak dan od 7. decembra naprej
od 11. ure dopoldne do 1. ure popoldne, kjer se obenem tudi dobijo prot
primerni odškodninski tiskovine proračunov splošnih in posebnih pogojev, ter
ponudb, seveda dokler zaloga traja.

Ponudbe po pogojih in predpisnem vzorcu sestavljene, morajo se naj-
pozneje
do 24. grudnia 1909 do 12. ure dopoldne v občinski pisarni na Glincah št. 8 vložiti.

Pred ali obenem z vložitvijo ponudbe se mora vložiti 5 % vadij v
vrednostnih papirjih ali potom hranilnične knjižice v občinski pisarni istotam.

Ponudba naj ima naslov: „Ponudba za dela pri zgradbi nove
ljudske šole na Viču“.

Krajni šolski svet na Viču pri Ljubljani,
dne 6. grudnia 1909.

4475 Andrej Knez, predsednik.

Ljubljana

Fr. Ševčik

Židovska ul. 7.
puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, ruskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober srel. Posebno pripo-
ročam lahke trecove in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine preste.

E. Kristan
oblastv. koncesijonirana
potovalna pisarna
za 246

Ameriko
v Ljubljani, Kolodvorske ulice 41.

Odkrivena z zlato kolajno v Pa-
rizu 1904 in z zlato kolajno in
krizcem v Londonu leta 1905

Anton Presker
krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priloga svojo
veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopic
in plaščev za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.
Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priloga svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov, določene predpise glede tlakovne in
odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

2944

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Stev. 16903

4471

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Št. Vidu nad Ljubljano

S to službo je združena plača 1200 K in aktivitetna doklada 200 K.
Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu

odboru

do 20. decembra 1909

ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrij-
sko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje služ-
bovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 5. decembra 1909.

Prilika za božični nakup

Usojamo se svoje cenjene odjemalce opozarjati na bajno nizke cene naše bo-
žične prodaje, ki bo trajala do 20. decembra 1909 in na prednosti, ki se bodo
dajale samo ta čas.

Prodajamo daleč pod izdelovalno ceno nastopne in tudimnoge druge vrste in sicer:

Okoli 5000 rjuh, izgotovljenih, 150 200
cm velikosti, komad samo K 2-25,
najmanj vzeti 6 kosov.
Okoli 1000 kosov pavolnatega platna,
kos po 20 m samo K 10.
Okoli 1000 kosov finega šifona, 82
cm širokosti, 20 metrov samo K 12.
Okoli 1000 kosov zelo fine tkanine,
porabne za vsako perilo, 0 m K 14.
Okoli 1000 kosov damasta, najpopol-
nejša kakovost in najnovejši vzorci,
široka 120 cm, 20 metrov K 22.

Vzorci od ostankov se ne razpošiljajo, od finih barhentov, flanel, od vseh vrst platna
in bombaževinastega blaga pa zastoj in poštnine prosto.

Razpošiljalnica prve vrste in tkalnica
Bratje KREJCAR, Dobruška št. 9181, Češko.

Na najvišje povelje Njegovega ces. in kr. Apostol. Veličanstva

XXVII. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji oblastveno dovoljena, obsega
18.386 dobitkov v gotovini v skupni znesku 514.800 K.

Glavni dobitnik
znaša

200.000 kron.

Žrebanje bo neprekinjeno 16. decembra 1909
Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere
Zolamtss rasse 7, v loterijah, trafikah pri davčnih, poštnih, brzojavnih in
železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti za kupce srečk zastoj.
Srečke se pošljejo poštnine prosto.

4128

C. kr. loterijsko-dohodnarsveno ravnanstvo (oddelek drž. loterij).

Tudi to leto dobi vsak bralec, sklicujoč se na ta oglas za božično darilo
nastopne božične sestave.

Stekleni nakit za božično drevo 1909.

Razpošiljam samo najbolj okusne, resnično prekrasne zbirke najmodernejših
reči. Pristne srebrne in temne svilnate stvari n. pr. božične zaječke, zlate in
srebrne ure, božične zvončke, steklene smrekove storže, srebrne sve-
tiljke, srebrne zrakoplove, steklene srebrne orke, ledene svete, pre-
krasne rajčice, trobente, pozavne, refleksne kroglice, srebrne kroglice po-
slikane, zlatino sadje, kačaste kroglice, prekrasne drevesne vrhove, pa-
tentne svečnike, angeljske lase, svečice za božično drevo, briljantno
biserno žico in mnogo drugih mičnih novosti.

Vsak naročilec dobi v dar prekr. angela, božič s premi-
ničnimi steklenimi perlati zastoj prilogo.

Zbirka I, 300 kosov K 6-50. Zbirka II, 180 kosov K 4-40.

Božične sestave 1909.

Za dečke (zbirka): tržni šotor ali trgovska prodajalnica s po-
polno opremo, mična izvršitev, najljubša igračka otrok, karton mi-
zarskega orodja, solidno delo, puška za streljanje, glasen pok, brez nevarnosti, igra domino
v lesenem kartonu, švicarska gradilna omarica z lesenimi gradilnimi kamenčki, karton ži-
vine na paši, prav mično delo, velik karton z vajo za postavitev, gosli, velike, za igranje
na lok, mična knjiga s pripovedkami in barvanimi slikami, železnica z urnim navijalom, teče
sama na 4 tirihi, goldinasta deska ura za navilje, lesena peresna škatljica, kovinast leteč
zmaž, premičen, prav zabaven za mlado in staro, 2 umetnika na lestvi, premična, delata
umetnosti na lestvi, dunajski pometalni voz s konjem, teče samostojno, žerjav, kretalec in
stroj na veter, mičen parni stroj, kurilnik, z varnostnim ventilom, žene modele, laterna ma-
gica (čarobna svetiljka) s slikami, skupaj 33 kosov za nizko ceno samo K 9-50; ista
sestava samo brez parnega stroja in svetiljke, samo K 6-50.

Za deklice (zbirka 2): govoreča, 33 cm visoka orjaška punčka z uspalnimi očmi
sedi, stoji, se da umivati, govori: papa in mama, velika soba za punčke, najfinije tapeci-
rana, kompletna sobna oprema za punčke, politirana kuhinjska oprema z leseno in kovinsko
posodo, kovinasto ognjišče, karton s kmetijskim posestvom, prav lična izvršitev, igra domino
v lesenem kartonu, švicarska gradilna omarica z lesenimi gradilnimi kamenčki, lična ba-
senska knjiga z barvnimi podobami, lesena peresna škatljica, šivalni stroj z ročnim po-
gonom, premičen, otroški gramofon, igra, kovinast ptičnik z jedočim premičnim ptičem, mo-
torni zrakoplov, Zeppelin leti na vrhovi, kovinast fotografski šalji aparat, dekliška goldina-
sta ura za navijanje z zlato veržico, lesen števalni stroj, laterna magica (čarobna svetiljka)
z 12 slikami, mična itd., skupaj 40 kosov za nizko ceno samo K 9-50, ista sestava ali
brez laterne magike samo K 6-50.

Vsakemu naročilu čez K 20-,-, ki pri meni čimprej pred 15. decembrom,
se po prosti izbiri zastoj prilogo patetni dinamobil, senzacionalna iz-
najdba, z navodilom, prekrasna, poučna zabava, ali pa avtomatsko se
premikajoč medved, ki se tudi prekrasno ali pa stoji na glavi.

Edino razpošiljanje po povzetju dokler bo kaj zalogo

razpošiljalnica H. AUER,
Dunaj I 18, Wipplingerstrasse 15.

(Krččanska firma).

4356

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manu. trgovine
priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

**Pekarija,
slaščičarna
in kavarna**

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

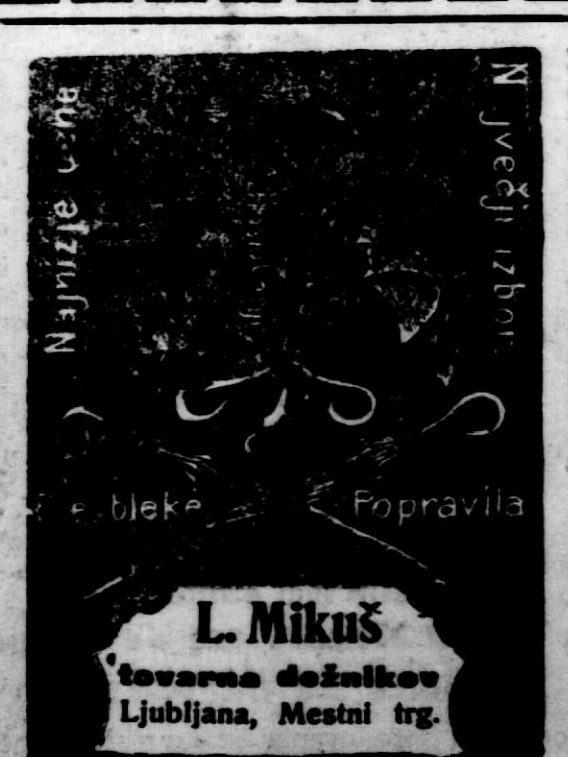
Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

14

14

L. Mikuš
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

**Najbolj varno naložen denar
je v slovenski**

Mestni hranilnici ljubljanski

Stanje hranilnih vlog:
nad 36 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 1 milijon kron.

156-20

**Za varnost denarja jamči in je porok poleg
rezervnega zaklada mestna občina ljub-
ljanska z vsem svojim premoženjem in vso
svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hra-
nilnico sodišča denar mladostnih otrok in
varovancev ter župnišča cerkveni denar.**

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od
8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po
4 1/2 %, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

**Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranil-
nica iz svojega in ga vlagatelj ne zaračuna.**

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

**Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavo-
dov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.**

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača
vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo
skupaj ravno 5 %, izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg
poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6 %, izposojenega kapitala,
pa poplača dolg že v 33 letih. Dolжник pa more svoj dolg tudi
poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Mestna hranilnica ljubljanska izdaja lične

domače hranilnike

proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti
staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov vpeljala je ta slo-
venska hranilnica tudi

Kreditno društvo.

Hranilnica se nahaja v lastni palači

v Prešernovi, prej Slonovi (Elefantovi) ulici št. 3.

Proti kašlju, hripavosti

užívajte

Sedlitzkega gasteinske limbove bonbone,

ki se dobivajo v zavrtkih po 30 vin. v lekarnicah, drogerijah in zadevnih trgovinah. 4521

SINGER

rodbinski
šivalni stroji

so najkoristnejša božična darila.

Dobivajo se po vseh naših prodajalnicah.

Singer Co. deln. dr. za šivalne stroje.
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

Julija Stor

v Prešernovih ulicah šte. 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih goissserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah. 8271

Slovenska tvrdka obuval Združenih čevljarjev v Ljubljani

Wolfave ulice šte. 14

prilagojena slav. občinstvu svojo veliko zalogo za jesensko in zimsko sezono vseh vrst najmodernejših čevljev za gospode, dame in otroke, kakor tudi za turiste in telovadce ter razne čevlje za dom. Prave ruske galoše in dokolenice (gamašne) in vse k stroki spadajoče potrebščine

Naročila po meri in popravila se okusno, točno in solidno izvršujejo v lastni delavnici. 1525

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Zelo važno za trgovce in obrtnike!

Ker imam še precejšno zalogo

reklamnih koledarjev za leto 1910

in je sedaj krajni čas, da si jih vsakdo nabavi, ker bode gotovo v najkrajšem času zaloga pošla in se vam tukaj nudi zelo ugodna prilika, zahtevajte vzorce, katere radevolje pošiljam na ogled. — Z velespoštovanjem

Fr. Iglič, Ljubljana,
Mestni trg št. 11. 3913

Na debelo in drobno!

Le enkrat

izvolite si ogledati veliko izbiro v največji narodni konfekciji

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana. Stari trg št. 28. Ljubljana.

Posebno krasno

3927

BLUZE

domače hal'e, krila predpasnike, otročje obleke in krs'ne oprave. Na boljšo perilo in vse modne predmete za gospode in gospe. Po pošti natanko po naročilu. Cene radi majhne režije najnižje.

August Repič

sedar v Ljubljani 40
Kolezijske ulice št. 16 (v Trnavi) ..
izdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

prilagojena

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovije fasone
po najnižji ceni.

Popravila in preoblike točno in cen.

solnčnike in dežnike

domačega izdelka prilagojena

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred škofijo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Stoj prijatelj!!!

Prečno si kupiš ali izposodiš

klavir, planino ali harmonij

potrudi se še k rodoljubu, odlični narodni trdniki

Alfonz Breznik

Gradišče šte. 11,

poleg gostilne pri Kroni.

Kot strokovnjak, učitelj Glasbene Matice in zaprežen izvedenec c. kr. deželnega sodišča, jamčim za trpežnost in blaglasnost strokovno preizkušenih instrumentov iz različnih prvovrstnih trgov. Prodaja na obroke tudi brez zadatja jamstvo 10 let Najnižja najemnina. 230

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL

Ljubljana 343

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja,

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Delavnica: Igriška ulica šte. 6. nasproti hotela „Union“.

Ustanovljeno leta 1842.

Dvakrat drago

je ceno blago stalne kakovosti, ker ni vredno šivanja in naj si vsak, ki hoče imeti za svoj denar resnično dobro blago, potrudi

iz božične nakupne prilike

dokler do kaj zaloge, naroti nastopne, resnično dobre in za darila primerne tkalske predmete l. a.

6 rjuh, dobra kakovost, 150 200 cm za K 13-50
1 kos - 20 m tkanine primerne za različne vrste perila, samo K 10-
1 kos - 23 m tkanine Patria la kakovost za vse vrste perila. K 13-
šifon 82 cm širok, meter 50, 60 in 70 h. K 13-
4.4 kanefas zajamčeno pristne barve, kos (20 metrov) la K 9-
la K 11-
6/4 kanefas kos (20 m) la K 14-
la K 16-
žepni robci iz finega batista, gladki, kari-rani ali brokat ali z barvastim robom, tucat K 2-80 do K 4-
Brisače iz platnenega damasta 50, 40 cm tucat K 7- do K 9-
Poleg tega nudim posebno ugodno odbrane

ostanke za božična darila in sicer od volnatega in bombaževinastega blaga, četirja, modrotiska, oksforda flanel, voile de laine, barhenta, satena .. sicer: serija I, 30 m za K 29-
serija II, 30 m za K 24-
serija III, 30 m za K 20-
serija IV, 30 m za K 16-
Samo realne blago in ne izvržki! — Vzorci drugega blaga na željo gratis in franko. — Razpošilja se samo po povzetju, za neugajajoče se vrne denar. — TKALNICA S. MUNK sin Dobruška št. 23, Češko.

Št. 18472

4488

Razpis.

Za zgradbo mostu čez Krko pri Dobravi

(oporniki zidani, stolice lesene, nosilci in ograja iz železa) in

obojestranskih dovoznih cest

na 44.000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale

potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela obsegajoče, ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 24. decembra t. l. ob 12th opoldne

podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopolniti je zapečaten z nadpisom: „Ponudba za prevzeto gradbo mostu čez Krko pri Dobravi“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadji še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne gledé na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo; pridrži si tudi pravico oddati posebej dobavo in montažo železne konstrukcije.

Nacrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 7. decembra 1909.

Pozor!

Pozor!

Nova modna trgovina za gospode in dame

PETER ŠTERK

Ljubljana, Stari trg šte. 18

se priporoča sl. občinstvu kot zelo solidna za nakup raznega modnega blaga.

Velika zaloga letnega in zimskega moškega, ženskega in otroškega perila, najmodernejših bluz, spodnjih kril, modercev, predpasnikov, rokavic, nogavic, ovratnikov, zavrtnic, šerp, pajčolanov, žepnih robčkov. Otročje obleke, svile, baržuni za bluze in nakite, svilni trakovi, vezanine, poamentrije, borte, čipke, čipkasti ovratniki in vse potrebščine za šivilje. 1995

Velika zaloga najprejnih moških klobukov, žepic in vsakovrstne kožuhovine.

F. K. Kaiser puškar

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

prilagojena svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov) kakor tudi umetalni ogenj

po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov, biciklov točno in solidno.

Cenovni seznam in polničen preost.

izdelovatelj vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
16 novih in že rabljenih
VOZOV.

Stroje za pripravljane krme
slamoreznice, reporeznice, mline za
debele moko (otrobe), priprave za pa-
renje krme, štedilna kotlišča, sesalke
za gnojnice
izdeluje in razpošilja po najnovejšem in priznanem
načinu tvrdka 3770
Ph. Mayfarth & Co.
tvarnica za gospodarske stroje, železarni in fužine na par
Dunaj II., Taborstrasse 71.
Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.
Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Za zimsko sezono:
fino izdelane **suknje**,
kratki in dolgi **kožuh**,
moderne obleke od 24 K naprej,
angleške obleke lastn. izdelka,
posamezne **hlače**,
fini **deški plašči**,
krasni kostumi za dečke
v velikanski izbiri.
Stalne, na vsakem predmetu označene cene.
Velikanska zaloga blaga za naročila po meri.

A. Kunc
Ljubljana
Dvorski trg št. 3.
Podružnica:
Jesenice, Gorenjsko.

POZOR!

Vedno velika zaloga ključkov, kakor
tudi čepic lasnega trčelka.

Kupujem kote vseh divjaka po naj-
višji dnevni ceni.

Priporočam se za izdelovanje kožuhov vseh vrst,
kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov.
V zalogi imam vedno veliko izbiro vseh vrst kož-
hovine. Sprejemam popravila vseh v to stroko spadajočih
predmetov. Izdelujem vse po najnižjih cenah.

J. WANEK, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 21. 3919

zaloga karbida
na Kranjskem.
Josip Arko v Ribnici,
acetylenki instalater.
Prve vrste karbid se prodaja
100 kg franke K 25.

TOIFLOV
TALANDA
CEYLON
CAJ

Svoji k svojim!

Za Božič!
Krasna darila
prstanov, uhanov, zla-
tih in srebrnih verižic,
zlatih in srebrnih ur itd.
Blago prve vrste.
Solidna postrežba. Cene najnižje.

Lud. Černe
juvelir, trgovec z urami 351
ter zapriseženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfove ulice 3.

Klobuke in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ
352
Zaloznik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod Trnovo št. 2. Postaja električne železnice.

Veliko izbiro
krasnih daril za Božič
prodaja po solidnih cenah
Vaso Petričič, Ljubljana.

365
Fotografski umetni zavod
AVGUST BERTHOLD
Ljubljana, Sodnijske ulice 11.
Izvrševanje vseh v fotografsko stroko
spadajočih naročil kakor: reproduci-
ranje, povečevanje, fotografiranje
tehničnih predmetov, interijerjev itd.

Svoji k svojim!

Velika izbira
daril za Božič
kakor tudi raznih 4374
predmetov za okrašenje božičnih drevesc
finega domačega in tvorniškega izdelka.
Nadalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih
najfinjših tort in vsakovrstnega okusnega peciva. —
Fino desertno mandlovo pecivo, kakor tudi okusno pecivo
različnih drugih vrst za čaj. Cena kg 4 K 80 vin. V zalogi
imam različnih desertnih in čokoladnih bonbonov ter postre-
zam tudi s finimi desertnimi vini in raznimi likerji.

Fini turinski pelinkovec.
Vsak dan sveže medene, orehove, rozinove potice, šartelj,
plince in drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

V kavarni
se dobiva vsaki čas
črna in fina bela kava ter izborni čaj i. t. d.
Jak Zalaznik
slašničarna, kavarna in pekarija.
Stari trg št. 21.

Za božično darilo, koncert v hiši!

Brez učenja zna vsakdo zjamčeno po 5 minutah igrati na ta klavir najtežje umetniške komade, kakor overture, opere, valčke,
koračnice, pesmi itd. ter je mogoče na klavir postaviti v vsak prostor brez obratnih stroškov.
P. n. duhovnikom, učiteljem, uradnikom, predvsem takim, ki so na deželi ter od umetniških izvajanj in predstav izključeni, je
najtopleje priporočati, kajti godba povzroča veselje, olajša življenje, krepi um in nudi izvrstno zabavo.
Na zahtevo cenike zastoj, tudi si lahko vsako osebno ogleda vse pri **Simonu Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.**
4457 dobavitelj godbenih avtomatov, elektr. klavirjev, orkestronov itd.

Herbanyjev podfosforokisli
apneno železnati sirup
Ze 40 let zdravniško preizkušen in priporočan prsni sirup. Razkroja slez, blaži kašelj, pospešuje
tek. Povzdiguje slast in reditev trupla in je izborni za tvoritev krvi in kosti, zlasti za
slabotne otroke.
Steklenica 2 K 50 h, po pošti 40 h več za zavoj.
Edino izdelovališče in glav. razpotevališče: **Dr. Hellmanna lekarnica „Zur Barmherzigkeit“**
1489 (HERBANY-jev naslednik).
Zaloga pri gg. lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu.

(Oblastveno varovano.)
Purjodal
Jodov sarsaparilni preparat. Čisti kri, pospešuje menjavanje snovi, blaži bolečine in krč in
deluje proti vnetju. Rabi se z izvrstnim uspehom povsod tam, kjer so potrebni jodovi
in sarsaparilni izdelki.
Steklenica K 220, po pošti 40 h več za zavoj.
na Dunaju VII 1,
Kaiserstr. 73—75.